

*Budi kao dijete:
jednostavan, spontan,
radostan.*

*Nemoj biti bure
puno problema.*

I ti si kadar smijati se.

*Otvori se kao što se
cvijet otvara suncu.*

*Pokušaj svaki dan iznova
voljeti ljude oko sebe.*

*Pokušaj u tišini
vidati rane ljudima
koji plaču,
koji su očajni,
iako možda svoju bol kriju
iza srdačne maske.
Daruj malo ljubavi
i onima
koji su premalo voljeni.
To je divno.
Sreća drugoga
u tvojim je rukama.*

Phil Bosmans

Zvonik

katolički list
GOD. XXVI. BR. 1 (290)
siječanj (januar) 2019.
cijena 150 din

„Pokaži mi, Gospodine, putove svoje.“ (Ps 25, 4)

Novo vino u nove mješine

Zanimljivo je kako se radije prisjećamo nego što proživljavamo. Kako su lijepi ovi blagdani bili! Kao da je vrijeme stalo. A tijekom blagdana, nisam znao gdje mi je glava... Često sam pomislio, pa i rekao: „Samo da prođu“. Kao svećenik na župi često se osjećam kao domaćica. Spremaš, uređuješ, „kuhaš propovijedi“, i kad se svi nasite (ovom je bilo fino, ovom nije), opet sve spremaš i počinje novi dan... Slušajući sa strane, zvuči malo tužno, zapostavljeno, ali dok gledaš draga lica za svojim (Božjim) stolom, srce ti je puno miline. Svu muku zaboraviš i srce ti se puni zahvalom. Zahvalom našem Spasitelju.

Zagazili smo već u drugi mjesec u novoj godini. Psihološki gledano, advent i Božić ostavljamo u prošloj godini, a u novoj godini „okrećemo novi list“. Za nas katolike liturgijska godina započinje adventom, tako da bi se valjalo podsjetiti koje su bile poruke ovogodišnjeg adventa i Božića jer one su nam misli vodilje cijele ove godine.

Prvu nedjelju adventa započeli smo porukom: *Bdijte i u svako doba molite*. Druga nedjelja adventa poručuje nam da izravnamo neravnine svoga srca kako bi Bog što lakše u njega došao. Treće nedjelje, zajedno s ljudima koji su došli na krštenje kod Ivana, pitamo se: *Što dalje činiti?* Ivan nam ukazuje na tri glavne zapreke: **bogatstvo** (ako imaš dvije haljine, podijeli jednu s nekim tko nema), **pohlepu** (ne uzimati više nego što ti treba ili što ti je propisano) i **nasilje** (nikoga ne zlostavljati). Četvrta nedjelja adventa po uzoru na našu Nebesku Majku, potiče nas na spremnost na žrtvu i prihvatiti što ti je povjereno od Gospodina.

Tim mislima dočekali smo rođenje našega Spasitelja koji nas je sve očarao svojom jednostavnošću, poniznošću, a najviše ljubavlju Trojedinog Boga koji je spreman trpjeti kako bi spasio čovjeka.

Čemu se sada opet podsjećati? Ne valja sipati novo vino u stare mješine. Jer propade i jedno i drugo. Drugim riječima, ne valja započeti novu godinu starim navikama, nego u novu godinu ulaze novi ljudi.

Zato, dragi čitatelji, često se podsjećajmo kako bismo mogli radosnim i zahvalnim srcem proživljavati sadašnje trenutke!

Urednik

/ IMPRESUM

Katolički list (mjesečnik)
 godište XXVI., broj 290
 Siječanj (januar) 2019.

Izdaje

Katoličko društvo „Ivan Antunović“
 Trg sv. Terezije 3
 24000 Subotica
 E-mail: drustvoia@gmail.com
 Tel.: +381(0)24 600240
 Mob: +381(0)64 3226613

Adresa i kontakt Uredništva

Matije Gupca 10
 24000 Subotica
 E-mail: zvonik.subotica@gmail.com
 Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Vinko Cvijin, glavni i odgovorni
 urednik, Tel.: +381(0)21 775524

Dario Marton, novinar

Ana Gaković, lektura

Željka Zelić Nedeljković,

redaktura i korektura

Dragan Muharem, član Uredništva

Jelena Ademi, tehnička urednica

Vedran Jegić, fotograf

Tisak

Štamparija „Printex“

Segedinski put 86

24000 Subotica

Tel.: +381(0)24 554435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru:

Hrvatska biskupska konferencija

Uprava za saradnju s crkvama
 i verskim zajednicama
 Republike Srbije.

Sadržaj 290.

6

Tema

Temelj svetoga reda jest
Gospodinov poziv

23

Biblijski osvrti

Starozavjetne biblijske
(pre)poruke (novim)
svećenicima

35

Obitelj

Moliti skupa s djecom

44

Povijesni kutak

Novo sjemenište

9

Događanja iz Subotičke biskupije
Subotička biskupija bogatija
za tri nova svećenika

26

Intervju

Obitelj – rasadište
duhovnih zvanja

42

Kršćanski stav

Kratke misli jednog
župnika: Strpljenje

49

Tragovi kulture

„Subotička Danica“ za
2019. bogata sadržajem

Prijatelji Zvonika:

RADIO MARIJA

Godišnja pretplata na Zvonik

* izravnom dostavnom na župe: 1650 dinara

* poštom: 1900 dinara: tuzemstvo (popust za više primjeraka)

50 eura: Europa

60 eura: USA, Canada (prekooceanske zemlje)

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu vršiti na račun: Katoličko društvo „Ivan Antunović“, Trg svete Terezije 3, 24000 Subotica, broj računa 310-210508-62, s naznakom ZA ZVONIK, a oni iz Hrvatske na ime: Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb. Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati s naznakom „Za Zvonik“.

Fotografije u ovom broju Zvonika:

- * UBH „Dužijanca“
- * NIU „Hrvatska riječ“
- * www.pixabay.com
- * www.piterest.com
- * Zadnja stranica:
www.pixabay.com

Drvo, korijen

Volim i poštujem drvo i stablo, kakvog ga je Bog zamislio – i kao simbol. Često se vraćam temi stabla, a kako i ne bi kad smo biblijski i civilizacijski vezani za njega, počevši od Stabla spoznaje dobra i zla te onoga što je od drveta bilo napravljeno – korablje Noine, Zavjetnog kovčega, Mojsijeva štapa, jaslica u okolini Betlehema i na kraju jednog od najvažnijih – drva križa. Osjećam poštovanje prema prirodi koju je Bog stvorio i pokušavam tijekom života nekako nadoknaditi ono što smo mi za naše potrebe posjekli te probam mladice drveta koje nađem na mjestima gdje će sigurno propasti, presaditi u svom domu, dok ne stasaju pa ih onda zasadih tamo gdje će im biti dobro. Obično ne ide lako i često ova akcija ne uspije. Tu je onda i božićno drvo pri čemu se mora reći da Spasiteljevo utjelovljenje i okićeni bor nemaju nikakvih dodirnih točaka. Veza je nastala tek u novijim stoljećima kršćanstva, a preuzeta je iz drugih, nekršćanskih kultura, prvenstveno od starih Germana.

Prije više desetljeća, kada je autor ovoga teksta bio osmogodišnji dječak, božićno drveće je za njega tada bila samo „jelka“ koja je trebala kriti darove. Miris iglica, čarobni sjaj malih svjetiljki koje titraju i uvijek isto uzbuđenje kada treba okriti jelku s roditeljima su i danas živo prisutni u mom sjećanju. No, kada se smiri uzbuđenje od otvorenih darova, pojedju kolači, iglice počinju padati i jelka završava svoj simbolični put. Moji roditelji su kod Gospodina, a djetinjstvo se susrelo sa zadacima dostojnih stvarnoga života.

Svako božićno drveće govori o prolaznosti. A moram vam reći bude mi žao što čitave šume naših prijatelja borova i jela bivaju posječene da bi mirisale u našim domovima ili trgovima i podsjećale na mistično vrijeme dolaska Božjega među nas.

Prošao je Božić, ulazim u kućicu za odlaganje smeća i vidim odložen bor. Odsječenog je korijena, ali je još krepak. Odnosim ga kući – pomoći će mi tijekom pisanja. Drveće me podsjeća na duboke misli koje je u metafori stabla sam Isus izrekao:

Jer ako se tako postupa sa zelenim stablom, što li će biti sa suhim? (na križnom putu).

Ta svako se stablo po svom plodu poznaje.

Već je sjekira položena na korijen stablima: svako dakle stablo koje ne donosi dobra roda, siječe se i u oganj baca.

Prorok Jeremija nas poučava: *Blagoslovljen čovjek koji se uzda u Jahvu i kome je Jahve uzdanje. Nalik je na stablo zasađeno uz vodu što korijenje pušta k potoku: ne mora se ničeg bojati kad dođe žega, na njemu uvijek*

zelenilo ostaje. U sušnoj godini brigu ne brine, ne prestaje donositi plod.

Dolazimo do ključnog dijela – do korijena! Ako je korijen snažan, seže duboko, ako se nalazi na plodnu tlu, onda je i stablo snažno, široko, visoko, a grane moćne, zelene, šušte...

Moli u Isusovoj prisposobi radnik Gospodara: *Budi strpljiv s ovim stablom (smokvom). Evo okopat ću je, pognojiti i vjerujem da će se oporaviti. Onda će ti dati rod sljedeće godine.*

Trudimo se i mi da crpimo život iz voda tekućica, od Boga darovanih. Zasađeni u Božjemu vinogradu, na ponos Vinogradara!

Temelj svetoga reda jest Gospodinov poziv

Hajdete za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi (Mk 1,17) – poziv je koji Isus upućuje prvim učenicima, a oni bez oklijevanja ostavljaju sve i polaze za njim. Početak nasljedovanja Isusa djeluje vrlo jednostavan i lak, ali iz evanđeoskih izvješća znamo kroz što su sve ti isti apostoli prolazili kako bi ostali vjerni Gospodinovu pozivu. U jednom trenutku, kad su mnogi učenici odstupili i više nisu išli s Isusom, on je dvanaestoricu upitao: *Da možda i vi ne kanite otići?* (Iv 6,67). Poteškoće apostola nisu prestale niti izlivanjem Duha Svetoga koji ih je učinio neustrašivim svjedocima svega što su s Isusom doživjeli i od njega primili u zalog i poslanje. O svemu tome čitamo u Djelima apostolskim i drugim novozavjetnim spisima.

Dakle, nasljedovati Isusa nije ni jednostavno, ni lako, no budući da on upućuje poziv, također je njegova briga udijeliti dovoljno milosti za ustrajnost i ispunjenje poslanja koje ide s pozivom. U trenutku sumnje u sebe, nakon što je na Isusovu riječ doživio čudesno veliki ulov ribe protivno svakoj logici iskusnog ribara kakav je Petar bio, on *pade do nogu Isusovih govoreći: Idi od mene! Grešan sam čovjek, Gospodine!* (Lk 5,8). Sveti Pavao na svoj način proživljava dramu svijesti o svojim slabostima unatoč pozivu i poslanju koje mu je Gospodin povjerio, te poput ispovijedi piše: *Za to sam triput molio Gospodina, da odstupi od mene. A on mi reče: Dosta ti je moja milost jer snaga se u slabosti usavršuje* (2 Kor 12,8).

Smijemo stoga ustvrditi da je svijest o izabranju odnosno pozivu, temeljni preduvjet za učenike i sve one koji se odazivaju Gospodinovu pozivu da svoj život stave u službu Evanđelja i Crkve. U prilog tomu ide Isusova tvrdnja: *Ne izabraste vi mene, nego ja izabrah vas i postavih vas da idete i rod donosite* (Iv 15,16). Zato, odazvati se Gospodinovu pozivu znači uvijek iznova tražiti njegovu blizinu u molitvi i predanom sebedarju. Drugim riječima to znači uvijek se iznova izložiti Gospodinovu pogledu koji rasvjetljuje ljudske tmine i prašta, te daje nove snage za ustrajnost, kao ono Petru nakon što ga je triput zatajio, o čemu nam evanđelist ovako svjedoči: *Gospodin se obazre i upre pogled u Petra, a Petar se spomenu riječi Gospodinove, kako mu ono reče: Prije nego se danas pijetao oglasi, zatajit ćeš me tri puta. I iziđe te gorko zaplaka* (Lk 22,61-61).

Opće i ministerijalno svećeništvo

Prije nego progovorimo detaljnije o svetom redu, potrebno je naglasiti da po krštenju Veliki svećenik Isus Krist Gospodin krštenike čini *kraljevstvom i svećenicima Boga i Ocu svojemu* (Otk 1,6). Naime, krštenici se po preporodu krštenja i pomazanju Duha Svetoga posvećuju da budu duhovni dom i sveto svećenstvo (LG 10). Tako svaki krštenik sudjeluje u općem svećeništvu koje se ostvaruje kroz razvijanje krsne milosti, što uz potporu Duha Svetoga očituje svojim vjerskim životom.

Ministerijalno odnosno službujuće ili hijerarhijsko svećeništvo u službi je općeg svećeništva svih vjernika i to kao jedno od sredstava po kojemu Krist nastavlja izgrađivati i voditi svoju Crkvu. Ono se „bitno razlikuje od općeg svećeništva vjernika jer podjeljuje svetu vlast na službu vjernicima. Zaređeni službenici vrše svoju službu u narodu Božjem kroz naučavanje, bogoštovlje i pastoralno upravljanje“ (usp. KKC 1592). Iako oba svećeništva imaju dijela u Kristovu svećeništvu, zbog posebne uloge ministerijalnog svećeništva, ono se prenosi posebnim sakramentom, a to je sveti red.

Posvećeni službenici u Božjem naumu spasenja

Po svom providonosnom naumu spasenja ljudi, Bog odabire službenike koji posvećenjem bivaju postavljeni u hramsku službu da po liturgijskom prikazivanju žrtava posreduju između Boga i naroda, a zadaća im je također čuvati, tumačiti i poučavati narod Zakonu Božjem.

Zato Katekizam Katoličke Crkve o svetom redu govori kao o sakramentu u službi zajednice kojim se do konca vremena nastavlja poslanje službe koju je Gospodin povjerio apostolima.

Liturgija ređenja u starozavjetnim figurama poput Arona i njegovih sinova, zatim u levitskoj službi i u uspostavi sedamdesetorice starješina koje je Mojsije postavio za svoje pomoćnike, vidi sliku novozavjetnog svećeništva ispunjenu u Isusu Kristu. Zato Katekizam o Kristovu svećeništvu ovako veli: „Kristova je otkupiteljska žrtva jedna jedina, i izvršena jednom zauvijek. Pa ipak ona postaje prisutna u euharistijskoj žrtvi Crkve. Isto je i s jedinim svećeništvom Isusa Krista: ono se po ministerijalnom svećeništvu uprisutnjuje, a da se pri tom ne umanjuje jedinstvenost Kristova svećeništva“ (br. 1545).

Spomenuto posvećenje odnosno ređenje po polaganju biskupovih ruku skupa s posvetnom molitvom vidljivi je znak uključivanja u red đakona, prezbitera i biskupa, čime se podjeljuje dar Duha Svetoga. Primljeni dar omogućuje vršenje svete vlasti, kojoj je izvor sam Krist, a Crkvi je povjereno njezino predavanje pozvanim i izabranim pojedincima.

Apostoli nastavljaju Kristovo poslanje

Krist Gospodin apostole je učinio dionicima svoga poslanja i vlasti te po njima trajno štiti i vodi Crkvu. Njima je ujedno povjerena odgovornost primanja kandidata koji očituju znakove Božjega poziva za sveti red. Nitko sam sebe ne postavlja u službu Božju, niti itko ima pravo na primanje sakramenta svetog reda. Pravo je i dužnost apostolskih nasljednika pod vodstvom Duha Svetoga i u otvorenoj suradnji kandidata prosuđivati o znakovima Božjega poziva, te na temelju toga, ukoliko se smatra korisnim za služenje Crkvi, pozvanog pripustiti ređenju.

Zato kandidati moraju proći određenu kušnju i odgoj, gdje se upoznaju sa svim onim što se odnosi na sveti red i obveze koje iz njega proistječu. Osim toga, potrebno je da tijekom tog vremena pokažu da imaju cjelovitu vjeru i potrebno znanje – pripravnici za prezbiterat mogu se promaknuti u đakonat samo pošto završe

petu godinu filozofsko-bogoslovnih studija (ZKP 1032 §1). Nadalje, kandidati trebaju također pokazati da su vođeni ispravnom nakanom i uživaju dobar glas, da su dobrog vladanja i prokušanih vrлина te da imaju potrebne tjelesne i duševne osobine koje iziskuje vršenje službe svetog reda. U cijelom ovom procesu, u kojemu kandidata prate i vode sjemenišni poglavari i duhovnici, pretpostavlja se sloboda kandidata da se dragovoljno doživotno posveti službi Crkve po svetom redu, što je u konačnici potrebno potvrditi u vlastoručno napisanoj molbi za primanje svetog reda.

Prvi stupanj svetog reda jest đakonat. On može biti trajni ili prijelazni, tj. kad se radi o kandidatu pozvanom na prezbiterat. Ređenju se pristupa tek nakon što su ispunjeni svi traženi uvjeti, te nakon što su svoje pozitivno mišljenje dali mjerodavni poglavari. Prije samog ređenja kandidat treba obaviti barem petodnevne duhovne vježbe te položiti ispovijest vjere i prisegu vjernosti. Nakon završetka bogoslovnih studija đakon treba određeno vrijeme provesti u pastoralu prije nego se promakne u prezbiterat. Ovo je također jedan vid kušnje za prikladnost svećeničkoj službi za koju se kandidat pripravlja kroz bar pet godina formacije. Nadalje, poznato je da se u latinskoj Crkvi, izuzevši stalne đakone, svi zaređeni službenici izabiru među neoženjenim muškarcima koji su spremni prihvatiti celibat *radi kraljevstva nebeskoga*, dok u istočnim crkvama to vrijedi samo za biskupe, a za prezbitere i đakone mogu se rediti i oženjeni muškarci (KKC 1579-1580).

Neizbrisivi duhovni biljeg i milost reda

Milošću sakramenta svetog reda ređenik biva suobličen Kristu i osposobljen da djeluje kao njegov predstavnik. Taj se sakrament daje samo jedanput i njime se utiskuje neizbrisiv duhovni biljeg. „Tko je valjano zaređen može, naravno, iz važnih razloga, biti lišen obveza i službi vezanih uz ređenje ili mu može biti zabranjeno da ih vrši, ali ne može više postati laik u pravom smislu te riječi, jer biljeg utisnut po ređenju ostaje trajno“ – čitamo u Katekizmu (br. 1583). Tako valjano zaređeni svećenik koji napusti službu, čak iako zbog ženidbe dobije oprost od obveza celibata, i dalje ostaje svećenikom makar je otpušten iz kleričkog staleža. U iznimnim slučajevima on može valjano podijeliti sakramente, pa tako Zakonik kanonskog prava kaže da

„svaki svećenik, makar nema ovlasti za ispovijedanje, valjano i dopušteno odrješuje od svih cenzura i grijeha sve pokornike koji se nalaze u smrtnoj pogibelji, iako je prisutan ovlašteni svećenik“ (kan. 976).

Milost svetog reda u stupnju đakonata ređenika osposobljuje za ovlast služenja u Crkvi. Iako, đakoni „ne primaju ministerijalno svećeništvo, ali im ređenje podjeljuje važne uloge u službi naviještanja riječi Božje, bogoslužja, pastirskog upravljanja i djelotvorne ljubavi“ (KKC 1596). Kada je o prezbiterima odnosno svećenicima riječ, milošću svetog reda oni se postavljaju za pomoćnike i suradnike biskupa o kojemu su ovisni u vršenju svojih pastoralnih djelatnosti. Njima je ređenjem podijeljena redovita ovlast propovijedanja i dijeljenja svetih sakramenata, s tim da za to od biskupa trebaju dobiti jurisdikciju. Sa

svojim biskupom svećenici čine prezbiterij, koji sudjeluje u nošenju odgovornosti za mjesnu Crkvu. Punina milosti svetog reda koju prima biskup osposobljuje ga da veliko-svećeničkom vlašću „vodi i brani svoju Crkvu kao otac i pastir, u nesebičnoj ljubavi prema svima, osobito prema siromasima, bolesnima i potrebnima. Ta ga milost potiče da svima naviješta evanđelje, da bude uzor svome stadi, da ga pretječe na putu posvećivanja poistovjećujući se u euharistiji s Kristom svećenikom i žrtvom, ne bojeći se položiti svoj život za svoje ovce“ (KKC 1586). Biskupi kao nasljednici apostola čine biskupski zbor, kojemu prednjači Petar naših dana, tj. Sveti otac Papa, i tako oni sudjeluju u odgovornosti za cijelu Crkvu.

Sveti red u svjetlu ekumenizma

Između katolika i pravoslavnih nema većih prijedora oko poimanja svetog reda, pozivajući se pri tomu na apostolsko naslijeđe i tradiciju, gdje red ima tri stupnja i podjeljuje se ređenjem, a vlast ređenja je pridržana biskupima. Crkvene zajednice reformacije i one koje su iz njih proistekle ne poznaju sakramentalno ređenje,

nego liturgijsko postavljanje u službu pastora odnosno biskupa, gdje je zajednica ona koja pojedincima povjereva funkciju na temelju studijske kvalifikacije, pri čemu nema govora o duhovnim zvanjima.

Jedna od razlika među katolicima i pravoslavcima, kada se govori o svetom redu, jest u tomu što ovi drugi ne priznaju neizbrisivi duhovni biljeg sakramenta reda, kako ga poznajemo u Katoličkoj crkvi, nego se kod njih svećenik može „razrediti“ pri čemu mu se u potpunosti oduzima milost svećeništva i vraća se u laički stalež.

Pitanje obvezatnog celibata svećenika kod rimokatolika – potvrda ove obveze potječe od II. lateranskog sabora održanog 1139. godine – za pravoslavne nije samo disciplinski problem jer je takav zahtjev za njih nemoralno i kažnjivo djelo – prema Trulskom saboru iz 692. godine, kojega Katolička crkva ne priznaje. Zapadna crkva poznaje ređenje oženjenih muškaraca samo ako se radi o trajnim đakonima, dok Istočne crkve za đakone

Odazvati se Gospodinovu pozivu znači uvijek iznova tražiti njegovu blizinu u molitvi i predanom sebedarju. Drugim riječima to znači uvijek se iznova izložiti Gospodinovu pogledu koji rasvjetljuje ljudske tmine i prašta, te daje nove snage za ustrajnost, kao ono Petru nakon što ga je triput zatajio.

i svećenike rede i oženjene muškarce, a poslije ređenja više nije moguća ženidba. U Istočnim crkvama celibat je obvezatan za biskupe i monahe, dok u protestantskim crkvenim zajednicama celibat kao vjerski oblik posvećenja života za kraljevstvo nebesko nije poznat.

Konačno, dok se u katoličkoj i pravoslavnim crkvama sveti red podjeljuje samo muškarcima, protestantske zajednice službu pastora, a većina i biskupsku službu, povjeravaju i ženama. Pitanje pripuštanja žena svetom redu u pravoslavlju se niti ne postavlja, no u određenim katoličkim krugovima ono je uvijek iznova temom. Nauk i praksa ređenja samo muškaraca potvrđuje se trostrukom argumentacijom. Prva argumentacija crpi se iz Svetog pisma, pri čemu se upućuje na Kristov primjer i poziv dvanaestorice, te na njihovo povjeravanje službe nasljednicima. Druga argumentacija potječe iz crkvene Predaje kao nezaobilazni čimbenik života, nauka i prakse Crkve, a treća se oslanja na Učiteljstvo i njegovo višestoljetno tumačenje ovog problema. Stoga je Ivan Pavao II., u apostolskom pismu *O svećeničkom ređenju* (22. 05. 1994.), ovako ustvrdio: „kako bi otklonili sve sumnje glede pitanja od tako velike važnosti, pitanja koje spada u samo božansko ustrojstvo Crkve, na temelju svoje službe potvrđivanja braće, izjavljujem da Crkva nema nikakve ovlasti podijeliti svećenički red ženama te da se ove prosudbe definitivno moraju držati svi vjernici Crkve“.

Subotička biskupija bogatija za tri nova svećenika

Na blagdan Obraćanja sv. Pavla apostola, u petak 25. siječnja kada Subotička biskupija slavi svojega zaštitnika, u katedrali sv. Terezije Avilske po rukama subotičkog biskupa mons. Ivana Pénzesa zaređena su tri nova svećenika: vlč. Danijel Katačić, vlč. Dražen Skenderović i vlč. Nebojša Stipić.

Nakon što su se navijestila liturgijska čitanja, Subotički biskup mons. Pénzés u svojoj homiliji govorio je o službi prezbitera: *Predraga braćo i sestre, budući da će ovi naši sinovi, među kojima imate rođake i prijatelje, uskoro biti promaknuti u red prezbitera, pažljivo razmislite na kakvu će službu u Crkvi biti uzdignuti. Naš je veliki svećenik Isus Krist odabrao neke učenike da u njegovo ime javno vrše u Crkvi svećeničku službu za ljude. I sam poslan od Oca, poslao je u svijet apostole da po njima i njihovim nasljednicima – biskupima – trajno vrši svoju zadaću učitelja, svećenika i pastira. A prezbiteri se postavljaju za suradnike biskupskoga reda, s njima sjedinjeni u svećeničkoj službi pozvani su služiti Božjemu narodu. Ova braća, nakon zrele promišljanja, imaju primiti svećeništvo u redu prezbitera, da služe Kristu učitelju, svećeniku i pastiru, čijom se službom njegovo tijelo, to jest Crkva, izgrađuje i prerasta u Božji narod, sveti hram. A vi, predragi sinovi, koji ćete biti zaređeni za prezbitere, službom svetog naučavanja bit ćete dionici poslanja Krista učitelja. Dijelite svima Božju riječ koju ste samo s radošću primili. Razmatrajte Božji zakon, nastojite vjerovati što čitate, druge učite što uzvjerovaste i sami vršiti što naučavaste, rekao je na kraju homilije biskup, osobito poručivši ređenima da vršeći službu Krista glave i pastira prema svome stupnju i, sjedinjeni s biskupom i njemu podložni, nastoje vjernike ujedinjavati u jednu obitelj da ih po Kristu u Duhu Svetom mogu privoditi k Bogu Ocu. Uvijek imajte pred očima primjer Dobrog pastira koji nije došao biti služen, nego služiti i koji je došao tražiti i spasiti što je bilo izgubljeno.*

Nakon biskupove homilije, trojica ređenika pristupili su oltaru kako bi primili sveti red, svećeničko misno ruho darovao je netko iz obitelji ređenika, u ovom slučaju bile su to sestre. Na koncu svete mise vlč. Danijel, vlč. Dražen i vlč. Nebojša blagoslovili su sve nazočne vjernike mladomisničkim blagoslovom. /Zv./

Mlade mise novozaređenih svećenika

Vlč. Nebojša Stipić svoju mladu misu proslavit će u rodnoj župi sv. Roka u Subotici, u subotu 9. veljače u 16 sati.

Vlč. Danijel Katačić svoju mladu misu proslavit će u Beregu, u župi sv. Mihaela Arkandela, u subotu 16. veljače u 12 sati.

Vlč. Dražen Skenderović svoju mladu misu proslavit će u Maloj Bosni u župi Presvetoga Trojstva, u subotu 16. veljače u 16 sati.

Dani biskupa Ivana Antunovića

Katoličko društvo *Ivan Antunović* početkom svake godine priređuje Dane biskupa Ivana Antunovića kojima se obilježava obljetnica smrti biskupa Antunovića, 13. siječnja 1888. godine. Svečana sveta misa za pokojnog biskupa Ivana Antunovića slavljenja je u nedjelju, 13. siječnja u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske. Misu je predslavio vlč. dr. Ivica Ivanković Radak, predsjednik Katoličkog društva *Ivan Antunović*.

U svojoj propovijedi, na blagdan Krštenja Isusova, vlč. dr. Ivica Ivanković Radak kazao je kako su svi kršćani pozvani osvijestiti veličinu kršćanskog poziva koji su primili sakramentom krštenja. On je kazao kako je kršćanin sakramentom krštenja primio i poslanje i zadaću svjedočiti i naviještati Krista u konkretnom vremenu i prostoru. Naglasio je kako takvo poslanje nije nešto daleko od stvarnosti, nego se ostvaruje kroz svakodnevni život i rad pojedinca.

Svjestan takve vrste odgovornosti i poziva, biskup Antunović u svoje je doba djelovao i radio stvari koje za vrijeme njegova života nisu dale velike i vidljive rezultate. Danas njegovo djelovanje nazivamo vizionarskim, dalekovidnim... Kršćanin je pozvan dati život za druge, pozvan je odreći se sebičnosti. Pozvani smo u ovom društvu i sredini u kojoj živimo dati malo osveženja, ljudskosti i ljubavi. To danas znači naviještati Radosnu vijest.

U Pastoralnom centru *Augustinianum* 18. siječnja održan je XXVII. „Razgovor“ u okviru obilježavanja Dana biskupa Ivana Antunovića. Tema razgovora bila je *Pedeset godina Subotičke biskupije – uređenje današnje crkvene hijerarhije u Bačkoj (1918. – 1968.)*. Predavanje je održao vlč. **Dražen Skenderović**, đakon Subotičke biskupije.

U uvodnome dijelu predavanja vlč. Skenderović govorio je o kraju Prvoga svjetskog rata koji je razdjelio drevnu Kalačko-bačku nadbiskupiju. On je pojasnio kako su novim državnim granicama mnoge nadbiskupije i biskupije bile podijeljene između dvije, a ponegdje i između tri novostvorene države, te je tako nastajao problem upravljanja tim krajevima, a zbog zategnutih odnosa novostvorenih država, upravitelji tih biskupija nisu mogli odlaziti u one dijelove svojih dijeceza koji su ostajali u granicama drugih država. Jedan od takvih primjera je i Kalačko-bačka nadbiskupija.

Tek potpisivanjem Trianonskog ugovora 4. lipnja 1920. godine stvorile su se mogućnosti za trajnija rješenja po pitanju crkvene administracije. Do sklapanja Trianonskog ugovora vlade Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

*zastupale su privremeno uređenje crkvene administracije, kojima bi upravljali generalni vikari, a nakon sklapanja ugovora u Trianonu Ministarstvo vjera Kraljevine SHS smatralo je da se do sklapanja konkordata trebaju postaviti apostolski administratori. Ujedno kako je Katolička crkva imala javni karakter u Kraljevini, strani državljani, u ovom slučaju biskupi iz drugih država, nisu mogli vršiti javno-pravne čine na teritoriju novostvorene države. Sveta Stolica prihvaćala je ovakvo rješavanje statusa, ali ga nije htjela rješavati sve dok i Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca ne ratificira Trianonski ugovor, što je učinjeno u rujnu 1921. godine. Nakon ispunjenja brojnih kriterija, Subotička biskupija je utemeljena u buli *Praeclarissima Pauli* koja je datirana na dan 25. siječnja 1968. godine. Time je okončan proces obnove i ustroja crkvene hijerarhije na prostoru Bačke koji je nalazio u jugoslavenskom dijelu Bačke. Ovom bulom je na novom ustroju obnovljena nekadašnja samostalna Bačka nadbiskupija. Osnutkom Subotičke biskupije postavljeni su temelji novoga ustroja crkvene hijerarhije u Bačkoj. S jedne strane postojao je već dobar administrativni ustroj koji je postavio prvi upravitelj Lajčo Budanović sa svojim suradnicima, s druge strane nam je novi izazov koji povlači demografsko-vjerska situacija, koja nas tišti još od 1945. godine, a sve je više aktualna odlaskom vjernika u inozemstvo te malim natalitetom onih koji ostaju. Zasigurno slijede vremena kada ćemo morati porazmisliti o nekom novom unutarnjem ustroju naše biskupije, no taj izazov nije samo pred našom krajevnom crkvom, već i mnogim krajevnim crkvama u našem okruženju. To je naš povijesni izazov koji moramo rješavati, zaključio je vlč. Dražen Skenderović. /Klara Dulić/*

Mikulaš u crkvi Rođenja BDM

Na 2. nedjelju adventa i u crkvu Rođenja Blažene Djevice Marije iz Subotice stigao je Mikulaš.

Župnik vlč. mr. Szilárd Balcsák u vjeronaučnoj dvorani ispričao je djeci priču o darivanju i vrlinama sv. Nikole biskupa, kao i da su ga nekoliko dana prije pitali jesu li vjeroučenici ove crkve dobri, na što je odgovorio da su najbolji. S obzirom na to da su tako dobri, Mikulaš ih je obradovao slatkišem i užinom. Zahvaljujemo na potpori dobronamjernim vjernicima. /s. M. Hermina Kovács/

Subotica: Materice i Oce u župi Isusova Uskrsnuća

Obiteljske vrijednosti koje nastojimo prenijeti našoj djeci počivaju na tradiciji. Stoga su se u župi Isusova Uskrsnuća, kao sjećanje na običaje naših predaka, u narodnu nošnju za Materice obukli Ibolja Lendvai i Biljana Vojnić Hajduk, a za Oce Franjo Dević i Vladimir Tumbas.

Župnik msgr. Bela Stantić oba puta naznačio je roditeljima važnost njihove uloge u odgoju svoje djece kao i svetost poziva kako majke tako i oca. Najljepši je prizor vidjeti roditelje kako sa svojom djecom dolaze na svetu misu, stoje skupa pred ispovjedaonicom, idu na svetu pričest... Župnik je poželio roditeljima ustrajnost u kršćanskom odgoju nasuprot teškim vremenima u kojima se nalazimo. I mame i tate djeca su obradovala kratkom priredbom i čestitkama nakon svete mise. /Emina Kujundžić/

Božićni igrokaz u Bođanima i Vajskoj

Pola sata prije mise polnoćke u prepunim župnim crkvama sv. Ilije u Bođanima i sv. Jurja u Vajskoj odigrao se božićni igrokaz „Lijek za srce“.

U igrokazu su nastupale Dorijana Vučinac, Tijana Mičić i Ana Kovač, dok su Elena Franjišić i Marin

Šimunović recitirali dvije recitacije. Iz igrokaza smo mogli izvući veliku pouku da je Božić lijek za naše srce, da je to malo djetesce došlo na svijet zbog nas, da se mi svi moramo uvijek truditi biti što boljima, da je važno sve što u životu radimo raditi srcem. Poslije igrokaza uslijedila je misa polnoćka, a nakon toga, kako je već običaj u ovim župama, uslijedilo je druženje uz kuhano vino. /Amalija Šimunović/

Božićna priredba u župi Isusova Uskrsnuća

„Nemojmo ovaj Božić proslaviti bez obitelji. Božić nisu lude kupovine po tržnim centrima. Božić nije gledanje televizije. Božić je zajedništvo u obitelji i s prijateljima. Božić je darivanje nas samih drugima. Nemojmo ovaj Božić ostaviti Isusa samog u hladnim jaslicama. Primimo ga u svoja srca i ugrijmo ga našom ljubavlju. Jer došao je radi svih nas. Radi tebe i mene. Sretan vam Božić i mali i veliki!“

Gore navedene misli podijelili su s okupljenim pukom mali glumci koji su izveli božićni igrokaz prije svete mise polnoćke u župi Isusova Uskrsnuća. Djecu je za ovu priliku pripremila Nataša Stipančević. /E. K./

Sombor: Barokni Božić

Na blagdan Sv. obitelji, 30. prosinca, u crkvi Presvetog Trojstva u Somboru održana je duhovna glazbena večer pod nazivom „Barokni Božić“. Inspiracija je bila barokna freska rođenja Isusova, koja krasi strop crkve Presvetoga Trojstva.

Župni vikar vlč. Gábor Drobina, projektirajući detalje freske, dao je povijesno, umjetničko i teološko značenje slike, da bi svaku obogatio glazbenom točkom, baroknom skladbom koju je odsvirao na digitalnim orguljama. Nazočni su mogli čuti skladbe Johanna Sebastiana Bacha i jednu zanimljivu skladbu od Girolamo Frescobaldija, pod nazivom *Capriccio Pastorale*. Budući da se na Badnju večer slavilo 200 godina od kada se po prvi puta otpjevala božićna pjesma *Tiha noć*, vlč. Gábor tu je pjesmu obogatio igrom zvona i odsvirano na digitalnim orguljama i varijacijama na istu melodiju.

Slušajući barokne skladbe i gledajući detalje freske, nazočni su bili dio jedne bogate meditacije koja ih je uvela u duboka razmišljanja o Božiću. Posjetitelji koji su ispunili crkvu, obogaćeni povijesno-teološkom glazbenom večeri, izrazili su nadu za više takvih večeri tijekom godine. /**Rozmari Mik**/

Božić u Sonti

Koncert pučkih pjesama održan je prije polnoćke, a izveli su ga članovi KPZH „Šokadija“. Samo pet minuta prije ponoći pjesmu „Tiha noć“ na orguljama izvela je mlada orguljašica Klaudia uz gitarsku pratnju svoje sestre Karoline.

U crkvi sv. Lovre u Sonti, svetkovina Božića svečano je

proslavljena misnim slavljem koje je predslavio domaći župnik vlč. Josip Kujundžić. Okupio se veliki broj vjernika, kao i djece i odraslih. Liturgijsko slavlje glazbeno je vodio pučki sončanski zbor. Djeca su pred kraj mise izvela kratki recital o malom Isusu u jaslama, a VIS „Lovrići“ pjevao je izlaznu pjesmu „Radujte se narodi“. Poslije svečanog blagoslova, župnik je svoj nazočnoj djeci podijelio prigodne darove. /**Emina Lukić**/

Polnoćka u Đurđinu

Anđeli i pastiri koji prvi donose svijetu vijest o rođenju Spasitelja, postali su neizostavni sudionici polnoćke. Josip i Marija te ostali mladi sudionici kratkog programa, izveli su igrokaz „Isus u našem mjestu“, nekoliko recitacija i pjesama.

Ovo je doživljaj koji jako veseli djecu, osobito one najmlađe sudionike i pamtit će svoje uloge i biti ponosni na njih kada odrastu. Nakon svečane svete mise polnoćke, mali Isus je darivao svu okupljenu djecu u crkvi, a također i sutradan na sam dan Božića. /**Verica Dulić**/

Božić u crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije u Subotici

Zajednica vjernika Rođenja BDM iz Subotice marljivo se tijekom adventa pripremala za slavlje Božića.

Tijekom cijeloga adventa vjernici su svakodnevno sudjelovali na misama zornicama, kako djeca tako i odrasli. U organizaciji župnoga Caritasa u adventu je nekoliko dragovoljaca napravilo medenjake koje su vjeroučenici ukrašavali, a vjernici potom i kupovali. Od toga novca kupili su med koji su podijelili siromasima. Osim toga, vjernici su skupljali i plastične boce i čepove, također za sve one koji žive u otežanim okolnostima. Darivali su im i hranu. Caritas Subotičke biskupije u vidu paketa hrane pomogao je obiteljima i djeci u potrebi s područja naše župe. Odrasli su spremno došli raditi kako bi crkvu uredili za blagdane, a djeca su s radošću kitila

jelke medenjacima koje su sami izradili. Marljivo su se pripremali i za pastirsku igru koju su na hrvatskom i mađarskom jeziku izveli prije mise polnoćke. Tijekom pripreve za blagdane, vlč. **mr. Szilárd Balcsák** pozvao je dominikanku **s. Barbaru Bagudić**, prioricu samostana sv. Dominika u Subotici, koja je održala predavanje o ispovijedi. /s. M. Hermina Kovács/

Doček Djetesca Isusa u somborskom Karmelu

U svetoj Badnjoj noći mnoge su crkve odjekivale svečanim zvucima orgulja, pjesmama, recitacijama u čast rođenja Isusa Krista koje su se čule i daleke noći kada se rodio Spasitelj. Tako se i u karmelićanskoj crkvi sv. Stjepana kralja u Somboru na Badnju večer prije same mise ponoćke čuo odjek anđeoske pjesme kojom su mladi pjevači i svirači muzičke škole Petar Konjović u Somboru, kao i ministrant i čitači dočekali rođenje božanskog djeteta, malog Isusa.

Zvijezda vodilja bila im je da svi trebamo u srcu nositi ljubav Božju jer upravo nam ona daje krila i olakšava nam sve životne nevolje. Ta ljubav nosi u sebi svjetlo koje nam pomaže nositi svakodnevno breme života. Dopustimo da nam to Božje svjetlo može ući u srca kako bi nam darovalo snagu, volju, poticaj... Jednom riječju pustimo da nas Bog ljubi, na što smo svi pozvani i što je pravo otkupljenje. Upravo iz srca ovih mladih prijatelja potekla je želja da

s ljubavlju u ovoj svetoj večeri svima otvore srca jer Božić je blagdan čestitki i dobrih želja, jer Božić je radostan događaj koji su slavili i slave kršćani ispunjeni vjerom, šireći radost, ljubav i mir.

Zato je i ovoga Božića djetesce Isus pozvalo da u njemu svi prepoznamo Boga, da mu se svi poklonimo i poželimo svim obiteljima, djeci i mladima, roditeljima, djedovima i bakama, bolesnima i nemoćnima i svim ljudima dobre volje i otvorenoga srca sretan i blagoslovljen Božić i čestitu novu 2019. godinu. Nakon svečane mise polnoćke uslijedilo je darivanje dječice slatkim paketićima. /s. Marijana od Kraljice Karmela, priorica OCDS, Sombor/

Zazvonila zvona na crkvi Uzvišenja sv. Križa u Somboru

Crkvena zvona od davnina su imala važnu ulogu u životu žitelja i vjernika jednoga mjesta. Najavljuju početak i kraj svete mise. Zvonjavom ono označava Božje prisustvo i prisustvo Božjega Duha.

Na veliku radost **mons. Slavka Večerina** te župljana, kao božićni dar dobili smo elektronička zvona od darovatelja: **Janoša i Magdolne Kolb, Stipana i Kate Margetić, Pavla i Katice Ivanković** te **Marinka i Nade Vuković**. Vjernici crkve Uzvišenja sv. Križa iz Sombora zahvaljuju darovateljima. Neka im dragi Bog udijeli obilje blagoslova. /**Marica Mikrut**/

Somborski karmel: Mjesto molitve i kontemplacije

Na spomendan sv. Andrije Corsinia, 9. siječnja, svake godine proslavljamo imendan našega dragog brata Andrije. Tako je bilo i ove godine kada je nakon večernje svete mise br. Andrija dobro raspoložen nazočne članove Karmelskog svjetovnog reda u Somboru pozvao da ga posjete i s njim skromno proslave jubilarni, 90. imendan.

Brat Andrija od Blažene Djevice Marije (Varga), inače suvremenik o. Gerarda, oduševljeno se u kratkim crtama nastojao prisjetiti života u Karmelu u koji je stupio sa 17. godina. Kroz svoj život bio je i vozač, sakristan, kuhar, ekonom. S ljubavlju govori o zajednici, o ljubavi prema njoj i zajedništvu. Jedini je u samostanu koji pamti o. Gerarda. Najviše ga pamti kako sjedi u ispo-vjedaonici i čeka vjernike. Brat Andrija uvijek je s osmijehom na licu, zadovoljan svojim životom, a na pitanje

koliko je zadovoljan životom radosno odgovara: *Fala Bogu jesam, još malo...*, a mi mu želimo još puno zajednički provedenih imendana uz pjesmu. /**s. Marijana od Kraljice Karmela, priorica OCDS Sombor s braćom i sestrama OCDS Sombor**/

Subotica: Župni Caritas u crkvi Rođenja BDM

Dvije subote zaredom, 17. i 24. studenog, u župi Rođenja BDM iz Subotice započeo je svoje djelovanje župni Caritas. Nakon dogovora ravnatelja Caritasa Subotičke biskupije **Gábora Ricza** i župnika vlč. mr. **Szilárda Balcsáka**, prvoga dana župna zajednica ugostila je **Kristinu Šnajder Deak**, predstavnicu državnog Caritasa i **Petra Žuljevića**, slastičara iz Beograda.

Caritas Srbije organizira program putem kojega pomaže početak djelovanja župnoga Caritasa. Tom prigodom naši gosti predstavili su zainteresiranim na koji način župni Caritas može zaživjeti i djelovati i konkretno pomagati

potrebitim obiteljima na području župe. Poslije predavanja slastičar je pokazao i proces izrade kolača kao i njihovo ukrašavanje, a čijom prodajom se može pomoći osobama u potrebi. To su dragovoljci župnog Caritasa za tjedan dana i isprobali. Pravili su medenjake, a zatim su zajedno s vjeroučenicima ukasili kako bi ih za Božić prodavali i od dobivenog novca pomagali siromahe s područja župe. /**s. M. Hermína Kovács**/

Božićni koncert u subotičkoj katedrali

Na tradicionalnom, 29. po redu, božićnom koncertu u katedrali sv. Terezije Avilske u Subotici održanom 23. prosinca, nastupilo je više zborova.

Na koncertu su sudjelovali Katedralni zbor „Albe Vidaković“ i zbor „Sv. Terezija“, Dječji katedralni zbor „Zlatni klasovi“ te Dječji zbor župe sv. Roka, Collegium musicum catholicum i Subotički tamburaški orkestar. Kao vokalni solisti nastupili su **Alenka Vojnić** – sopranistica, **Franjo Vojnić Hajduk** – tenor, **Emina Tikvicki** – mezzosopranistica, dok je za orguljama bio **Kornelije Vizin**. Koncertom su dirigirali **Miroslav Stantić** i **Sonja Berta**. Osim pučkih, poznatih tradicijskih pjesama, na repertoaru su bile i manje poznate božićne pjesme iz cijeloga svijeta, te božićne pjesme iz hrvatskog crkvenog kantuala. Izvedena su djela C. Francka, G. F. Händela, L. Halmosa, I. Zajca, F. Ledera, te pjesme iz Hrvatske, Mađarske, Francuske i Vojvodine.

Dječje zborove: Katedralni zbor „Zlatni klasovi“ pripremio je bogoslov **Bogdan Rudinski**, dok je Dječji zbor župe sv. Roka pripremila **s. Silvana Milan**. Na kraju koncerta obratio se katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** koji je izrazio radost zbog ovoga koncerta te zahvalio svim sudionicima i svima poželio sretan Božić i blagoslovljenu Novu godinu. /HR, Ž. V./

Božićni koncert u Novom Sadu

Mješoviti pjevački zbor sa solistima i tamburaški orkestar HKPD-a „Jelačić“ iz Petrovaradina priredili su 23. prosinca, u amfiteatru SPENS-a tradicionalni božićni koncert.

U programu su nastupili dječji odjel *Petrovaradionice* sa svojim pjevačima, recitatorima i glumcima. Okosnicu koncertnog sadržaja i ovoga je puta činila božićna baština petrovaradinskih Hrvata koju su izveli: *Banova tamburaška mornarica* pod ravnanjem **Bekima Prešova** te mješoviti pjevački zbor pod ravnanjem **Vesne Kesić Krsmanović**. /M. T./

Vajska: Božićni koncert

U organizaciji HKU *Antun Sorgg* iz Vajske, u crkvi sv. Jurja održan je božićni koncert.

Na koncertu su prvi puta nastupili združeni župni zborovi iz Vajske i Bođana, s članovima pjevačke skupine udruge *Antun Sorgg*, pod vodstvom kantora **Josipa Kontre**, zatim udruženi zborovi Gradski zbor *Neven* i mješoviti kor *Santa Maria* iz Bača pod vodstvom **Davida Bertrana** te sestre **Emilija** i **Valentina Kovačev**. **Tijana Mičić**, **Marin Šimunović**, **Ema Lutrov** i **Ana Marija Begov** recitirali su četiri recitacije, od kojih su dvije bile od našeg župljanina, pjesnika **Josipa Dumendžića Meštra**. Program je vodila **Dorijana Vučinac**, koja je ujedno i okupljala pjevače na probe u prostorijama župnog stana. Poslije koncerta uslijedio je domjenak za sve izvođače i župljane. /Amalija Šimunović/

Božićni koncert u Somboru

HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora organiziralo je božićni koncert i izložbu božićnih kolača. Ovaj program tradicionalno se priređuje na Oce, a ovo je bila 18. godina kako se ovaj program priprema u Hrvatskom domu.

Na izložbi božićnih kolača prikazano je dvadesetak božićnjaka iz Sombora i Subotice. U drugom dijelu

programa, na božićnom koncertu pjevalo se i sviralo u čast Isusova rođenja. Sudjelovali su učenici Glazbene škole „Petar Konjović“ iz Sombora, zborovi iz Karmela i župe Presvetoga Trojstva, pjevački zbor „Nazora“, solisti, gosti iz Berega i Lemeša te učenici iz Osnovne škole „22. oktobar“ iz Monoštora i najmlađi članovi „Nazora“. Program je završen zajedničkom izvedbom pjesme „Radujte se narodi“. /Z. V./

Radujte se narodi kad čujete glas

Zbor „Sveta Cecilija“ održao je 28. prosinca 28. put sa Subotičkim tamburaškim orkestrom koncert u franjevačkoj crkvi sv. Mihovila, koja je tom prigodom ugostila i zbor „Theotokos“ iz Ukrajine.

U ozračju božićnoga duha, u prvom dijelu gdje su nastupili domaćini orile su se božićne pjesme koje se pjevaju u Bačkoj, ali i u svijetu, uz pratnju tamburaša. U crkvi se tražilo mjesto više, ljudi su rado došli poslušati božićne pjesme i posjetiti najljepšu štalicu u gradu. Kao vokalni solist nastupio je **Franjo Vojnić Hajduk**, orkestrom je ravnala **Sonja Berta**, a zbor je uvježbala **s. Mirjam Pandžić**. U drugom dijelu koncerta, zbor „Theotokos“ (Bogorodica) izveo je svoj

božićni repertoar i pokazao kako se može pjevati *a capella*. Zbor djeluje dvanaest godina, a njime ravna i uvježbava ih **Sofia Hakavchic**. Ovoga Božića pjevali su i u Ruskom Krsturu i Novom Sadu, a njihov dolazak je podržalo Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Beogradu. Osvježeni zajedništvom i radošću koju mali Isus pruža svima, i publika i izvođači otišli su puna srca. /**Marina Piuković**/

Tiha noć u Đurđinu

Božićni koncert i izložba božićnjaka pod nazivom *Tiha noć u Đurđinu*, održana je 22. prosinca u organizaciji HKPD Đurđin. Ovo je prva manifestacija ovakvog sadržaja u organizaciji Društva. Program je održan u župnoj dvorani župe sv. Josipa Radnika.

Na početku nazočnima se obratio župnik vlč. **Dražen Dulić**. Prigodnim riječima koje tumače smisao božićnjaka, jaslca i uopće svih simbola Božića u našim domovima i crkvama, vlč. Dulić ujedno je otvorio ovaj koncert i izložbu. Prvi dio programa, božićni koncert, započeo je dječji pjevački zbor s tri pjesme: *Volim advent* sa solisticom **Ružicom Dulić**; *Bijeli Božić* i *Zdrav budi mili gost*. Pjevače je pripremila **Verica Dulić**, a pratio ih je tamburaški sastav i **Josip Dulić** na klavijaturi. Zborom i orkestrom, i dječjim i omladinskim, ravnala je **Nela Skenderović**. Nakon njih, nastupio je omladinski pjevački zbor s pet skladbi koje su sami pripremili. U prvoj pjesmi *Tiha noć* kao solisti su nastupili **Regina**

Dulić i **Luka Crvenković**. Zatim je uslijedila španjolska božićna pjesma *Feliz Navidad*. Ostale pjesme su bile *U to vrijeme godišta*, *O Betleme* sa solistom **Matišom Dulićem**, te *Veselje ti navješćujem* – instrumental. Lijepi broj okupljenih posjetitelja, Đurđinčana i gostiju, ostali su još malo na druženju, pogledati izložbu i okrijepiti se.

Izložba božićnjaka mogla se pogledati i sutradan, na Oce, nakon svete mise. Na oltaru u crkvi kroz sve božićno vrijeme ostao je božićnjak **Suzane Matković**, a u župnoj dvorani ispod bora ostao je božićnjak **Slavice Prčić**. /**Verica Dulić**/

Na Winterfestu

Pripreme za božićne i novogodišnje blagdane počinju u došašću. Kršćanski svijet priprema se prije svega duhovno raznim pobožnostima, ali također i na vidljivi

način, među kojima i tzv. zimskim vašarom. U velikim gradovima te su pripreme bogate i spektakularne s raznim ponudama. U Subotici to je skromnije, ali ipak ne zaostaje od ostalih manjih gradova. U centru grada, oko Gradske kuće postavljeni su štandovi i kućice, u kojima se mogu naći darovi, proizvodi domaće radinosti, različiti gastronomski specijaliteti... *Winterfest* je u Subotici trajao od prve nedjelje došašća do 15. siječnja. Ove godine sudjelovali smo na samome otvorenju, a tom prilikom o božićnim jasticama govorio je rektor Sjemeništa, **mons. József Miocs**.

Posjet Gradskoj knjižnici

U školskom nastavnom planu i programu predviđene su i razne druge aktivnosti koje upotpunjuju cjelokupnu školsku izobrazbu. U tom smislu učenici Biskupijske klasične gimnazije *Paulinum* posjećuju i druge kulturne i umjetničke ustanove. Tako su posjetili i subotičku Gradsku knjižnicu, s čijom nas je poviješću upoznala knjižničarka **dr. Rita Fleis**, a zatim nas je provela kroz

cijelu zgradu i protumačila cijeli sustav i raspored knjižnice. Početci knjižnice sežu u XIX. stoljeće, kada su knjige tadašnje gradske gimnazije prenesene u jednu drugu zgradu. Sjedište knjižnice bilo je na nekoliko mjesta, dok konačno nije smještena u današnju zgradu. Rita Fleis rekla je da je 1970. godine subotička knjižnica bila na trećem mjestu u tadašnjoj Jugoslaviji, ali i danas zauzima značajno mjesto na našim prostorima jer sadržava gotovo pola milijuna svezaka. Knjižnica je otvorena svakim radnim danom, a u njoj se, među ostalim, priređuju razna predavanja, priredbe i koncerti.

Sa starima i bolesnima

Budući da se u cijeloj Europi susrećemo s povećanjem broja starih i bolesnih, a državne ustanove nisu u stanju ispuniti njihove potrebe, sve je više otvorenih privatnih domova za stare i bolesne. Među privatnim ustanovama za stare ističe se Dom starih *Villa Ancora* na Paliću. Posjeduje 35 apartmana, 3 restorana, Wellness centar, dvoranu za fizioterapeutiku, dvoranu za razonodu i malu duhovnu prostoriju. Za stanovnike u *Villi Ancora*

stalno se priređuju priredbe, proslave i predavanja te povremeno svete mise, osobito na velike blagdane. Za božićne blagdane paulince je pozvala ravnateljica ovoga doma za stare, **Livia Bíró**, te su stanovnicima doma priredili božićno-novogodišnji program na kojemu su izvedena glazbena djela, recitacije i solo točke s tumačenjem značaja Božića.

Dan gimnazije i proštenje kapele Paulinuma

Na blagdan obraćenja sv. Pavla apostola, 25. siječnja, naše sjemenište proslavlja svoje proštenje odnosno Dan škole i proštenje sjemenišne kapele. Ove godine prisjetili smo se i 56. obljetnice osnutka *Paulinuma*. Toga je dana u sjemenišnoj kapeli slavljen svečana sveta misa koju su pjevanjem, sviranjem i recitacijama uveličali učenici-sjemeništarci *Paulinuma*.

Betlemari kod Isusa

Betlemari iz dječaćkog internata *Emaus* u Mužlji prikazali su betlehemsku igru, koja nam dočarava pravu atmosferu božićne noći: ljubav Božju i ljudsku, smirenost i skromnost, odanost i predanje.

Da bi mogli usrećiti što više vjernika, grupa iz *Emausa* posjetila je Ečku, Belo Blato, Lukino selo i Mužlju već na četvrtu adventsku nedjelju 23. prosinca 2018. godine. Ne smijemo zaboraviti, da su njihovi drugovi već otišli na zasluženi raspust, a oni su se žrtvovali, da ostanu ovdje na radost mladih i starih.

Zbog nevremena smo na Treću nedjelju došašća kod nas otkazali mise na podružnicama. Ove su pak nedjelje naši dečki savršeno prikazali tradicionalni motiv poklona pastira Novorođenomu uz pjevanje, sviranje na narodnom instrumentu citrama uz ples u prikladnim odorama za anđele i pastire, a nosili su i malu betlehemsku štalicu s jasicama u njoj.

Sama igra počinje navješćajem događaja od evanđelista Luke. Zatim dolaze anđeli, koji pjevanjem probude uspavane pastire. Oni ne oklijevaju nego odmah krenu putem Betlehema, gdje donose darove Novorođenčetu. Jedan mu pokloni pastirski štap, drugi svoj kozuh, a treći svoje srce. Sve to je bilo prikazano tako uvjerljivo i savršeno, kao najbolji glumci. Ta to nije bila gluma, nego stvarnost – odlični su ti momci iz *Emausa* koji dolaze iz cijele Vojvodine.

Na ovaj će se način katolička vjera ne samo održati, nego i proširiti. Neka se ova suradnja između susjednih sela nastavi i ubuduće. Raduje nas što je pod vodstvom predsjednika općine **Gorana Kneževića** sagrađena divna asfaltirana cesta između Mužlje, Lukinog sela i Belog Blata, koja je povezala prometno također ovdašnje manjine i osobito katolike; još se više radujemo tome, da ovakvi nastupi povezuju katolike duhovno. Neka Bog blagoslovi ova plemenita nastojanja. /**Janez Jelen**/

Proštenje u Bočaru

U napuštenom selu Bočar, 25. studenog proslavljeno je proštenje u čast sv. Katarine Aleksandrijske.

Misno slavlje predslavio je nekadašnji župnik **László Bőviz**, uz suslavljenje domaćega kapelana **Jánosa Halmai** te salezijanca **Janeza Jelena** iz Mužlje.

Predsjedatelj misnog slavlja u uvodnom pozdravu potaknuo je vjernike na nasljedovanje velikog uzora sv. Katarine. U vrlo akustičnom prostoru poslije dugo vremena odjekivali su divni zvukovi klavijatura te lijepi glasovi kantora **Béle Micsika** i pjevača.

Otac Janez u propovijedi je spomenuo neke značajnije činjenice iz života našim ljudima malo poznate sv. Katarine, djevice i mučenice. Osobito je istaknuo da je svjedočila Isusa Krista pred kršćanskim progoniteljima. Njeno svjedočanstvo bilo je tako uvjerljivo, da su se mnogi pogani obratili na katoličku vjeru. U vezi s time potaknuo je okupljene vjernike iz Bočara, Beodre te Novog Bečaja da se marljivo trude u proučavanju kršćanstva, u ustrajnom ispovijedanju prave katoličke vjere, i da ujedno sve učine da bi se ljubav prema Isusu Kristu proširila i učvrstila u srcima današnjih ljudi, koji često misle samo na ovozemaljske brige. *Tako ćemo i mi postići jednom nebesku krunu, kao što ju je postigla sveta Katarina Aleksandrijska ne samo svetim životom, nego i hrabrim podnošenjem svoje mučeničke smrti*, rekao je o. Janez. /**Janez Jelen**/

Srijemska Mitrovica: Svetkovina Božića 2018.

U božićnoj noći, u ispunjenoj srijemskomitrovičkoj katedrali sv. Dimitrija, đakona i mučenika, slavljen je sveta misa polnoćka koju je predslavio mons. Đuro Gašparović, biskup srijemski. Suslavili su župnik župe sv. Dimitrija, đakona i mučenika, preč. Eduard Španović te vlč. Ivica Zrno, župnik župe sv. Ane u Lačarku.

U svojoj homiliji biskup se riječima pozdrava obratio svima okupljenima, pozivajući ih na radost koju donosi Božićna noć te na kraju svima čestitao Božić. Slavlje je svojim pjevanjem uveličao župni zbor predvođen **s. Cecilijom Tomkić**, voditeljicom zbora.

Svečano je bilo u srijemskomitrovičkoj katedrali sv. Dimitrija, đakona i mučenika i na sam dan svetkovine Božića, na svetoj misi koju je predslavio biskup Đuro Gašparović uz suslavljenje domaćeg župnika preč. Eduarda Španovića. Uz čestitke okupljenim vjernicima biskup Đuro Gašparović poručio je da Božić koliko god puta da se dogodi ima nam što reći i donijeti te da je Božić događaj koji se događa u srcu ljudskoga bića. Bog dolazi u liku malog i nemoćnog djeteta, koje želi čovjeku posvjedočiti blizinu Boga i Božje ljubavi prema svakome čovjeku. /**Ivica Zrno**/

Papa otvorio Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana

Slavlje Molitvene osmine za jedinstvo kršćana pod geslom „Teži za samom pravdom“ (Pnz 16, 11-20) svečanom Večernjom otvorio je papa Franjo u petak 18. siječnja u bazilici sv. Pavla izvan zidina u Rimu.

„I ove smo godine pozvani moliti da svi kršćani ponovno budu jedna obitelj, u skladu s voljom Boga koji želi „da svi budu jedno“ (Iv 17, 21). Ekumenizam nije nešto što nam se nudi tek kao jedna od mogućnosti. Naš je cilj ostvariti zajedničko i dosljedno svjedočanstvo u afirmaciji istinske pravde i u potpori najslabijih, kroz konkretne, primjerene i učinkovite odgovore“.

Ovogodišnju građu osmislile su kršćanske crkve iz Indonezije koja s 265 milijuna stanovnika, od kojih je 86% muslimana, ima najveću muslimansku populaciju na svijetu, a oko 10% stanovnika su kršćani različitih tradicija. Za njih riječi iz knjige Ponovljenog zakona „Teži za samom pravdom“ (Pnz 16, 20) predstavljaju odraz svakodnevice. U Indoneziji se korupcija očituje u različitim oblicima; utječe na politiku i poslovni svijet, i to često s razarajućim posljedicama po okoliš; te potkopava pravosuđe i provedbu zakona. Oni koji trebaju promicati pravdu i štititi slabe prečesto čine upravo suprotno i, kao rezultat toga, povećava se jaz između bogatih i siromašnih, pa tako zemlja bogata resursima trpi zbog skandala siromaštva u kojem živi veliki dio stanovništva.

Svjetska Molitvena osmina za jedinstvo kršćana održava se od 1908. godine, od 18. do 25. siječnja. /IKA/

Susret episkopa Srpske pravoslavne Crkve u Hrvatskoj i predstavnika Hrvatske biskupske konferencije

Na poziv požeškog biskupa Antuna Škvorčevića, predsjednika Vijeća HBK za ekumenizam i dijalog, u božićnom ozračju, pred početak Svjetske molitvene osmine za jedinstvo kršćana, 17. siječnja održan je u Biskupskom domu u Požegi susret episkopa Srpske pravoslavne Crkve u Hrvatskoj i predstavnika Hrvatske biskupske konferencije.

Na početku susreta domaćin, biskup Antun izrazio je dobrodošlicu, istaknuvši uvjerenje da je ovaj skup episkopa i biskupa susret jer se na njemu ostvaruje ono raspoloženje koje sv. Pavao preporučuje Kološanima. Apostol ih uvjerava, kako kod onih koji vjeruju u Krista „više nema Grk – Židov, obrezanje – neobrezanje, barbar – skit, rob – slobodnjak, nego sve i u svima – Krist“. Zatim nastavlja: „Zaodjenite se dakle – kao izabranici Božji, sveti i ljubljeni – u milosrdno srce, dobrostivost, poniznost, blagost, strpljivost te podnosite jedni druge praštajući ako tko ima protiv koga kakvu pritužbu! Kao što je Gospodin vama oprostio, tako i vi! A povrh svega – ljubav! To je sveza savršenstva. I mir Kristov neka upravlja srcima vašim – mir na koji ste pozvani u jednom tijelu! I zahvalni budite!“ (Kol 3, 11-15). Biskupi i episkopi su u razgovoru obrazložili važnost njihovih susretanja u službi promicanja otvorenosti, povjerenja, dobrohotnosti, razumijevanja, uklanjanja predrasuda. Istaknuli su da je u Hrvatskoj na javnoj sceni velika količina negativnih stavova, zlonamjernih pristupa, bavljenja negativnostima kod drugih, a prelaženja preko vlastitih, što razdvaja ljude, stvara nepovjerenje i udaljuje jedne od drugih. Biskupi i episkopi zauzeli su se za evanđeoska polazišta u međusobnim odnosima i djelovanju, za zajedničke nastupe u našoj javnosti, kako bi ohrabрили vjernike da promiču zajedništvo iznad svake nacionalne i političke isključivosti. /IKA/

Ukrajinska pravoslavna Crkva dobiva autokefalnost

Unatoč snažnom protivljenju iz Moskve, carigradski ekumenski patrijarh službeno je priznao Pravoslavnu crkvu u Ukrajini, dodijelivši joj punu samostalnost (autokefalnost). Počasni poglavar svjetskoga pravoslavlja Bartolomej I., potpisao je u subotu 5. siječnja, u Carigradu, odgovarajuću uredbu.

Više od 27 godina nakon državne neovisnosti, Ukrajina se tako odvaja od Moskve i u vjerskom pogledu. Ukrajinska crkva ovim činom formalno je jednaka kao i ostalih 14 pravoslavnih nacionalnih Crkava. /IKA/

U 2018. godini ubijeno 40 misionara

Tijekom 2018. godine ubijeno je ukupno 40 katoličkih vjerskih službenika, što je gotovo dvostruko više nego 2017.

Većinu ubijenih misionara čine svećenici, njih ukupno 35. Najviše ih je stradalo u Africi. I ove su godine mnogi bili žrtve pljačkaša u zemljama u kojima vlada siromaštvo i nasilje, gdje je vlast oslabljena korupcijom, a religija se zloupotrebljava. Ono što je zajedničko misionarima koji su dali svoj život jest svjedočanstvo evanđeoske ljubavi i služenja svima, hrabrost i ostajanje uz povjereni narod usred opasnosti te vjernost primljenom poslanju. /IKA/

3. 2. 2019.**ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU****ČITANJA:**

Jr 1,4-5.17-19; Ps 71,1-4a.5-6b.15ab.17; 1 Kor 12,31 – 13,13; Lk 4,21-30

Kako su divne riječi koje nam upućuje Bog preko proroka Jeremije. Osobito nama koji smo obeshra-breni, malaksali, nama koji ne vidimo više načina kako i kome! Nama koji se svakodnevno borimo s vlastitom slabošću. Kako utješno zvuče riječi: *Prije nego što te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh; prije nego što iz krila majčina izađe, ja te posvetih, za proroka narodima postavih te.*

Bog me poznaje. Mene, slabog, i malovjernog. Hrabri me, tješi me. Ne boj se. Opaši bedra i kreni. Kojim načinom naviještati Božju riječ? Na to pitanje odgovara nam sv. Pavao u poslanici Korinćanima: ljubavlju! Jer sve drugo nema smisla, nema života. Ljubav oživljava, liječi, sve podnosi, i na kraju, ona jedino ostaje. Božja Riječ riječ je ljubavi. U današnjem evanđelju, Nazarećanima se baš i ne čini da su Isusove riječi, riječi ljubavi, nego riječi osude. Ali Isus nije lagao, niti je vrijeđao, samo je rekao istinu. To je križ navjestitelja. Istina koju iz ljubavi prema čovjeku i Bogu govorimo, neće biti uvijek prihvaćena, nekada čak i pogubna. Ali na kraju opet nas hrabri Bog: *I borit će se s tobom, al te neće nadvladati jer ja sam s tobom da te izbavim.*

10. 2. 2019.**PETA NEDJELJA KROZ GODINU****ČITANJA:**

Iz 6,1-2a.3-8; Ps 138,1-5.7c-8; 1 Kor 15,1-11; Lk 5,1-11

Susret sa živim Bogom uvijek je toliko potresan da nas potakne na vlastitu grešnost. Prorok Izaija nam o tomu svjedoči u prvom čitanju. *Ja o meni, propadoh, jer čovjek sam nečistih usana.* Ali isto tako daje nam divno svjedočanstvo da naš Bog ne osuđuje niti uvjetuje. On čisti i pita. Na nama je jesmo li mu spremni služiti. *Ja rekoh: „Evo me, mene pošalji!“*

Apostol Pavao u sličnom stilu svjedoči kako je milošću Božjom od progonitelja postao apostol. Ne svojom zaslugom, nego Božjim izborom i svojim prekomjernim trudom. Ni apostol Petar nije daleko od Izaije i Pavla. I on je danas zabezeknut susretom s Isusovom božanskom moći rekao: *Idi od mene! Grešan sam čovjek, Gospodine!*

Jesmo li uistinu svjesni što nam Bog čini? Koliko nam prilika daje!? Možemo ga svakodnevno susresti u euharistiji, a ispovijed nam je uvijek na raspolaganju. I opet... ne ostavljamo svoje „mreže“. Ne mijenjamo svoje živote.

17. 2. 2019.**ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU****ČITANJA:**

Jr 17,5-8; Ps 1,1-4.6; 1 Kor 15,12.16-20; Lk 6,17.20-26

Temeljna poruka Božje Objave još od doba Abrahama pa do danas jest svijest da u Boga trebamo imati povjerenja. Čovjek se uvijek pouzdavao u sebe ili u drugoga čovjeka. I dan danas slijepo gledamo u moderne vladare misleći da će nas oni spasiti. Da plodovi naših ruku jedino ovise o nama ili drugih, ali nije tako. Ovisi o našem povjerenju u Boga. Prorok Jeremija oštro započinje svoje proročanstvo: *Proklet čovjek koji se uzda u čovjeka, i slabo tijelo smatra svojom mišicom, i srce svoje od Gospodina odvraća.* Uspoređuje nas s dračom koji samovoljno raste u pustinji (nemogućim uvjetima za tu vrstu biljaka). Čovjek treba rasti uz Boga. Samo tako će biti bezbrižan i siguran. Sve ostalo je opasna kocka. Druga temeljna poruka Božje objave jest uskrsnuće i život vječni. Pavao nas u sličnom stilu kao i Jeremija podsjeća na tu poruku, da ako se samo u ovom životu utječemo Kristu, a ne vjerujemo u uskrsnuće, najbjedniji smo od svih ljudi.

Kao zaključak, Isus nas sve opominje da ako nama sitima, sretnima, bogatima, hvaljenima ne smeta što naša braća jadikuju, gladuju, plaču, žive u bijedi, mržnji i odbačenosti, jao nama!

24. 2. 2019.**SEDMA NEDJELJA KROZ GODINU****ČITANJA:**

1 Sam 26,2.7-9.12-13.22-23; Ps 103,1-4.8.10.12-13; 1 Kor 15,45-49; Lk 6,27-38

Što konkretno Bog čini u ovome svijetu? Pokaži mi? Gdje vidimo njegovu pomoć i njegovo djelovanje? Što Crkva čini dobro u ovome svijetu? Čovjek je podložan grijehu od samoga početka i to se neće nikada promijeniti. Kako će onda Bog i Crkva učiniti ovaj svijet svetijim i boljim? Na sva ova pitanja i slutnje iščitavamo odgovore iz današnjih čitanja. Isus je revolucionaran u današnjem evanđelju. Ljubiti one koje nas ne vole? Ljubiti neprijatelje i zlostavljače? Posuditi onome koji ti neće vratiti? Ne osuđivati one koji to zaslužuju? Praštaj onome tko te je namjerno povrijedio? To nećemo pročitati ni u jednom pravilniku ponašanja... Što to Boga čini u ovome svijetu? Pa čini to da ljudi koju slušaju njegovu Riječ neće nauditi drugom čovjeku. Čini to da se ljudsko srce mijenja, da uspijeva pobijediti svoju grešnu narav. A kako i kada, to ovisi o nama koliko smo pažljivi prema Božjim riječima.

Oblici pokajničkog čina u liturgiji (III. dio)

Kyrie eleison

Navedeni oblik molitve u pokorničkom činu ujedno je najproblematičniji. U njemu se poklik *Kyrie eleison* unosi u pokornički čin i time se otuđuje. Stoga nam je u ovom broju *Zvonika* porazmisliti o ovom pokliku.

Po uzoru na srednjovjekovne trope (umetke) Gospodina oslovljavamo: „Koji si poslan izlječiti srca slomljena, smiluj se; Koji si došao pozvati grješnike: Kriste, smiluj se; Koji sjediš s desna Ocu da nas zagovaraš: Gospodine, smiluj se“. Na njih se uvijek odgovara zazivom: Gospodine, smiluj se; Kriste, smiluj se. Na prvi pogled ne čini nam se ništa sporno, no prigodom zadnje liturgijske reforme mnogo se raspravljalo o ovom pokliku. Nisu nedostajali glasovi za njegovo izostavljanje i premještanje te se držalo da za to postoje povijesni razlozi. Izdvojit ćemo dva važnija razloga:

1. Poklik *Kyrie eleison* je u početku bio odgovor na različite nakane molitve vjernika. Kada je ona iščezla ti su zazivi prebačeni na početak mise (današnji oblik). Sada, kad je molitva vjernika ponovno uvedena mnogi su predlagali da se ti zazivi s početka izostave ili da se vrate u vjerničku molitvu kao prozbeni odgovor na pojedine nakane. Nađeno je, međutim, novo rješenje: *Gospodine, smiluj se* ostaje u uvodnim obredima, iza pokajničkog čina (I. i II. način) ili je, proširen, uključen u pokajnički čin (III. način).

2. Poklik *Kyrie eleison* ima svoju prekršćansku povijest; kad bi se rimski car, pobjednik iz nekog boja, vraćao u Rim, prolazio bi rimskim Forumom, ulicom via Sacra, prema Kapitoliju, a sabrani narod bi sa svih strana radosno i u zanosu klicao: *Kyrie eleison!* Mogli bismo prevesti – Gospodaru, pogledaj na nas; ti možeš pomoći, ti si spasitelj! To je bio poklik caru kao božanstvu, kao pobjedniku. Posrijedi je velika strjelovita molitva iz kulta boga sunca, možda najžarči poklik iz antičke poganske pobožnosti. Ono što je „hura“ u 19. stoljeću, što je „Heil“ za mladež hitlerovskog doba, to je za antički svijet bio „Kyrie eleison“ – pomalo neartikulirano klicanje od radosi, povezano s drugim poklicima u beskonačnu litaniju.

Kršćani su ovaj poklik upućivali samo jednom i jednom vladaru i Bogu – Isusu Kristu. On je jedini *Kyrios*.

Prema tome, ovaj poklik ima karakter svečanosti, pobjede, radosnog usklika Spasitelju i vladaru. U temelju je poslanica Filipljanima, 2. poglavlje: *Svaki će jezik priznati: „Isus Krist jest Gospodin“ (Kyrios) – na slavu Boga Oca. Kada još to spojimo s himnom „Slava“ koji odmah slijedi, onda razumijevamo što se to pjeva: „Ti si jedini Gospodin... Isuse Kriste!“ Anđeli radosno govore o djetetu u Betlehemu: „On je Krist, Gospodin!“ Ivan ushićeno govori Petru nakon uskrsnuća: „Gospodin je!“*

Uočavamo iz dosad navedenog da je naglasak na „Gospodine“, a ne na „smiluj se“. Tako dolazimo u sukob s današnjim smještanjem ovog poklika unutar čina koji ima pokornički karakter (kada više mislimo o našim grijesima nego li o Kristu pobjedniku!). Djeluje kao privjesak pokorničkom činu. Kao kraljevski poklik

Uočavamo da je naglasak na „Gospodine“, a ne na „smiluj se“. Tako dolazimo u sukob s današnjim smještanjem ovog poklika unutar čina koji ima pokornički karakter (kada više mislimo o našim grijesima nego li o Kristu pobjedniku!). Djeluje kao privjesak pokorničkom činu. Kao kraljevski poklik jedva dolazi do izražaja.

(kada više mislimo o našim grijesima nego li o Kristu pobjedniku!). Djeluje kao privjesak pokorničkom činu. Kao kraljevski poklik jedva dolazi do izražaja. Liturgijska obnova zacijelo nije donijela obnovu starog sjaja poklika *Kyrie*. To se osobito uočava prigodom nekih službi koje prethode misi (npr. uvodni obredi krštenja...) kada se izostavlja *Kyrie*.

Stari trijumfalni sadržaj možda je ostao najjasniji u svečano pjevanim litanijama. Ako se one pjevaju poletno i snažno, onda uspijeva zazvoniti i neka jeka iskonskoga pobjedničkog ophoda.

Ako je svaka sveta misa *Epiphania Domini* – Dolazak Gospodnji (dolazak Kralja), onda pozdravu Dolazećega pri-

pada litanija *Kyrie* koju nikada ne bi trebalo laka srca ispustiti. Ono, kako rekosmo, nije „mea culpa“ – „moj grijeh“, što ga mrmljaju mnogi, nego zanosna pjesma cijele zajednice. *Kyrie* je veliki pozdrav Crkve svom Gospodinu te u svakom slučaju važniji od blagoglasljivih i neumjerenih pozdrava što ih svećenik nerijetko upućuje zajednici.

Zasada sve ostaje kako jest – poklik *Kyrie eleison* ostaje priljubljen uz pokajnički čin i stječemo dojam da je više žalopojka negoli krik radosti, zahvale, uzbuđenja jer je Pobjednik među nama. No, ovim prilogom možda ipak uspijemo rasvijetliti značaj ovog poklika i njegovu smještenost te nam, barem u mislima i srcima, on zauzme ono pravo i istinsko mjesto.

U idućem nastavku razmišljat ćemo o „službenoj himni“ svete mise, o Gloriji – Slavi. Vežemo li *Kyrie* uz *Gloriu*, vjerujem da će pogled na uvodne obrede o kojima govorimo dobiti novo i šire obzorje.

Pisani svjedoci Novoga zavjeta

Za ispravno shvaćanje vrednota pisanih tekstova uzet ćemo jedan primjer koji je svatko od nas doživio, ali – vjerojatno – nije dovoljno duboko razmišljao o tome što se događa s njim osobno u toj situaciji. Kada stižemo do državne granice, predajemo kontroloru putovnicu, a komu vjeruje taj graničar? Osobi koja sjedi u automobilu ili opečaćenom dokumentu? Dokumentu! Meni osobno, bilo što da tvrdim, ne vjeruje. Od svih je prihvaćeno, možda tako treba biti, ali takav postupak je realno ponižavanje osobe: ja nisam vjerodostojan, samo onaj dokument koji je drugi napisao o meni i udario pečat... U našoj vjeri je suprotno: mi ne vjerujemo tekstu, nego osobi. Dokument samo opisuje djela te osobe. Tekst svoju vjerodostojnost dobiva od Isusa Krista, a ne Isus Krist od teksta. I onda, ako živimo u povijesti, i možemo računati natrag do Nazarećanina oko 2000 godina, katolik u prakticiranju svoje vjere (sakramenti, molitva, dobra djela), opet od živoga Krista prima nutarnje svjetlo čitati i shvatiti NZ, od Uskrsloga, koji u njemu živi. Iskustvo vjernika sa Sinom čini vjerodostojnim tekst, koji svaki dan uzima u ruke. Nevjernik može čitati npr. evanđelja, ali njemu to je samo kratka biografija ili nekakva mješavina starih i novih mudrosti, koji dijelom funkcioniraju i u njegovo vrijeme – ako je dobronamjeren prema vjeri. Inače, sve je u prošlom vremenu, ne obvezuje, niti vodi nekakvom cilju jer je i Isus umro na križu...

Tekst je rezultat onoga što se dogodilo, i uvijek je iza osobne vjere, sakramenata, molitve, dobrih djela – na četvrtom-petom mjestu. Ne omalovažavamo ga jer je svjedočanstvo onih koji su živjeli s Isusom, jer je Kristova poruka, ali vjerski i moralni život uvijek je prije njega jer je to utjelovljenje Uskrsloga u sadašnjem vremenu, tj., katolik je živa „knjiga“ – drugi Krist, kako to opisuje njemačka teologija.

NZ – za sada, jer ih još uvijek pronalaze – ima više nego 5000 tekstualnih svjedoka. Ne postoji nijedan antički pisac (grčki ili latinski), koji bi se približio ovim brojevima. Dokumenti se dijele u tri velike skupine: a) papirusi, najvažniji jer su najstariji (otpr. II-V st. pr. Kr.); ostalo ih je svega 100-110 jer su veoma krhki i jer su

do trećeg stoljeća rimski carevi naređivali spaljivanje crkvenih liturgijskih knjiga; b) kodeksi iz IV.-VI. st., koji imaju oblik današnjih knjiga, među njima najpoznatiji Vatikanski, Sinajski i Aleksandrijski, oko 15-20. (dodajemo: bilo bi daleko više da u progonstvima nisu uništavani dokumenti); c) na tisuće lektionara, ne cjelovite Biblije, nego izabrana čitanja ili evanđelja za sv. liturgiju (otpr. V.-XII. st.). Najstariji postojeći dokument napisan je oko 125. god. pr. Kr. Znači od Isusova vremena rastavlja ga samo 80-90 godina (Iv. ev.).

Navodimo samo neke usporedbe: od Homera nalazimo odlomke iz II. st. pr. Krista, ali prvi cjeloviti tekst Ilijade i Odiseje postoji tek iz XI. stoljeća pr. Kr. Od Platona ukupno postoji 150 rukopisa, 35 papirusa iz II. st. pr. Kr. Prvi kodeks iz IX. st. Od pisanih tekstova do osobe Homera i Platona ima oko 400-500 godina razmaka. Od Aristotela postoji nekoliko odlomaka papirusa iz II. st. pr. Kr., ali prvi kodeksi s njegovim velikim djelima tek iz X. st. pr. Kr. Latinski pisci: Cesar, od njega samo iz X. st. pr. Kr. imamo tekstualne svjedoke. Ovidije IX. st., Vergilije IV.-V. st., Tacit, povjesničar: IX. st., pr. Kr. Ciceron: jedno djelo iz IV. st., sve ostalo iz XI. st. Kako vidimo gore navedene autore i njihova djela razdvajaju stoljeća. Isusa od preostalih tekstualnih svjedoka tek 80-90 godina. I ne samo vrijeme, nego i broj napisanih djela. Ako promatramo tekstove, najviše je pisano i ostalo budućim generacijama o Isusu Kristu. Nitko od antičkih pisaca ne može se usporediti s njim. Zašto? Jer su mrtvi, i njihovo društvo je mrtvo. Dok je Crkva s Isusom uvijek bila živa i uvijek su imali – sve generacije – potrebu pisati i čitati svjedočanstva o Uskrsnome i time potvrditi svoju vjeru, koju su živjeli i žive i danas u zajednici.

Poslije ovih vrlo dobrih statističkih podataka moramo ponoviti: tekstovi, tih 5000, samo su zato nastali jer je bilo vjernika koji su živjeli s Isusom Kristom. Iz tog osobnog zajedništva zaključili su da navedeni dokumenti (evanđelja, pisma apostola, itd.) jesu vjerodostojni i pomažu, korigiraju, usmjeravaju vjernika prema cilju: prema Uskrsnome, gdje više ne treba pisani tekst jer je pred kršćaninom živa „knjiga“ – proslavljeni Krist.

Starozavjetne biblijske (pre)poruke (novim) svećenicima

Svećenik po redu Melkizedekovu

Biblija vrlo često govori o svećeništvu i svećenicima. Svećenička služba se u Starom zavjetu spominje na oko 700 mjesta, a u Novom zavjetu svećenici se spominju oko 80 puta. Zbog toga je Biblija vrlo dobar priručnik za (nove) svećenike u razumijevanju njihove službe i poslanja. Najčešće korištena biblijska definicija svećeničke službe je ona iz poslanice Hebrejima: *Svaki veliki svećenik, zaista, od ljudi uzet, za ljude se postavlja u odnosu prema Bogu da prinosi darove i žrtve za grijeh* (Heb 5,1). Biblija svjedoči da je služba svećeničkog zastupanja ljudi pred Bogom poznata od davnina postojanja ljudskoga društva i civilizacija u Egiptu, Asiriji Babilonu. Josipu je, prigodom uzdignuća na upraviteljsku službu u Egiptu, za ženu dana svećenička kći, što ukazuje na ugled svećenika u egipatskom društvu (Post 41,45). Svećeniku Melkizedeku, koji je istodobno bio „kralj Šalema“ i „svećenik Boga svevišnjega“, Abraham priznaje dostojanstvo i vlast te mu daje „desetinu od svega“ (usp. Post 14,18-19). Svećenici su oduvijek bili ugledni ljudi koji su imali jak društveni utjecaj, a zbog svoje službe raspolagali su određenim materijalnim sredstvima koja su im vjernici predavali na upravu i korištenje.

Posrednička služba žrtvovanja i blagoslivljanja

Svećenik je posrednik u komunikaciji vjernika s Bogom. Biblijski patrijarsi vršili su svećeničku službu smatrajući se odgovornim zastupnicima za svoju obitelj i svoj narod. Otac (patrijarh) bio je glava i svećenik u svojoj obitelji, a posrednička služba između Boga i drugih pripadnika obitelji smatrala se nasljednom službom najstarijeg sina. Nakon Abrahamove spremnosti da Bogu na raspolaganje preda život svoga prvorođenca, umjesto djece patrijarsi žrtvuju životinje (Post 22,15-18). Po toj službi patrijarh-svećenik, umjesto života svoga prvorođenca, predaje Bogu život životinje ili dio prvina uroda zemlje kao zalag Božjega blagoslova. Blagoslov Božji Abrahamu nakon prikazivanja žrtve jamčio je brojno potomstvo, ugled i časti pred narodima, te posjedovanje stalnog doma i uživanje plodova zemlje na kojoj stanuje (Post 17,-8). Riječi koje svećenik izgovara dok blagoslivlja narod utvrđuju svijest o postojećim odnosima naroda s Bogom i zemljom u kojoj narod prebiva i imaju snagu stvaranja novih i boljih odnosa od dosadašnjih (Br 6,23; Pnz 18,5; 21,5).

Bogoslužna i materijalna briga za svetost Hrama i zemlje

Svećeničku službu u ime prvorođenaca-patrijarha preuzeli su Aronovi sinovi, Levijevo pleme. Leviti nisu primili u nasljedstvo udio u baštini zemlje (Jš 14,3), nego su bili posvećeni za službu Bogu, da čuvaju i promiču vjernost čitavog naroda. Pripadnicima drugih plemena bila je dužnost skrbiti za njihovo blagostanje (Izl 13,2; Br 3,5-13). Dužnost svećenika levita bila je briga oko održavanja redovite službe Bogu u njegovu domu (1 Ljet 6,33) i oko sigurnosti Hrama, da ga zaključavaju noću i otključavaju jutrom (1 Ljet 9,26-27). Uz brigu da se u svetištu redovito održava bogoslužje, leviti su skrbili i za sva materijalna dobra, zgrade i novac koji se u Hramu skupljao te su bili dužni njima mudro upravljati. Upravo su leviti, nakon razorenja Hrama, ponovno potaknuli njegovu obnovu i izgradnju (Ez 1,5). Levitima je, kao i kraljevima, obećana trajnost službe i potomstvo jer *nikada neće levitima i svećenicima nestati potomaka koji će služiti preda mnom i prinositi paljenice, kaditi prinosnice i prikazivati klanice u sve dane* (Jr 33,18).

Briga za svetost naroda i zemlje

Levitska i svećenička zemlja, na kojoj oni stanuju i prebivaju sveta je i na poseban način Bogu mila. Ta se zemlja ne smije prodavati niti na ikoli način otuđiti jer je Bogu posvećena (Ez 48,11-14). Iako sami lišeni udjela u posjedu zemlje, svećenici nisu bili lišeni brige za zemlju na kojoj stanuju usred naroda. Suprotno tome, njihova briga nije se ticala jednog komada zemlje ili nasljedstva, nego čitave zemlje na kojoj Božji narod živi. Blagoslovi koji su leviti i svećenici izgovarali prigodom prinošenja žrtava prinosnica od prvih plodova naglašavaju važnost svećeničke službe u čuvanju dostojanstva i vrijednosti zemlje za život vjernika (Pnz 26,1-11). Oni su zaduženi za promicanje povezanosti naroda sa svojim Bogom i s baštinom zemlje koju su od Boga primili da u njoj stanuju. Unatoč ugledu, materijalnom stanju i društvenoj moći, svećenici su oduvijek samo ljudi. Svaki pošten čovjek uvijek je svjestan svojih nesavršenosti. Svjesni svojih slabosti bore se protiv vlastitih grijeha, grijeha svoje obitelji i grijeha naroda kojemu su bili postavljeni na službu da ga pred Bogom zastupaju (1 Kr 8,46; Rim 3,10.23; 1 Iv 1,10). Svećenik svoju službu ispravno doživljava ne smatrajući je vlastitom zaslugom radi vlastite pravednosti, nego radi izabranja Božjega da služe njemu i njegovom narodu (Br 3,12; Iv 15,16). Svećenici i leviti posvećuju i čuvaju čitavu zemlju čistom – dostojnom Božjeg prebivanja među ljudima – čuvaju svetost zemlje (Ez 48,14).

Tražim krov nad glavom

Stranac u gradu

U blagdansko večerje šetao sam po svome pustom gradu. Umoran sam sjeo na jednu klupu i uronio u misli. Brzo mi je protekao sat razmišljanja. Okrenuo sam se oko sebe i ostao iznenađen vidjevši nepoznatog čovjeka gdje sjedi do mene. Pozdravim ga i počnem razgovor pitanjem:

- Dugo si tu?

- Da.

- Jesi li stranac u ovome gradu?

- Da, ja sam stranac i u ovom gradu kao i u svakom drugom... Razočaran sam i treba mi tvoja pomoć - reče mi.

- A... što bi ti trebalo?

- Treba mi kuća, treba mi mjesto gdje ću se odmoriti.

- Evo ti nešto novca i idi u koju gostionicu te se odmori.

- Pokušao sam u svim gostionicama, kucao sam na sva vrata, ali uzaluzd. Ranjen sam, a ne gladan. Razočaran sam, a ne umoran. Ne tražim krov nad glavom nego da me ljudi prihvate!

Tada mu predložim:

- Ako hoćeš, evo ti moje kuće. Pođi sa mnom. Možeš kod mene stanovati.

- Kucao sam mnogo puta i na tvoja vrata ali odgovora nisam dobio - uzvрати mi prilično tužnim glasom.

- Pa... kaži mi tko si?

- Ja sam Ljubav koju ljudska sebičnost goni iz svakoga mjesta!

Reče to, ustade i krene. Kada se malo udaljio, opazih znakove čavala na njegovim rukama. Gotovo izgubljen počeo sam vikati:

- Isuse! Čekaj! Dođi k meni!

On tužno nastavi:

- Svijet danas slavi tolika misna slavlja, velike svečanosti u moje ime a ja sam stranac u tolikim mjestima i za tolike ljude. Nitko me ne prima. Ne otvara vrata. Lisice imaju svoje jazbine i ptice svoja gnijezda.... a Sin čovječji nema gdje bi naslonio glavu!

Pomislih da sanjam pa zatvorih oči. Kada sam ih otvorio stranca više nije bilo. Otišao je...

Dragi prijatelji, život nam teče, a vrijeme leti. Prilika za prilikom da učinimo drugima nešto lijepo, korisno i dobro je pred nama i čeka. Jačajmo se razgovorima s Ocem nebeskim od rana jutra do večeri. Pomažimo jedni drugima, a napose braći u potrebi, koliko je u našoj mogućnosti. Ako ne možemo materijalno, ostaje molitva kao najveća pomoć sebi i drugima. Krenimo u novi dan i ne dopustimo da Isus čeka pred vratima našega srca. Pođimo mu prvi u zagrljaj! Bog vas blagoslovio moji stari, bolesni i nemoćni prijatelji!

Dugo smo čekali Božić i veselili se poput djece. A sam Isusov rođendan nam je prohujao poput vihora. I božićni blagdani su prošli. Sve prolazi. A osobito nam se čini da prekratko traje ono što s radošću i čežnjom čekamo. I cijela godina brzo prođe pa i naš će život proletjeti...

S novom godinom zakoračili smo u novi dio našega života koji nam polako sam Bog otvara i pruža na dar. Život se može usporediti s jednim danom u kojem se toliko toga događa ili bi se moglo dogoditi. Pogledajmo Isusa kako i što sve čini u jednom danu i to još u subotu kada je za Židove vjerski dan odmora.

Evangelist Marko nam ukratko govori o tomu. Isus s učenicima, u subotu uđe u sinagogu u Kafarnaumu i odmah počne naučavati te su mu se svi divili. Budući da se tamo zatekao i čovjek opsjednut zlim duhom Isus ga izliječi. Kada su izašli iz sinagoge, uđe s Jakovom i Ivanom u kuću Šimunovu (Petrovu) i Andrijinu. Kako je Šimunova punica ležala u vrućici, Isus je primi za ruku i podiže. I pusti je vrućica te ih odmah počne posluživati. Uvečer je počinjao novi dan. Narod počne donositi bolesnike i opsjednute. I sav grad je nagrnuo k vratima gdje je bio Isus. A on je sve bolesnike ozdravio i izagnao zloduhe iz ljudi. Koliko dobra i ljubavi je učinio za samo jedan dan.

Ujutro rano, za mraka, izađe na samotno mjesto i dugo se molio. Kada su ga učenici našli, rekoše mu da ga svi traže. Isus im odgovori da mora poći i u druga mjesta jer zato je došao. I obišao je cijelu Galileju propovijedajući i izgoneći zloduhe iz ljudi (usp. Mk 1, 21-39). Isus nam daje primjer svakidašnje molitve, ljubav kroz dobra djela i korištenje dana. Razgovarao bi s Ocem često, a nerijetko i po cijelu noć. I nije dao da mu propadne niti jedna prilika za pomoć ljudima.

Dragi prijatelji, i mi u svojim mogućnostima možemo slijediti Isusa. Jer ukoliko ne činimo dobro drugima kao da Isusa ne puštamo pod svoj krov. O tomu govori priča od G. K. Gibrana koja slijedi.

Kako betlehemsku obitelj prenijeti u svoje obitelji?

Dok smo i ovoga Božića slavili „Materice” – dan majki, „Oce” kao dan očeva, Božić kao dan djeteta, te na kraju zajedno gledali Isusa, Mariju i Josipa kao obitelj, jesmo li primijetili da smo time gledali reprizu svete obitelji!

Možda je nevažno što je dijete Bog, a Majka djevica i Josip djevac. Možda je nevažno što su siromašni. Možda je nevažno što su u štali, a ne u lijepoj kući. Oni su nam *corpus delicti* zajednice koju nazivamo obitelj! Bog Otac je po njima na Božić stavio pred cijeli svijet sliku svoje zamisli s muškarcem i ženom, da se ponovno ostvari Njegova riječ: *Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, ... muško i žensko stvori ih...! I blagoslovi ih Bog...!* Po njima smo prepoznali vrijednosti koje smo izgubili. Dok smo mi bili neposlušni Bogu, u njima gledamo potpuno vršenje volje Božje. Dok mi jurišamo za materijalnim, njih gledamo posve siromašne. Dok mi eksperimentiramo s obitelji bez jednog bračnog druga ili s više bračnih drugova, Bog nam ponovno stavlja jednu ženu i jednog muža, a među njima dijete, kao najbolje. Božić svjedoči da je obitelj zajednica jednog oca, jedne majke i njihove djece. Nažalost, danas čovjeku to nije jasno. Često se svakakva zajednica zove obitelj, samo ne ona koja bi trebala biti. Danas se službeno propagira zajednica bez oca ili bez majke ili bez djece. Gura se silom u obitelj dva muškarca ili dvije žene, a legalno im se daju tuđa djeca.

Slaviti Božić znači GLEDATI. Znači SLUŠATI. Znači UČITI živjeti obitelji. Očito, ne znamo, kada nas tolike obiteljske anomalije i tragedije demantiraju. Očito treba nešto mijenjati! Božje je nepromjenljivo! Gospodin Bog i dalje ostaje uz to da je obitelj jedan Adam, jedna Eva, te da budu otac i majka koliko puta mogu ili žele. I da ostanu vjerni do groba.

Toliki vjernici su i ovog Božića pažljivo gledali, slušali i učili tu vrlo važnu poruku Svete obitelji. Zato

su i ove godine nakon Božića mnogi tražili blagoslov obitelji. Drugim riječima, da se prenese poruka Božića u naše obitelji. Tim više što vidimo i osjećamo tolike suvremene stranputice promašenih i razrušenih obitelji. Nije to samo škropljenje svetom vodom. Nije ni samo molitva svećenika. Nego, je to potreba i vapaj obitelji za blagoslovom!

Taj blagoslov je zapravo MILOST koju oni traže, da uspiju ponovo i ponovno naučiti čuvati i živjeti i ostvarivati vrijednosti koje je Gospodin Isus donio svojim Rođenjem! Je li to poniznost koja posvema stavlja sebe u službu Stvoritelju? Je li to vjera Bogu bez pridržaja? Svakako jest nešto što će ih utvrđivati u istini, da su po sakramentu ženidbe duboko uronjeni u veliko Otajstvo o kojemu govori sveti Pavao!

Onda Božić u kršćanskim obiteljima nije ni divni božićni bor. Nije ni štalica s betlehemskim pastirima i ovčicama. Nije ni bogata božićna trpeza. Nego je sreća cijele obitelji da su u posjedu pune istine o obitelji koja je po volji Očevoj na Božić očitovana ljudima! Isuse, Marijo, Josipe, dajte Crkvi mnogo takvih obitelji!

Po Svetoj obitelji prepoznali smo vrijednosti koje smo izgubili. Dok smo mi bili neposlušni Bogu, u njima gledamo potpuno vršenje volje Božje. Dok mi jurišamo za materijalnim, njih gledamo posve siromašne. Dok mi eksperimentiramo s obitelji bez jednog bračnog druga ili s više bračnih drugova, Bog nam ponovno stavlja jednu ženu i jednog muža, a među njima dijete, kao najbolje. Božić svjedoči da je obitelj zajednica jednog oca, jedne majke i njihove djece.

Razgovor s roditeljima novozaređenih svećenika

Obitelj – rasadište duhovnih zvanja

Poštovani čitatelji *Zvonika*, u ovom broju u rubrici „Intervju“ razgovarali smo s roditeljima nedavno zaređenih svećenika, **Zdenkom i Ivicom Stipić** – roditeljima **vlč. Nebojše Stipića, Julijom i Lazom Skenderović** – roditeljima **vlč. Dražena Skenderovića i Zdravkom Katačićem** – ocem **vlč. Daniela Katačića**. Upoznali smo ih i porazgovarali s njima o tomu na koji način doživljavaju svećenički put svojih sinova te kako su prihvatili duhovni poziv naših mlado misnika.

Potpota roditelja u duhovnom pozivu

Upitani na samom početku razgovora u kakvoj obitelji žive, **Zdenka i Ivica Stipić** istaknuli su kako žive u gradskoj obitelji u kojoj spoj suvremenog i tradicionalnog određuje interesiranja, težnje kao i same odnose unutar njih. Od samoga početka trudili su se biti potpora svojoj djeci. Ne isključivo u smislu ispunjavanja želja i bezuvjetnog suosjećanja, već usmjeravanju njihovih interesiranja u pravcima koji imaju smisla i potvrđena su kroz njihova i iskustva ljudi koji su pokazali svoje kvalitete. *Do nedavno nas je bilo četvero. Kći Ivana, sin Nebojša i nas dvoje. Prije tri godine Ivana se udala za Marija, dobili smo unuka Iliju, dok je naš sin studirao i pripremao se za svećenički poziv, ističu naši sugovornici.*

Julija i Lazo Skenderović ističu kako žive u maloj obitelji koju čine njih sin Dražen, sada već svećenik, kći **Larisa** i njih dvoje. Dražen je prvo dijete u njihovoj obitelji i on je njihov miljenik. Larisa je mlađa deset godina i uvijek u šali govori da je crna ovca u obitelji. Različiti su, ali oboje odgovorni, kreću se u dobrom društvu. *Iako živimo na selu naš život je dinamičan. Uglavnom se vidamo u popodnevnim satima, kada smo svi doma. Naš Dražen zbog obveza nije mogao često biti kući, ali se trudimo da mu kada dođe posvetimo svaki trenutak. Pripadamo župi Presvetoga Trojstva gdje smo aktivni i imamo jako dobar odnos s našim župnikom koji je postao dio naše obitelji, svjedoče Julija i Lazo.*

Zdravko Katačić ističe kako živi u obitelji s dvoje djece, a u kući s njima je i njegova majka. *Nastojimo njegovati opće ljudske kvalitete uz Gospodinovu pomoć, ističe naš sugovornik.*

Pouka i poruka sinu svećeniku

Budući da roditeljima nerijetko nije lako pustiti svoje dijete „u svijet“, upitali smo ih kakva je bila njihova reakcija kada im je priopćeno da njihov sin želi postati svećenik i što su mu tom prilikom savjetovali?

Roditelji Stipić rekli su kako je čvrstu odluku o odlasku na Bogoslovni fakultet sin donio nakon diplomiranja na Poljoprivrednom fakultetu u Osijeku. *Njegova odluka nas nije iznenadila osim što smo je različito doživjeli. Zdenka je bila prilično suzdržana dok sam ja prihvatio odluku, iskren je u razgovoru Ivica. Pri tom dodaje kako su se od prvog odlaska u Sarajevo na Bogosloviju trudili biti potpora Nebojši da izdrži tempo studiranja, usprkos mnogim izazovima koji su mu se našli na putu. Nismo ga trebali puno savjetovati. Vrlo dobro je znao što je studij,*

Vlč. Dražen Skenderović s roditeljima i sestrom

jedina nepoznanica bio je život u bogosloviji jer to iskustvo nije imao. Međutim, brzo se uklopio u novu sredinu i s oduševljenjem nam objašnjavao i učio nas kako se treba ponašati kad dolazimo u posjet, kako komunicirati u Sarajevu, gdje ići, gdje nešto doživjeti, ističu Ivica i Zdenka.

Julija Skenderović svjedoči kako su oni zapravo odvijek znali da Dražen želi biti svećenik jer mu je to bila želja od malih nogu. Njegove dvije ljubavi su nogomet i crkva. Savjetovali su mu da ustraje u svom pozivu. Na njene riječi nadovezuje se i suprug Lazo koji kaže da nisu obitelj koja nameće bilo što djeci, zivkaju ih svaki trenutak na mobitel ili slično. Brinu se, ali na neki svoj način. Sretni su što je odabrao ovakav put.

Slično iskustvo ima i Zdravko Katačić koji kaže kako mu je bilo jako drago, radovao se sa sinom te su svi skupa nastojali da se ta želja i poziv ostvari.

Odlasci i dolasci – imati kamo otići i znati da te netko uvijek čeka

Roditelje novozaređenih svećenika upitali smo i kako je iz njihove perspektive izgledalo vrijeme studiranja njihovih sinova, odlasci na studij i povratak za vrijeme ferija i blagdana.

Vlč. Danijel Katačić sa sestrom i ocem

*Nebojšino studiranje je i pored toga što je mnogo manje bio kod kuće, bio veoma lijep period u našem životu. Radovali smo se i njegovu dolasku u Suboticu, ali smo jako voljeli i ići u Sarajevo gdje smo uvijek lijepo dočekani. Pravi je doživljaj bio odlazak na sv. Ćirila i Metoda, dana kada su studenti službeno na ferijama, a kardinal **Puljić** ih na svečanoj misi blagoslovi i otpusti do jeseni. Nebojša je imao svoju taktiku polaganja ispita. Trudio se izlaziti na prve rokove jer je tako dva-tri tjedna imao dulji raspust, odnosno više slobodnoga vremena koje je provodio kod kuće, pojašnjavaju Zdenka i Ivica Stipić, dodajući da mu je osim ljubavi prema Bogu i biskupiji*

Mladi nemaju životno iskustvo. Oni imaju onu dječju narav, veselu i bezbrižnu. Njihovo srce je otvoreno. Ako osjete poziv neka se najprije igraju onoga što im taj glas govori. Neka u svom kutku probaju biti svećenici, redovnici, biskupi. Ne moraju se igrati sami, tu je sestra, brat, prijatelj.

Kroz igru se puno toga nauči a ona i tjera na produbljivanje onoga čega se igra. Pa svi smo u nekoj igrici prelazili razine. Treba se pomučiti za sljedeću razinu. Upravo u toj želji za napretkom se poziv ostvaruje. Roditelji neka puste djecu da se igraju. Neka im ne brane igrati se svećenika, crkve. Nije to nešto sto bi nas trebalo zabrinuti. Ta igra će možda nešto kasnije postati ozbiljnija, prelaziti će se na više razine. Bit će pitanja, tražit će se odgovori. Pojavit će se sumnje kao posljedica nepravde, utjecaja drugačijeg nauka. Bit će i otvorenih suprotstavljanja u obitelji, kritika i svađa. Tu roditelji moraju pravilno procjenjivati i dopustiti sukob mišljenja. Ako je sin, kći u pravu, nakon vlastita propitivanja, provjeravanja, treba to priznati i podržati ih. Roditelji trebaju znati da se malo čega odriču ako im dijete osjeti poziv i na tom putu ustraje. Sva težina poziva je na njima, sva odricanja su na njima, sav teret i odgovornost koji preuzimaju je na njima. Zato smo im potrebni kao neko sigurno mjesto gdje se mogu načas skloniti i u toplini obitelji, ne samo nas roditelja već braće, sestara, baka, djeda, doživjeti puni smisao svojega poziva. Za sva zanimanja i zvanja potrebno je naše materijalno angažiranje, potom traženje zaposlenja i svega što dolazi s tim. A svećenika dobivamo. Tu je s nama za obiteljskim stolom, na našim slavljinama, našim tugama. A s njim je sve ono u što vjerujemo, ono što nam donosi mir i što će nas spasiti. /Zdenka i Ivica Stipić/

bilo važno obiteljsko zajedništvo. Obitelj, u širem smislu te riječi – sestra, bake, dide, prijatelji. *Svako putovanje u Sarajevo ili do Novoga Sada gdje smo ga čekali ili pratili kada je putovao autobusom bilo je veoma emotivno. S osmijehom prepričavamo dogovore kako i u koje vrijeme stići u Bogosloviju. Nebojša je uvijek bio precizan pa je vrijeme kada bi se trebali pojaviti na vratima bogoslovije bilo otprilike – nemojte stići prije 12, a ni poslije 13.00 sati. Čekam vas u 12 i 35. Od Subotice do Sarajeva je oko 400 kilometara, sa svim planinama, zavojima i granicama. Treba biti zaista sretnik pa krenuti u pravo vrijeme, govore kroz smijeh naši sugovornici.*

Julija i Lazo Skenderović kažu pak kako je njihov sin Dražen najrjeđe doma bio za Uskrs. *Ti dani su brzo prolazili, u crkvi je tad puno obreda pa smo skoro više vremena s njim provodili u crkvi nego u kući. Za božićne blagdane smo gledali da nam župnik dođe u blagoslov kuće*

Vlč. Nebojša Stipić s roditeljima, sestrom i njezinom obitelji

kada smo svi bili skupa. I ove godine smo tako gledali da bude. Ljeti je bio najdulje, ali je većinu vremena proveo na biskupiji u knjižnici. Uvijek je rekao da bi mu kući bilo dosadno pa je radije bio među knjigama. Ove godine nije bio s nama za Božić. Larisa u šali kaže da kada nema Dražena nema nam tko pojesti bombone s grane, govore Skenderovići, dodavši također da su ga svaki puta čekali s velikom radošću. Donosio mi je sportske novine, razmjenjivali smo informacije o nogometu. To su neke naše teme. Uvijek je donosio mnogo knjiga, koje sada već zauzimaju dosta prostora u našoj kući, svjedoči Draženov otac Lazo.

Jednako tako i Danijelov otac Zdravko svjedoči kako je u početku sve bilo neobično, ali su se vremenom priviknuli jer je Danijelov dolazak doma za sve njih bio radostan.

Poslužitelj na oltaru – ponos svojih roditelja

S obzirom na to da su sva tri ređenika prošle, 2018. godine, na blagdan sv. Petra i Pavla, apostola i zaštitnika

Roditelji novozaređenih svećenika na đakonskm ređenju

Subotičke biskupije primila red đakonata i s tom službom dekret od biskupa Ivana da služe narodu u određenim župama, upitali smo njihove roditelje kakav je bio osjećaj sjediti u katedrali toga dana među ostalim roditeljima koji su došli podržati svoje sinove u njihovim odlukama?

Zdenka i Ivica Stipić ističu kako je gotovo svaki Nebojšin korak k svećenstvu bio velika nepoznanica za njih roditelje, više nego za Nebojšu. O tomu što će se dogoditi govorio im je Nebojša i bez obzira na to što su prije toga mislili, tek su tada shvatili kako su svi ti događaji posebni jer ih doživi mali broj ljudi, vrlo su emotivni i često su ispit naše vjere. Razlikuju se od svega što bi kao obični ljudi i vjernici svakodnevno doživjeli. Spoznaja da u kući imaš „crkvu“ prilično je nevjerovatna i velik blagoslov. A tek u budućnosti ćemo sve razumjeti, izriču

naglas svoje nade Nebojšini roditelji.

I roditelji Dražena Skenderovića posvjedočili su svoju radost i ponos zbog tog događaja. *Među nama je bila i obitelj iz Vidovice kod kojih je Dražen boravio često i koji su mu bili kao drugi roditelji. Velika nam je čast bila i to što je Dražen tog dana imao i predavanje na akademiji posvećena obljetnici biskupije, kaže Draženova majka Julija, a otac Lazo kaže kako je pitao trebaju li oni kao roditelji sjediti u prvom redu jer nisu naviknuli biti viđenima. No, kako god, bili su iznimno ponosni na svojega sina.*

Zdravko Katačić svjedoči kako je taj događaj bio neopisiv. Zahvaljivao je Gospodinu što mu je udijelio ovu milost jer je taj dan njihovoj obitelji donio mnogo radosti.

Poruke budućim svećenicima

Neka ustraju u svojim odlukama. Nikada nije kasno opredijeliti se za ovaj poziv. Roditeljima savjetujem strpljivost. I svakako da mole za svoju djecu. Sve je manje mladih u crkvama i naši novi svećenici trebaju biti poticaj svima njima. Budite odvažni. Neka novac ne bude prepreka da studirate i da se odazovete pozivu. Nije sve u materijalnom. Sve se na kraju posloži kako treba. /Julija i Lazo Skenderović/

Neka roditelji budu potpora svojoj djeci i nastoje razumjeti njihovu odluku koju su donijeli na temelju osobnog propitivanja pred Bogom. Potpora roditelja je vrlo važna i dajući podršku svojoj djeci roditelji pomažu Gospodinu da se izvrši njegova volja. /Zdravko Katačić/

TKO BEZ TEBE ZIDA

Tko bez tebe zida, Gospodine,
taj dom svoj zida na živom pijesku.
Tko svjetlo tvoje na pragu svome gasi,
u duši nosit će tamu i pri sunčevu bljesku.

Tko bez Tebe zida, Gospodine,
taj zalud sije svojih nada sjeme,
tko bez tebe vjernog prijatelja traži,
sam će nositi svojih briga i tuge breme.

Tko bez tebe zida, Gospodine,
u na tuđim leđima ljestvice uspjeha diže,
taj je krenuo putom gdje ga zasjeda čeka,

toga nemiri prate i poraz nenadan stiže.
Tko uz tvoju pomoć istinu života bira,
u kući imat će svjetlo blagoslova i mira.

Ante Jakšić

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Savjest 14.

Značaj, karakter, je nabavljena moralna dobrota. Duhovna dobrota: savjesti čistoća. Savjest čistiti i kititi to znači, značaj imati. Samo najveći karakter Isus nije trebao čistiti, kitio ga je kada je zakon držao na koji nije bio obavezan. Onaj je velik čija je savjest velika. Nema sklada među snagama i darovima duše i tijela, ako nemamo značaja, tj. mirnu savjest čistu od grijeha i sebičnosti. Dakle, borba za istiniti značaj, pa makar bio i na smrt osuđen. (O. Gerard, Theologia pastoralis, 002945)

Svaki se čovjek rađa sa svojim značajem, karakterom, koji uključuje našu emotivnost, aktivnost i sekundarnost. Svaki je čovjek pozvan izgrađivati svoj značaj kako bi postao zrela osoba. Otac Gerard se nije rodio savršen i svet. On sam priznaje svoj značaj, koji je bio primarno aktivan, živčan, koji reagira žestoko i naglo. Nagao i živčan čovjek je u opasnosti drugoga povrijediti jer nema „kočnice“ koja pomaže najprije odvagnuti riječi pa tek onda izreći. Temperament sam po sebi nije grijeh u moralnom smislu riječi. Trebamo ga liječiti odgojem. Ako mu se popusti, može biti grijeh. Dakle, o. Gerard bio je svjestan svoga naglog temperamenta, ali on pristupa liječenju svoga značaja, kojega crpi iz osobe Isusa Krista, iz kreposti vjere, nade i ljubavi, osobito poniznosti koja je za njega sinonim slobode. Ponizno priznaje svoju slabost naglog reagiranja: *Moram biti blagi jaganjac, a ne bijesni pas. Jaganjac zavrijedi sažaljenje, a pas batinanje. Zato želim od male travke do visokog Sunca (Isusa) ići i ponizno moliti: požalite me. Požalite moju glupavost, da ne činim nikome žalost. Tako se moram sa Zakejem popeti na smokvu, Isusa vidjeti, pa za sebe biti propet na divnoj smokvici sebezataje*“ (o. Gerard, Put blaženstava, 003604).

Čovjeku je teško boriti se protiv svoga lošeg temperamenta. Ako tu poteškoću ne savlada i ne bori se, ostat će u svojoj naglosti i nervozi, bit će težak ne samo sebi nego i obitelji, odnosno zajednici u kojoj živi. Bez milosti Božje i svoje zauzetosti u borbi protiv svoga lošeg temperamenta, čovjek ne može doći do uravnoteženosti svoga temperamenta. Otac Gerard se u svojoj poniznosti obraća Isusu da ga on oslobodi njegove naglosti i nervoze: *Isuse, operi me ako sam kriv, ako pak nisam kriv, ojačaj me. Gadno je uzrujati se kad se treba radovati, kad treba za Isusa trpjeti, Isusa slijediti. Tijelo i*

duša su Bogu zatvoreni, ako nas ne tjera u svemu motor ljubavi (o. Gerard, Blago duše, 008617). Svoju žestinu temperamenta o. Gerard je usporedio s krvoločnim Herodom, pred kojim je Isus morao bježati u Egipat. Kao što je *Isus bježao od Heroda, ja moram od požuda* (o. Gerard, Milosrdnost, 004850). *Isuse, sačuvaj u meni dobru želju, pa ne marim neka me kolju. Samo na temelju poniznosti (slobode) može se zidati zgrada (kršćanske) savršenosti. Sve je klimavo osim temelja poniznosti* (o. Gerard, Blago duše, 000831). Za o. Gerarda, *ljubav prema Isusu je jedino blago* i ona se mjeri s dopadanjem Isusu (Isto, 008327).

Do Isusove ljubavi dolazi se preko križa. Križ je sinonim za ljubav. Koliko Isusa ljubimo, toliko podnosimo životni križ. Ljubav i križ idu skupa. Po križu i ljubavi dolazimo do zrelog značaja. *Značaj je pravi raj, jer se njemu možemo radovati, ako znamo što više moralnoga blaga nabavljati* (o. Gerard, Theologia pastoralis, 002945). Uz pomoć milosti Božje, snagom kršćanskih kreposti vjere, nade, ljubavi i poniznosti, o. Gerard je izgrađivao svoju vlastitu savjest, svoju ljudsku osobnost, svoj karakter. Bez pokore, bez odricanja od sebičnosti nije moguće pobijediti svoj loši karakter i doći do zrele osobnosti, savjesnosti. Kroz uska vrata križa možemo ući u kraljevstvo Božje. To je poruka sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića, karmelićanina o savjesti, koju nam je tumačio u ovih 14 nastavaka iz vlastitoga iskustva. Držao se evanđeoske mudrosti: „Liječniče, izliječi samoga sebe“, pa ćeš onda moći *liječiti duše*. Gerardov „recept“ o liječenju duša, liječenju savjesti i danas je aktualan. Osobni život svakoga kršćanina počinje susretom s Kristom, u Kristu i po Kristu te donosi željene plodove.

(svršetak)

30. siječnja

Blaženi Bronislav Markiewicz**13. srpnja 1842. † 29. siječnja 1912.**

Blaženi Bronislav Markiewicz rođen je 13. srpnja 1842. godine u Pruchniku u jugoistočnoj Poljskoj. Pruchnik je sjedište općine, a broji nešto više od 3700 stanovnika. Njegov otac Jan Markiewicz bio je općinski načelnik, koji je sa svojom suprugom Mariannom Gryzieckom imao jedanaestero djece. Bronislav je bio šesto dijete brojne obitelji. U obiteljskoj kući sa svojim sestrama i braćom stekao je dobar katolički odgoj. Školovao se u obližnjem Przemyślu gdje je 1863. završio gimnaziju. Za vrijeme školovanja u gimnaziji njegova vjera nije bila na velikom ispitu, budući da je u školi vladao protuvjerski duh. Bile su to godine kada se njegova vjera gotovo pokolebala. Dobar kućni odgoj mu je pomogao nadvladati sve kušnje protiv vjere dok opet nije stekao spokoj i unutarnji mir.

Bogoslov, kapelan, župnik, profesor i odgojitelj

Čim je položio ispit zrelosti 1863., Bronislav je stupio u veliko sjemenište u Przemyślu. Osjećao je u sebi duhovno zvanje. Htio je postati svećenik. Po završetku bogoslovnih studija 15. rujna 1867. godine zaređen je za svećenika biskupije Przemyśl. Svoje svećeničke dane započeo je kao kapelan u selu Harti. Zatim je kao katedralni kapelan u Przemyślu djelovao još šest godina. U sebi je osjećao veliko zanimanje za djecu i mlade. Zato je odlučio nastaviti studij. Dvije godine studirao je pedagogiju, filozofiju i povijest na sveučilištima u Lavovu (danas Ukrajina) i Krakówu. Po završetku studija, bio je župnik u Gacu, pa u Blazowu. Godine 1882. je postao profesor pastoralnog bogoslovlja na bogosloviji u Przemyślu.

Redovnik, koga je svetac odgajao

Bronislav je u dobi od 43 godine osjetio poziv u redovnički život. Zato je u mjesecu studenom 1885. oputovao u Italiju, da postane salezijanac. Tu se upoznao sa svetim Ivanom Boscom, koji ga je i pripremio za prve redovničke zavjete na Blagovijest 1887. godine. Među salezijancima

rado prima različite dužnosti, koje mu poglavari povjeravaju. Sve je dužnosti nastojao obaviti savjesno i savršeno. Pokazao je veliku revnost. Strogi redovnički život i druga klima izazvali su tešku bolest kod Bronislava. Godine 1889. razbolio se od tada još jedva izlječive bolesti tuberkuloze. Činilo se, da će podleći teškoj bolesti.

Župnik, koji je živio pokraj svetoga biskupa

Nakon ozdravljenja i povratka u domovinu djelovao je u selu Miejsce Piastowe. Biskup mu je bio 2003. godine svetim proglašeni Josip Sebastijan Pelczar. Uz redovite aktivnosti u župi, Bronislav Markiewicz se u duhu Don Bosca posvetio odgoju siromašne i napuštene mladeži. Tu mu je djelatnost sveti biskup Sebastijan i odobrio. Bronislav je otvorio jedan institut u svojoj župi, u kojemu je učenicima osigurao duhovnu i materijalnu podršku. Uz školovanje u školama instituta pružao im je i odgoj, da ih tako pripravi za život. Sve je to Bronislav uspijevao uz obavljanje redovitih župničkih dužnosti. Za tako razgranatu obrazovnu i odgojnu djelatnost Bronislav je našao brojne i vrsne suradnike za rad sa stotinama djece.

Utemeljitelj novoga reda u Crkvi

Kada je Bronislav vidio, koliko je rad s mladima zahtjevan i koliko je zanimanje za njegovim institutom, 1897. godine je odlučio osnovati dvije nove redovničke kongregacije koje će djelovati vođene velikim odgojiteljskim duhom Don Bosca. Nove kongregacije je stavio pod zaštitu svetoga Mihaela arkandela. Osnovao je žensku i mušku granu kongregacije. Kongregacije su dobile odobrenje poslije njegove smrti. Godine 1921. odobrena je Kongregacija svetog Mihaela arkandela, čiji će se članovi prozvati mihaeliti, a 1928. godine je odobrena i Kongregaciji sestara svetog Mihaela arkandela, sestre mihaelite.

Župnik i odgojitelj

Kao svećenik biskupije Przemyśl, otac Markiewicz je stalno djelovao kao župnik, ali i kao ravnatelj instituta za mlade. Program rada u institutu odvijao se prema njegovu programu pod naslovom Umjerenost i rad. Kroz kuću koju je osnovao u svojoj župi prošlo je na stotine mladića. Njima se blaženi Bronislav predavao u potpunosti. Jedan institut nije bio dovoljan da ispuni velike potrebe za takvim odgojem. Zato je u kolovozu 1903. godine Bronislav otvorio još jednu kuću za odgoj mladeži u Pawlikowicama kraj Krakowa. U toj kući je više od 400 siročadi nalazilo dom i mogućnost duhovne i profesionalne formacije.

Posvemašnja posvećenost mladima, savjesno župnikovanje, herojsko odricanje i ogroman posao imali su cijenu. Ta velika žrtva dovela je oca Markiewicza na izmak snaga. U župi Miejsce Piastowe umro je 29. siječnja 1912. godine kao 70 godišnjak. Blaženim ga je proglasio 19. lipnja 2005. papa Benedikt XVI. Njegov se spomendan slavi 30. siječnja.

Ususret Danu Sluge Božjeg o. Gerarda

Dramski prikaz nadahnut životom i mislima svete Male Terezije

Božićni blagdani su iza nas, a školsko zvono se već uvelike oglasilo da najavi početak drugog polugodišta. I dok svi planiramo aktivnosti i događaje za ostatak školske i vjeronaučne godine, želja nam je najaviti vam i pozvati vas na sudjelovanje u ovogodišnjem natječaju povodom dana sluge Božjeg o. Gerarda, karmelićanina, našeg kandidata za sveca. Natječaj već sedmi put po redu raspisuje Karmelićanski samostan u Somboru, Vicepostulatura sluge Božjeg o. Gerarda Tome Stantića i Katehetski ured Subotičke biskupije. Tema ovogodišnjeg natječaja je *U čast o. Gerardu, dramski prikaz nadahnut životom i mislima svete Male Terezije*.

Sveta Mala Terezija ni dan-danas ne prestaje osvajati simpatije ljudi širom svijeta, a i duhovnost o. Gerarda bila je višestruko nadahnut životom sv. Terezije od Djeteta Isusa i Svetoga Lica. Pored očitih sličnosti u pripadnosti redu bosonogih karmelićana i bogatom molitvenom životu, neke od dodirnih točaka pronalazimo u stilu razmišljanja i pisanja, u snažnoj ideji malenosti i neizmjernom pouzdanju u Boga.

Na natječaju *U čast o. Gerardu dramski prikaz nadahnut životom i mislima svete Male Terezije* mogu sudjelovati djeca osnovnoškolske dobi na način da sa svojim vjeroučiteljem ili katehetom pripreme igrokaz, skeč ili recital koji govori o sv. Maloj Tereziji i o. Gerardu. Dramski prikaz bi trebao biti duljine do 5 minuta i ne bi trebao obuhvaćati više od desetero djece. Vjeroučiteljima će biti poslani prijedlozi materijala za rad kako bi vrijeme za potragu tekstova i sama priprema dramskog prikaza bili olakšani, a vaša i dječja kreativnost to će nadograditi i konačno uobličiti. Na natječaj se treba prijaviti do 31. svibnja 2019. godine na e-mail Katehetskog ureda katehetskiured.sb@gmail.com U e-mailu treba navesti što su učenici

*Dugi život želim sebi
ako tako hoćeš Ti,
ipak smjesta hoću k Tebi,
ako ti se zaželi.
Ljubav, oganj rajskog doma
dan me na dan izgara;
Što će meni smrt il život?
Ti si sreća jedina!*

Mala Terezija
iz pjesme *Moj mir i radost*

točno pripremili, koliko minuta izvedba traje, koliko djece sudjeluje i je li im potrebno što od rekvizita. Molimo vjeroučitelje i katehete da pažljivo biraju djecu koja su slobodna i spremna doći u Sombor 24. 06. 2019. na dan o. Gerarda gdje bi se to sve trebalo prikazati prije svečane svete mise. Preporučamo da upriličite izvedbe dramskih prikaza i u svojim župama kako bi vjernicima koji ne mogu poći u Sombor bila približena karmelićanska duhovnost.

Karmelićanski samostan u Somboru, Vicepostulatura s.R.o. Gerarda Tome Stantića i Katehetski ured Subotičke biskupije raspisuje

NATJEČAJ

u čast o. Gerarda Tome Stantića

ZA DRAMSKI PRIKAZ
nadahnut životom i mislima svete Male Terezije

**Izvedbe u Somboru
24.06.2019. prije sv. Mise.
Nagrade svim
sudionicima,
a najboljima putovanje!**

Crkva i ginekološki problemi

Ima li se Crkva pravo miješati?

Crkvi često prigovaraju da se miješa u ono što na nju ne spada. Najčešće je to slučaj kada Crkva iznosi svoje stavove o nekim političkim događanjima, ali također i o medicinskim problemima, osobito onima koji se tiču spolnosti i ljudskoga života. Međutim, stav Crkve o svemu tomu je jasan. Crkva je uvjerena da ima pravo reagirati i iznositi svoje stavove ako se radi o pitanjima koje se tiču vjere i morala ili s njima imaju dodirne točke. Takva su pitanja, na primjer, pitanja o ljudskoj slobodi i savjesti, o socijalnim problemima i pravima radnika, o ljudskom dostojanstvu, o kontracepciji, abortusu, umjetnoj oplodnji, o zdravlju, liječenju, o smrti a u novije vrijeme svakako i o ekološkim pitanjima i problemima u svijetu.

Histerektomija (odstranjenje maternice)

Najnoviji slučaj „miješanja“ Crkve odnosi se na jedan ginekološki problem. Naime, Svetoj Stolicu je postavljeno sljedeće pitanje: *Je li dopušteno ukloniti maternicu (histerektomija) kad je ona nepovratno u takvu stanju da više nije prikladna za prokreaciju, a medicinski su stručnjaci stekli sigurnost da će eventualna trudnoća dovesti do spontanoga pobačaja prije nego što plod uzmogne doći u stanje kada je sposoban preživjeti?*

Na to pitanje Sveta Stolica je odgovorila preko svoje Kongregacije za nauk vjere a odgovor je potpisao kardinal Luis Francisco Ladaria Ferrer, prefekt te kongregacije. Sažetak i bitne naglaske tog odgovora prenosim u svojoj rubrici za ovaj mjesec. Odgovor je datiran 3. siječnja 2019. i vrlo je kratak i jasan: ***Da (dopušteno je), jer se ne radi o sterilizaciji.***

U dokumentu pod nazivom *Responsum*, Kongregacija za nauk vjere potvrđuje svoju izjavu od 1993., odnosno na teze iznesene u tom dokumentu „Odgovori na iznesene dvojbe u vezi s ‘izolacijom maternice’ i drugim pitanjima“ ali se dopunjuje ilustrativnom notom koja odgovara na slučajeve koji su posljednjih godina predstavljeni Svetoj Stolicu. Odgovor Kongregacije bavi se vrlo specifičnim slučajem „kada se utvrdi da je maternica nepovratno u takvom stanju da više nije pogodna za prokreaciju a medicinski stručnjaci su stekli sigurnost da će eventualna trudnoća dovesti do spontanog pobačaja prije negoli zametak bude sposoban za samostalno preživljavanje“. U takvim slučajevima, kaže Kongregacija,

histerektomija može biti moralno dopuštena ako su život ili zdravlje majke izravno ugroženi i „to se ne smatra sterilizacijom“.

Kada je histerektomija i podvezivanje jajnika nedopušteno?

Sjećam se više razgovora sa ženama koje su bile u moralnoj dilemi glede toga. Naime, liječnici su im prije poroda ponudili ili ih čak nagovarali da im poslije poroda podvežu jajnike kako ne bi više rađale. Radilo se o majkama koje su već rodile više djece ili koje su rodile dijete s carskim rezom. Za takve slučajeve stav Crkve je drugačiji. Histerektomija ili podvezivanje jajnika („izolacija maternice“) u takvim slučajevima smatraju se nedopuštenim radnjama „ukoliko predstavljaju izravne metode sterilizacije“ ili imaju za cilj „onemogućiti eventualnu trudnoću koja može uključivati određenu opasnost za majku“.

Slučajevi koji se razmatraju u ovom sadašnjem odgovoru, ali i oni koji se odnose na histerektomiju „predstavljaju različito pitanje od onoga koje je proučavano 1993. godine“, objašnjava Kongregacija, upravo „zato što se odnose na situacije u kojima rađanje više nije moguće.“ Stoga se „uklanjanje reproduktivnog organa koji više nije sposoban iznijeti do kraja trudnoću ne može kvalificirati kao izravna sterilizacija, koja jest i ostaje nedopuštena i kao cilj i kao sredstvo“, navodi se u objavljenoj Noti Kongregacije za nauk vjere.

Što je nužno za moralnu procjenu?

„S moralne točke gledišta, mora se tražiti da je dostignut sav stupanj sigurnosti koji se u medicini može postići i, u tome smislu, dani odgovor vrijedi za pitanje u onom obliku u kojem je u dobroj vjeri postavljeno“, pojašnjava se u dokumentu.

U zaključku se navodi da kirurški zahvat uklanjanja, moralno valjan pod prikazanim uvjetima, nije jedino rješenje. Moguće je prakticirati potpunu apstinenciju ili pribjegavanje neplodnim danima. „Na supružnicima je da, u razgovoru s liječnicima i svojim duhovnim vođom, izaberu put koji će slijediti, primjenjujući na svoj slučaj i svoje okolnosti uobičajene kriterije postupnosti liječničkog zahvata“, kaže se u pojašnjenju odgovora na postavljeno pitanje. **/Premia: IKA-HKM-GK/**

Novogodišnje odluke

Dragi čitatelji!

U blagdanskom ozračju (ako blagdane provodite zdravi, odmorni, siti, bezbrižni...) nerijetko dođe u misli, pa i razgovore, planiranje budućnosti. Dio te teme su i naše „novogodišnje odluke“. Bilo da vam se čine nepotrebne (pored svih planova koje radite dnevno, tjedno, mjesečno ili u slučaju da uopće ne volite planirati), dobro je ponekad se preispitati jesmo li takvi kakvi želimo biti, jesmo li tu gdje nam je zbilja mjesto, osjećamo li se sasvim zadovoljni životom našim i naše obitelji?

Naravno, kada odbacimo ono što nikako ne želimo ili ne možemo mijenjati, ostajemo – sebi sami „na doradu“. Druge ne možemo mijenjati, naše situacije veoma rijetko, ali naše slabosti i pasivnost ipak su – u našim rukama. Osim svakomjesečnog (po potrebi i češćeg – obraćenja i ispovijedi) možemo si zadati jednostavne zadatke da se malo po malo, ali sigurno, mijenjamo na bolje: „Vježbat ću 15 minuta dnevno tijelo, a duh jednom knjigom tjedno“; „Šetat ću (ili trčati) tjedno nekoliko puta po pol sata“, „Smijati ću se više“, „Naučit ću se ne reagirati naglo“, „Neću se uspoređivati s drugima“, „Svaki dan ću razgovarati bar kratko sa svojim roditeljima“...

Albert Einstein jednom je rekao: *Učit ću od jučer, živjeti za danas i moliti se za sutra*. Što u 2019. godini vi planirate raditi ili postići, započeti ili dovršiti, ponešto promijeniti? Imali jednu, tri, sedam ili mnogo, neka budu blagoslovljene i ako je volja Božja, potpuno ostvarene! (Ivh)

9 osnovnih pravila kvalitetnih bračnih odnosa

♥ Oba bračna partnera trebala bi htjeti baviti se svojim bračnim odnosom. Međusobno obećanje doživotne ljubavi kod sklapanja braka trebalo bi glasiti: Do kraja života bavit ćemo se svojim brakom!

♥ Oba bračna partnera trebaju rezervirati vrijeme za bavljenje svojim bračnim odnosom, ako ne žele da im brak nakon kraćeg ili duljeg vremena sam po sebi ugasne.

♥ Osigurati nesmetanost bavljenja bračnim odnosom – ne samo određeno vrijeme nego i prikladno mjesto za takav posao. Bračni si par mora osigurati svoj

kutak za zajedničko reflektiranje o sebi i svom braku, gdje ih neće ometati ni dijete, ni susjedi, ni svekrva ni punica, a niti svakodnevni problemi kućanstva.

♥ Redovito razgovarati o bitnim stvarima bračnog odnosa: ne gubiti se u sporednim sitnicama, ne izbjegavati bitne probleme braka bez obzira na to koliko bili neugodni i naporni. Ukoliko neće razgovarati o svom braku, vrlo će brzo o njemu početi govoriti susjedi, znanci i na kraju pravnici i socijalni radnici.

♥ Priznati jedno drugome da nisu isti, da su različiti i da imaju pravo na tu različitost, koju treba poštivati s jedne i druge strane.

♥ Supružnici su u tim različitostima ravnopravni i da upravo one obogaćuju i čine interesantnim njihov brak.

♥ Prihvatiti nužnost bračnih konflikata i vježbati se u njihovu rješavanju. Njihovo guranje pod tepih je „kraljevski put“ prema razvodu braka.

♥ Supružnici se u braku moraju brinuti i o sebi i o partneru, a ne samo o partneru ili samo o sebi. Bračni odnos ne može dugo i kvalitetno egzistirati bez obostranog zadovoljstva, obostrane sreće, obostranog sudjelovanja u njemu.

♥ U braku nije sve očito, jasno i svjesno. Mnogo se toga u njemu događa mimo volje bračnih partnera i namjere. Sve to treba prihvatiti, osvijestiti i svjesno na obostranu korist iskoristiti.

(Moeller i Jellouschek, najpoznatiji bračni psihoterapeuti suvremene Njemačke)

Vjera „uživo“

MOLITI SKUPA S DJECOM

Na mnogo različitih načina roditelji traže ono što je najbolje za njihovu djecu. Ova se želja svakoga dana pokazuje na mnoštvo praktičnih načina kao što je pripremanje zdravih obroka, omogućavajući prikladno vrijeme za spavanje, učeći ih lijepom ponašanju i sudjelujući u zajedničkim aktivnostima koje obogaćuju obitelj. Još jedan način izražavanja želje da svojoj djeci priskrbimo ono najbolje jest uključivanje molitvi blagoslova u svakodnevnu rutinu naše obitelji. Kada molimo za Božji blagoslov, potvrđujemo da je Bog izvor svega što je dobro. U molitvi tražimo Boga da blagoslovi nas, bližnje i naše obveze. To činimo s takvim pouzdanjem i povjerenjem u Boga koji također traži ono najbolje za nas. Molitvom blagoslova djece ujedinjujemo svoje želje s Božjom željom za njih. Svakodnevni život nudi roditeljima mnogo prilika za molitvu blagoslova za svoju djecu kao i zajedničku molitvu s njima.

Moliti zajedno s djecom pred počinak – blagoslovi

Kao dio molitve pred spavanje, potaknite dijete da nabroji osobe za koje bi volio moliti. Ovo može zadobiti oblik jednostavne litanije moleći „Bože, blagoslovi...“ dok dijete nabroja imena obitelji i prijatelja. S vremenom možete dodati jednostavnu nakanu za svaku osobu za koju se moli. Na primjer, ako je netko od braće bolestan, možete zamoliti za Božje iscjeljenje moleći: „Bože blagoslovi... i pomoz mu da brzo ozdravi.“ Kasnije možete predložiti da dijete samostalno izrekne molitvenu nakanu. Završite vlastitom molitvom blagoslova za vaše dijete dok istodobno činite znak križa na djetetovu čelu.

Jutarnji blagoslov

Čak i u najorganiziranijem kućanstvu, jutra mogu postati užurbana uslijed obveza koje članovi obitelji moraju ispuniti; pripremiti se za posao, vrtić, školu i obaviti kućanske poslove. Uspostavljanje jutarnje rutine koja uključuje molitvu blagoslova za članove obitelji koji odlaze iz kuće može ojačati i ohrabriti svaku osobu da bude vjerni sljedbenik Isusa Krista. Zamolite svakoga člana obitelji da navede određene izazove ili obveze s kojima se mora tijekom dana suočiti i zajedno se pomolite moleći Boga da blagoslovi svaku osobu i njezine obveze. Roditelji mogu učiniti znak križa na djetetovu čelu prije nego izađu iz kuće.

Blagoslovi za vrijeme objeda

Važnost okupljanja oko obiteljskoga stola ne može se dovoljno naglasiti. Ne samo da su obroci važni zbog svoje hranjivosti već su to i prilike da očvrstimo svoj duh povezujući se s ljudima koji su nam najvažniji. Podrazumijeva se da su obroci prilika za blagoslov. Molimo se zahvaljujući Boga na njegovoj dobroti prema nama. Molimo Boga da blagoslovi našu hranu i učini naš život blagoslovom za druge. Molite zajedno molitve prije i nakon jela. Vrijeme obroka također može biti prilika da upitate članove obitelji o dobrim stvarima koje im je Bog udijelio tijekom dana i da mu zahvaljujete.

Blagoslovi na slavljima

Svaka obitelj ima svoj ciklus posebnih prilika i slavlja. Tijekom godina planirat ćete mnoge obiteljske zabave, obljetnice i proslave sakramenata. Ove su

situacije također prilike za molitve blagoslova. Imajte na umu da iskoristite ovakve prilike za molitvu i da uočite ostale prilike za zajedničko obiteljsko slavljenje i molitvu. Jedna od takvih prilika jesu i crkvena slavlja tijekom liturgijske godine, obljetnica djetetova krštenja, početak nove godine ili nove školske godine.

Blagoslovi u teškim životnim trenucima

Bog s nama prolazi kroz životne izazove i teškoće. Molitve blagoslova pozivaju Božju zaštitu i podsjećaju na Božju vjernost. Možemo moliti za Božji blagoslov kada donosimo odluke, bilo male ili velike, i moliti se za članove obitelji i prijatelje koji razlučuju životne odluke o novom poslu, odabiru studija, pozivu na brak ili svećenstvo. Možemo moliti za Božji blagoslov kada se selimo u novi dom ili za one koji su bolesni te zajednički blagosloviti bolesne članove obitelji. Molimo i za Božji blagoslov nad onima koji su blizu smrti ili koji su umrli.

Kako uključiti blagoslovljene predmete u molitvu?

Crkva ima bogatu sakramentalnu tradiciju. Blagoslovljena voda i svijeće mogu se donijeti u kuću i koristiti za obiteljsku molitvu. Svećenik može blagosloviti križeve, raspela, krunice, kipove svetaca i svetačke slike tako da budu sveti podsjetnici Božje snage i prisutnosti u našim životima. Izložite ove predmete u svome domu i neka budu središnja točka vaše obiteljske molitve.

(Izvor: Loyola Press, ženavrsna.com)

Naše teme

Dragi mladi! Ušli smo u novu kalendarsku godinu, punih baterija spremni krenuti u nove radne pobjede. Mnogi od nas donijeli su i novogodišnje odluke, promjene koje će osvježiti naš život. Možda smo željni nekih novih saznanja, imamo neke nove teme koje nas zanimaju... Danas je teško pisati o temama koje mlade

interesiraju. Teško je iz tog razloga što mladi jako malo čitaju, njihovu pozornost najviše okupiraju mobiteli, društvene mreže, igrice, izlasci. Kada ste zadnji put pročitali neki tekst s ovih stranica? Mislim da ga i sada čita veoma mali broj. No, mi smo i dalje tu. Otvoreni za sve teme koje vas zanimaju. Da bismo pisali o onome što vas zanima potrebno je da se uključite. Ne samo u savjetovanju oko tema, nego i u pisanje. Prihvaćamo sve „pristojne“ tekstove, zabavne, poučne, meditacije, svjedočanstva, intervjue. Teško je pisati kada postoji pasivna reakcija čitatelja, bez sugestije, poticaja, ideja. No, iskreno se nadam da ćete nam se javiti preko društvenih mreža na kojima ste jako prisutni. Ili osobno, gdje bismo mogli još bolje razgovarati o našim temama. Narednih brojeva trudimo se baviti temama koje doista zanimaju mlade.

Larisa

Bogu je stalo do tvojih snova

Nemoj prestati sanjati i vjerovati. Ponekad ti se možda sve čini da se nikada neće ostvariti. No nije tako. Ponekad nam je potrebno više strpljenja te trebamo znati čekati prikladno vrijeme kako bi se neke stvari ostvarile. Koliko god teško izgledalo, moramo shvatiti da nas pokušavati požurivati stvari ili ići prečacem neće dovesti ondje gdje želimo ići. Većina ljudi zastaje usred puta i odustaje u prvim, pomalo frustrirajućim pokušajima. Put je ponekad (gotovo uvijek) dug i iziskuje vjeru. Puno vjere. Imam puno snova. Ponekad naslonim glavu na jastuk i razmišljam koliko su zapravo oni nemogući.

Znaš, ono kada ostaneš zamišljen?

No znaš, Bog ne bi stavio one želje i snove u moje srce koje se ne mogu ostvariti. Nije bitno koliko vremena im treba, znam da on sluša i zna sve. To me smiruje. Vjera ima tu lijepu stranu da nam vrati nadu i to mi se sviđa jer je ponekad sve tamno, stoga, nemoj prestati vjerovati. Ne znam za što moliš ili što želiš dostići. Možda jučer nije sve dobro prošlo, kao ni danas niti će sutra. No sve će izići na dobro u nekom trenutku ako nastaviš pokušavati i vjerovati. Snovi su mogući, a kada ih staviš u Božje ruke, postat će stvarnost. Vjeruj u to.

Mladi katolici

Tradicija

Uvrijeme blagdana uglavnom smo sa svojom obitelji, dragim osobama i uživamo u onim našim malim ritualima, trenutcima koje dijelimo jedni s drugima.

Želim baš onako kako se poslagalo prethodnih godina. Onako kako sam naučila od djetinjstva. Želim početkom godine prijateljima (i nijednog ne izostaviti) zaželjeti sve najljepše, sve ono što znam da im je potrebno. Želim korizmu provesti u miru, tišini, meditaciji, molitvi. U dane oko Uskrsa biti sabrana, i zaista doživjeti, osjetiti Isusovu posljednju večeru, muku i novi život – Uskrsnuće. Praznik rada (1. svibnja) provesti u prirodi. Imati ljetni odmor. Otići na Tekije za Snježnu Gospu. Na groblje na Sve svete. Želim praviti adventske vjenčice. Na Badnju večer okriti bor i otići na polnoćku. A na kraju godine mu zahvaliti.

Želim sve onako kako treba biti. Da uspijevam u ovom užurbanom svijetu, punom sjaja, imati sjaj u očima, srcu, duši, a ne na odjeći ili među ukrasima po domu. Uspjeti oduprijeti se utrci, užurbanosti, svijetu punom sjaja, skupih i blještavih darova. Jedni drugima trebamo biti dar. Svjetlo kada se dogodi da upadnemo u tamu, očaj, tugu. Da se neke stvari podrazumijevaju, a ne da nam budu luksuz. Osjećam da mi je šetnja luksuz, kava s prijateljima, čitanje knjige jer – nemamo vremena. Stalno radimo, gradimo, sakupljamo, za što! Propadljivo blago!

I sebi ću ukrasti koju minutu sna, ali ću pročitati knjigu do kraja jer me to opušta. Otići ću na kavu poslije posla jer će me razgovor s prijateljem razveseliti. Mnogo ljudi prođe kroz naš život i svatko ostavi svoj trag. Netko se zadrži dulje, neko kraće. Netko ostane, netko se odvoji i nastavi svojim putem koji se više ne križa s našim. A možda se susretne jednog dana, ponovno...

Želim nam trenutke kada ćemo misliti na bitne stvari, one koje vidimo srcem. Da nas svjetovno ne zavede i da vrijeme provodimo uz obitelj i prijatelje. Da imamo vremena jedni za druge. Vrijeme nam je postalo luksuz. No, taj luksuz nemojmo protratiti, nego ga provedimo s dragim osobama koje su svjetlo u našem životu.

Neprocjenjivo blago je imati obitelj s kojom uz večeru zahvaljuješ za proteklu godinu. Zajednički doručak na uskrsno jutro. Okupljanja za blagdane, slave, rođendane, imendane. Ali i prijatelji. Večernje šetnje uz priče, savjete. „Tradicija“ pizza večeri, razmjene darova za Božić. Održavanje kontakta svakodnevno putem društvenih mreža jer ste daleko, ali „treba sve da zna“. Kada si u „njihovom gradu“ da se javiš da si tu. Onaj osjećaj kada odeš na hodočašće u Međugorje, i osim Gospi, imaš još kod nekoga otići. Na duhovnim obnovama imati obitelj koja te ugosti i prihvaća kao svoju, i pruža ti svu toplinu i ljubav. Večere s kumom jer je najljepši susret oko stola. Biti dobra teta pa povremeno bratunicu tinejdžericu malo posavjetovati. Imati s kim otići na kavu poslije nedjeljne mise. Bitni su i prijatelji koje viđaš samo za Božić i Uskrs. Ali i oni s kojima razgovaraš do duboko u noć. Kada imate svoje šale, pjesme i bitne datume za obilježavanje. Ah da, i s njom omiljeno mjesto za kavu i priču. I školska prijateljica kojoj prvoj čestitaš Božić nakon mise polnoćke jer ste zajedno išle na vjeronauk. Pa i oni prijatelji, one osobe koje viđaš par puta godišnje, ali možete razgovarati satima. Možeš mu sve reći i znaš da će i posavjetovati i iskritizirati, ali da te podržava i da je uz tebe.

Jelena Pinter

Maskenbal, maskenbal, jupiii!

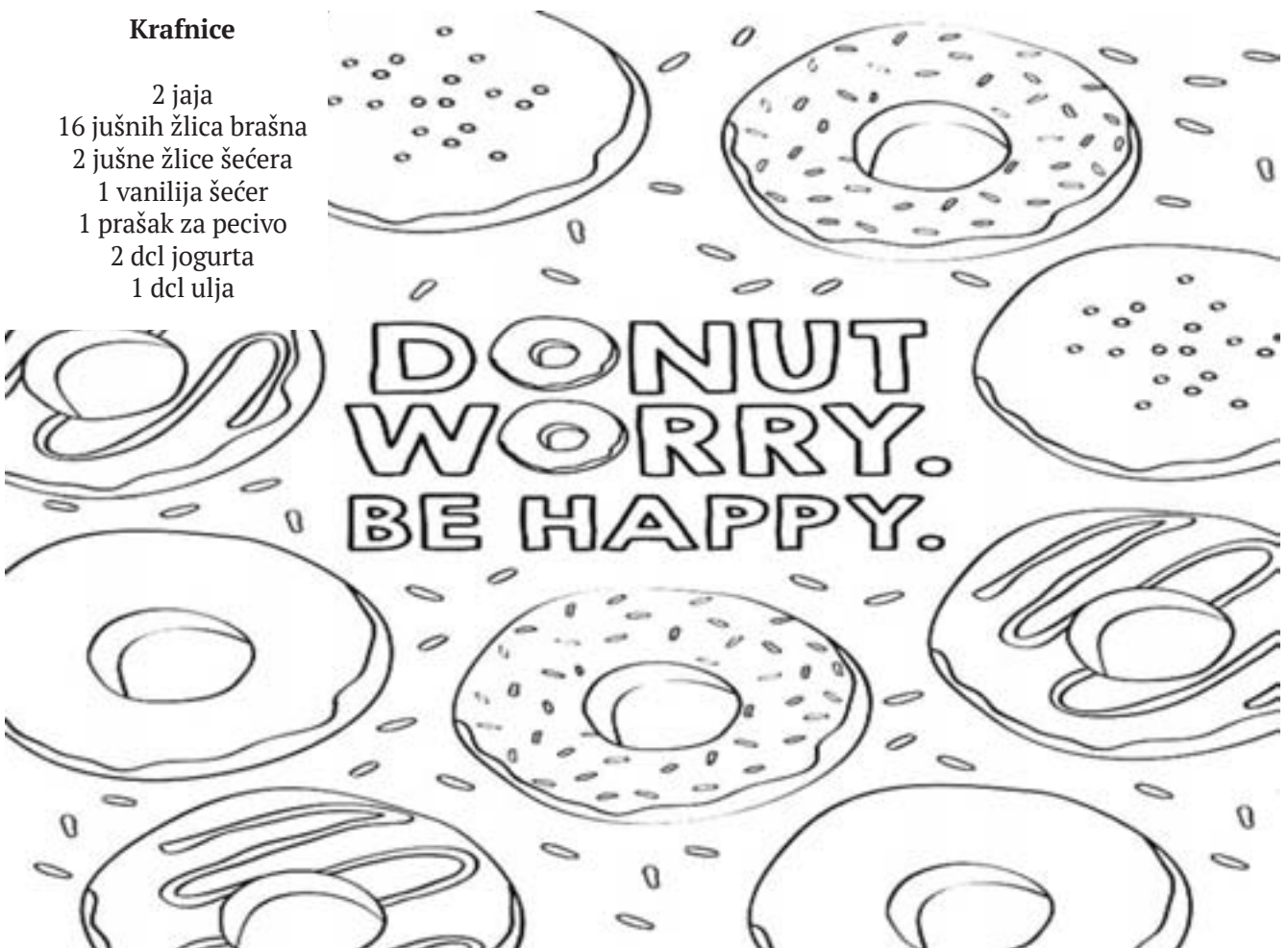
Pokladno vrijeme u punom je jeku i doba prela i maskenbala pozivaju nas na druženje. Maskenbal nas poziva da maštovito uresimo sebe da nas ljudi ne prepoznaju!

Draga djeco, znamo da sami to ne možete, zato pozovite u pomoć mame i tate ili neku drugu dragu osobu koja uživa u maskiranju da vam pomognu pripremiti se za ovaj dan. Ako pak smatrate da ste doista spretni u izradi raznih maski, prionite na posao. Ima mnogo ideja na internetu, a evo nekih jednostavnih.

Za poklade ne možemo preskočiti obvezne *fanke* (krafne). One prave je teško napraviti, ali predlažemo vam recept krafnica. Okušajte se u ovom jednostavnom, a tako ukusnom receptu. Da bi krafnice imale pravi okrugli oblik poželjan je kalup za krafnice koji se može nabaviti na tržnicama, na tezgama s posuđem i sličnim sitnim aparatima. Ako pak nemate aparat možete ih peći u posudi s uljem ili masti. Pazite da se ne opečete!

Krafnice

- 2 jaja
- 16 jušnih žlica brašna
- 2 jušne žlice šećera
- 1 vanilija šećer
- 1 prašak za pecivo
- 2 dcl jogurta
- 1 dcl ulja

Sveti Blaž, čuvar naših grla

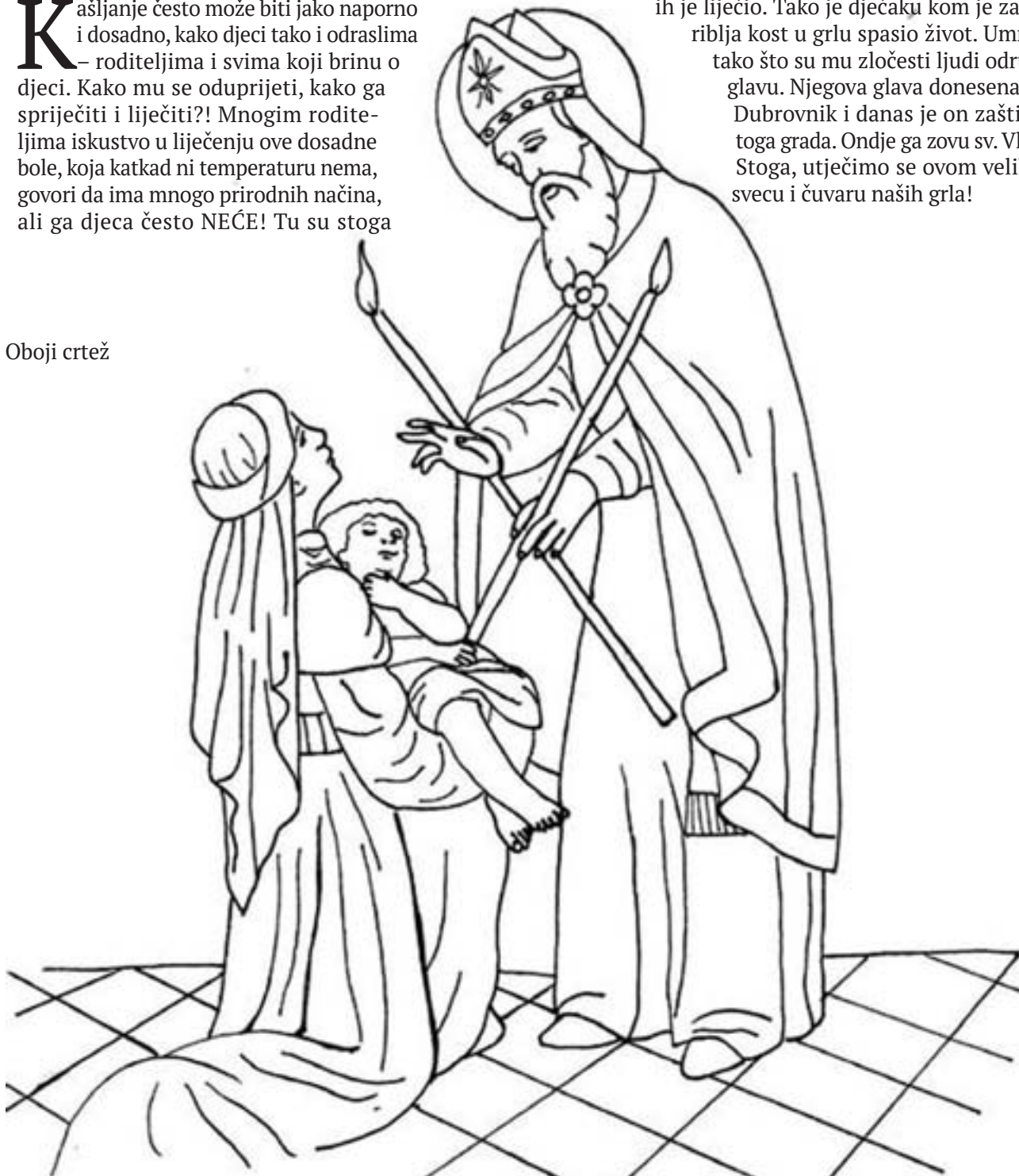
Kašljanje često može biti jako naporno i dosadno, kako djeci tako i odraslima – roditeljima i svima koji brinu o djeci. Kako mu se oduprijeti, kako ga spriječiti i liječiti?! Mnogim roditeljima iskustvo u liječenju ove dosadne bole, koja katkad ni temperaturu nema, govori da ima mnogo prirodnih načina, ali ga djeca često NEĆE! Tu su stoga

mnogi sirupi, Prospan, Bronhikum, Omnitus... i drugi, ali i u novije vrijeme inhalacije koje pomažu. Čemu ćete pribjeći da biste pomogli svom mališanu, odlučite sami, ali vjerujte da postoji još jedan način – blagosloviti grlo čudesnim blagoslovom sv. Blaža.

Sve što treba napraviti jest da na dan sv. Blaža (3. veljače) odemo u crkvu ili pronađemo svećenika koji kada uzme dvije ukrštene svijeće s posebnom molitvom blagoslovi grlo.

Tko je bio sveti Blaž? Živio je jako davno. Bio je liječnik i volio je siromahe. Pomagao im je tako što ih je liječio. Tako je dječaku kom je zapela riblja kost u grlu spasio život. Umro je tako što su mu zločesti ljudi odrubili glavu. Njegova glava donesena je u Dubrovnik i danas je on zaštitnik toga grada. Ondje ga zovu sv. Vlaho. Stoga, utječimo se ovom velikom svecu i čuvaru naših grla!

Oboji crtež

Čega se odričete?

Dijete su na cijeni. Svako odricanje radi zdravlja, izgleda ili viših ciljeva izražava oblik discipliniranog ponašanja na dulje staze. Time osoba jača volju i pokazuje da može i umije to što je naumila. Ali, što ukoliko dijeta počne bivati mentalna, emotivna, ili seksualna? Što ukoliko ljudi počinju apstinirati na način da se odriču osnovnih namirnica kvalitetnog življenja?

Iako psihologija mentalnu dijete vidi logično pozitivno, kao neku vrstu *detox* forme, i ustezanja od negativnih misli i samokritike, možemo ju promatrati i kroz različite oblike odricanja. Vrlo je relativno što koja osoba smatra pod kvalitetom života, i ovi pojmovi su individualno determinirani. Navike i modeli ponašanja koje osoba godinama provodi rijetko se preispituju. U takvoj vrsti sužene svjesnosti o sebi, drugima i svijetu, osoba ne samo da otpisuje dio realnosti, već vrlo često tomu ne daje ni osobiti značaj.

Srećem muškarce i žene koji su se postavili u ulogu zaštitnika, pomagača ili jedine osobe koja nešto čini za nekoga. Ukoliko je to stara osoba, nemoćni pacijent ili dijete, svakako da je to opravdano, ali čak i u takvim opravdanim kontekstima, na dulje staze važno je obratiti pozornost na sebe, biti u kontaktu sa sobom. Ovo je jedini način za uspostavljanje balansa između unutarnjeg i vanjskog osobnog svijeta. Ukoliko se to ne događa, a osoba se nalazi ili živi u zoni preživljavanja, postaje mentalno tupa i fizički pasivnija.

Ugađanje sebi ili drugima?

Klijent jednom prilikom konstatira da je u kronično deprimiranom odnosu. Njegova veza izvana za druge ljude djeluje da je neka vrsta bliskog odnosa, s druge strane pokazuje potpunu emotivnu i seksualnu neangažiranost, hladnoću i neuključenost. Modelirajući transgeneracijski skript ponašanja žena i muškaraca, mnogi u svojim akcijama i razmišljanju podrazumijevaju uslužnost, biti od koristi, činiti drugima. Ovo bi smatrali velikim činom

plemenitosti sve dok se ta ista osoba ne počne osjećati krajnje iznureno, razočarano i zaboravljeno. U tim trenucima jedan moj klijent upitao se: *A od kada sam postao ovako nevažan, a za uzvrat ništa?* Kada se tijekom preispitivanja u psihoterapijskoj sobi učini kratka retrospektiva, konstatira se da je to obrazac kojim osoba živi. Ona se lišava mogućnosti da ugoditi sebi. To kao i da ne zna ili ne umije. Jedan broj njih ima fantaziju da će se ukoliko nešto odbiju drugi uvrijediti, da neće razumjeti ili će otići.

Također, rana lišenost oblika pažnje djetetu stvorit će kod odrasle osobe neku vrstu riješenosti da treba ugađati, a za njega ili nju bit će već nekako. Posljedica ovih mentalnih lišavanja može biti: brak u kome nema komunikacije, život u kome nedostaju prijatelji, odnosi koji se ne poštuju. Generalno govoreći, jedna vrsta skripta bez radosti, u kojem se lišenost tolerira.

Srećem ljude iz siromašnijih slojeva društva koji sebi rijetko ili nikako ne mogu priuštiti psihoterapijski tretman, ali ipak su ponekada vrlo svjesni da im pomoć treba ili da bi im značila.

Nije jednostavno brinuti o sebi ukoliko vam sin pije, kocka se ili eksperimentira s drogama. Ove neprestane borbe nužno iscrpljuju jer se u danim okolnostima ne može ostati ravnodušan. Širi životni kontekst te osobe tada uglavnom slabi, i ona je na nekoj vrsti mentalne i emotivne distance od svega što predstavlja prosperitet i život. Ukoliko borba predugo traje, a problem postane kronični, sustav tj. obitelj zna se čak i adaptirati na to i suživi se s problemom koji nije riješen. Za neke je to kao da imaju kroničnu bolest koja zapravo ne prolazi.

Problem s neopredijeljenošću za sebe jest što živeći u nekoj vrsti nevidljivosti osoba ne zna sudjelovati u životu u kojem bi kreirala stil ponašanja koji uključuje davanje, primanje, traženje, odbijanje ili pozitivno samoprimjećivanje.

U transakcijskoj analizi postoji model koji je dao Hey, a zove se trokut potencije. To je neka vrsta (obrnuto)g dramskog trokuta) tzv. trokuta pobjednika. U njemu osoba da bi postigla neku vrstu neovisnosti i brige o sebi, počinje primati dozvole (od sebe i terapeuta) na ranjivost i autentična osjećanja. Vraća sebi moć tako što djeluje u skladu s potrebama situacije. Ona time preuzima i odgovornost, uzimajući u obzir kako potrebe drugih, tako ovoga puta i vlastite potrebe u danom kontekstu.

Znate li reći: Došao je kraj pogrešnog načina odricanja. Vrijeme je da se povežem sa sobom i upitam se što je to što hoću? Ukoliko uspijete sebi pružiti iskreni odgovor, prelazite iz zone preživljavanja u zonu kvalitetnijega života.

Medijski susret u sjedištu HBK

Na poticaj riječkog nadbiskupa i metropolita Ivana Devčića, predsjednika Odbora HBK za sredstva društvene komunikacije, i u organizaciji Hrvatske katoličke mreže, u sjedištu HBK na zagrebačkom Ksaveru 17. siječnja održan je susret s predstavnicima elektroničkih i tiskanih medija.

Poseban naglasak susreta bilo je predstavljanje Hrvatske katoličke mreže, te povezivanje s predstavnicima drugih medija koji žele sudjelovati u jačanju vizije koju kreira Katolička crkva u Hrvatskoj preko svojega krovnog medijskog tijela HKM-a, u koje su od ljeta 2018. integrirani Hrvatski katolički radio, Informativna katolička agencija i portal www.hkm.hr, te novi mediji (Facebook, Instagram i Twitter).

Nadbiskup Devčić podsjetio je na zajednički cilj što ga je Isus povjerio svojim učenicima – ići po svem svijetu i naviještati Njegovu riječ, te činiti učenicima druge ljude. Ravnatelj Hrvatske katoličke mreže **mons. Fabijan Svalina** govorio je o želji HKM-a da potakne suradnju medija na crkvenom području kako bi bili plodonosniji i zauzetiji. Glavni urednik HKM-a **Siniša Kovačić** kolegama iz drugih medija rekao je kako se u vremenu kada je u novinarstvu važnije biti prvi po negativnim vijestima, možemo pohvaliti da nam je obrada pozitivnih tema na prvom mjestu, istaknuo je urednik Kovačić.

Budući da su katolički novinari pozvani i na solidarnost, na susretu je predstavljen poziv za potporu Radio Mariji Srbije koja predstavlja jedini radio na hrvatskom jeziku u toj zemlji. Naime, Svjetska obitelj Radio Marije iz Italije više nije u mogućnosti podržavati ih jer se šire na druge kontinente. Stoga je direktor i urednik **mons. dr. Andrija Anišić** kolege zamolio za pomoć kako bi ta radijska postaja opstala: *Ako do konca veljače ne osiguramo kakvu takvu pomoć za jedini radio na hrvatskom jeziku i katoličkog programa, bit ćemo prinuđeni ugasiti ga!*

Pozivu na susret odazvali su se predstavnici medija: Bitno.net, Glas Koncila, Veritas – glasnik sv. Antuna Padovanskog, Kvarnerski vez, Laudato.tv, Radio MIR Međugorje, List Srijemske biskupije „Nada“, portal Žena vrsna, Hrvatski radio – religijski program i Hrvatsko društvo katoličkih novinara. /IKA/

Proglášena eparhija Svetog Nikole za vjernike bizantskog obreda u Srbiji

Na blagdan sv. Nikole, 6. prosinca, Sveta Stolica objavila je da je Sveti Otac uzdignuo Apostolski egzarhat za katolike bizantskog obreda u Srbiji na razinu eparhije za vjernike ovoga obreda. Eparhija službeno nosi naslov *Sveti Nikola od Ruskog Krstura*. Za prvog eparha Sveti Otac je imenovao dosadašnjeg egzarha mons. Đuru Džudžara. Ova vijest pročitana je istodobno u Vatikanu i u sjedištu eparhije, u katedrali sv. Nikole u Ruskom Krsturu.

Mons. Džudžar rođen je u Đurđevu 22. travnja 1954. Zareden je za svećenika Križevačke eparhije 7. rujna 1980., nakon čega je bio službenikom Kongregacije za istočne crkve. Dana 3. ožujka 2001. imenovan je pomoćnim biskupom Mukačevske eparhije za vjernike bizantskog obreda u Ukrajini i naslovnim biskupom Acrassusa, a papa Ivan Pavao II. zaredio ga je za biskupa u Rimu 19. ožujka iste godine. Dana 28. kolovoza 2003., kada je

utemeljen Apostolski egzarhat za katolike bizantskog obreda u Srbiji i Crnoj Gori, Džudžar je imenovan prvim egzarhom, da bi 19. siječnja 2013. jurisdikcija ovog egzarhata bila sužena samo na Srbiju, čime je promijenjeno njegovo ime. Džudžar je u travnju 2016. izabran za potpredsjednika Međunarodne biskupske konferencije Sv. Ćirila i Metoda. Budući da je administrativna uprava nove eparhije ostala u Novom Sadu, gdje rezidira mons. Džudžar,

njegovim dekretom, priopćenim 7. siječnja 2019., na dan kada najveći dio župnih zajednica katolika bizantskog obreda u Srbiji slavi Božić, dosadašnja župna crkva sv. Petra i Pavla u Novom Sadu proglašena je konkatedralom. Ovom odlukom Svete Stolice, sve crkvene oblasti na području koje pokriva MBK Sv. Ćirila i Metoda (Srbija, Crna Gora, Makedonija, Kosovo) imaju rang biskupija, odnosno eparhija. /M. Tucakov/

Kratke misli jednog župnika

Strpljenje

Radostan sam što Božjom providnošću početak ove godine mogu započeti s našim *Zvonikom*. Naime, ovih dana u Subotičkoj biskupiji Bog će djelovati na poseban način po našem biskupu Ivanu, a to je upravo milost svećeničkoga ređenja. Kao biskupija bit ćemo bogatiji za nova svećenička zvanja, a na taj se način nastavlja Isusovo poslanje svojim učenicima. U tom duhu, htio bih promišljati upravo o svećeništvu. Naime, naišao sam na jednu misao, odnosno pojam, kako je „recept“ za „uspjeh“ u svećeništvu, odnosno odgovor na pitanje kako biti dobar svećenik – strpljenje. Na prvi pogled to mi je djelovalo nekako neozbiljno te o tomu nisam previše ni razmišljao. Svatko ima neko svoje vrijeme kada razmišlja, kada mu dolaze razne misli i planovi. Takvo moje vrijeme je kada vozim auto. Tako sam i ja vozio svoj za Bački Petrovac, te ponovno razmišljao o strpljenju. Analizirao sam najprije sve to na vlastitu primjeru. Doista, moram priznati, strpljenje igra jako veliku ulogu u svećeništvu. Mislim na strpljenje u svakom segmentu našega djelovanja. Od svakodnevne komunikacije s vjernicima, na društvenim mrežama duhovnim razgovorima, posjetima bolesnicima i mnogo drugih situacija u kojima se znamo naći. Analizirajmo sada pojedine situacije u svećeničkom životu, načine reagiranja... Pretpostavimo sljedeće situacije...

Situacija 1 - Utrka s vremenom: Početak tjedna, u župni ured dolazi nekoliko ljudi, zvonit telefon, zvonit mobitel – mogu biti živčan, već na početku novoga tjedna dan mi može krenuti loše jer ne mogu svakome posvetiti dovoljno vremena.

Rješenje/reakcija: Strpljenje – reći sebi da se sve to može postići na miran način. Opet! Samo malo

strpljenja. Ljudi su dobri. Zamoliti vjernike pred uredom da malo sačekaju, obaviti razgovor i eto. Već ide na bolje.

Situacija 2 – Čuti nešto loše o sebi: Kada čujemo neki komentar o sebi, uglavnom to bude negativno, što izaziva ljutnju i ogorčenost. Problem je što mi ljudi uvijek odmah burno reagiramo. Uvijek želimo odmah ispravljati nekakvu nepravdu ili dokazivati pravdu.

Rješenje/reakcija: Strpljenje – samo je potrebno pustiti da prođe malo vremena. Sve to uvijek dođe na svoje. Nikada Gospodin neće dopustiti da nešto što možda proizlazi iz neistine ili zlobe na kraju pobijedi.

Situacija 3 – Vrijeme na društvenim mrežama, rasprave, odgovori: Društvene mreže, društvo općenito, razne rasprave i tome slično. Ovo je na poseban način danas situacija u kojoj se mi svećenici možemo, rekao bih,

Svjestan sam da u ovome članku nisam napisao nikakvu veliku mudrost koju ne znamo. Osobito svećenici koji imaju mnogo više svećeničkog iskustva od mene. Ipak sam ovim skromnim doprinosom htio potaknuti sve nas zajedno, bilo da smo svećenici ili vjernici laici, da se ne damo tako lako isprovocirati. Njeguimo u našem životu strpljenje. To nam često može biti spasonosno. U tom duhu, želim našim novozaređenim svećenicima jako puno strpljenja na svećeničkom putu i onda će sve biti baš onako kako treba. Čuvajte strpljenje!

uhvatiti u zamku komentara na društvenim mrežama. Nekako mi uvijek bude smiješno kada vidim da svim silama komentarima na društvenim mrežama želimo nešto dokazati, a druga strana uživa u provokacijama. Žao mi je što gubimo dragocjeno vrijeme na nekoga ili na nešto što nam uopće ne koristi ni u kom pogledu.

Rješenje/reakcija: Sigurno već pretpostavljate da je odgovor opet strpljenje. Iako izgleda jednostavno, svjestan sam toga da to baš i nije tako. Ali, opet moram potaknuti nas svećenike na strpljenje i u ovom slučaju. Ne dajmo se isprovocirati.

Đakoni i svećenici – trebamo vas!

Gotovo je nezamislivo da se katolici ne bi radovali novim, ostvarenim svećeničkim zvanjima. Sasvim je, naime, neupitno da Crkva (uključujući i našu Crkvu u Bačkoj) teško može bez sakramentalno zaređenih službenika oltara. Tamo gdje ih nema ili gdje slabi njihova prisutnost, zajednice postaju krnje, slabi duh zajedništva i, što je vjerojatno najteža posljedica, slabi vjera. Naravno da osim euharistije ima i drugih načina okupljanja zajednice ukoliko u njoj nije moguće osigurati stalno prisustvo prezbitera. Ogromna prostranstva na kojima Crkva misijski djeluje upravo su dijelovi Crkve isključivo zato što na njima djeluju laici puni vjere, ispunjujući posebna poslanja svojih biskupa. Vjerujemo, a očito je da i molimo, da naši krajevi ne budu takvi. Statistički pokazatelji, čini se, govore da se sadašnji broj od oko sto prezbitera Subotičke biskupije koji pastoralno djeluju na njezinom teritoriju stabilizirao i da se održava posljednjih nekoliko desetljeća.

Ova liturgijska godina počinje za subotičku Crkvu vrlo znakovito i obećavajuće. Još u božićnom vremenu naša biskupija je počašćena darom dvaju novih đakona, dok je na blagdan svoga patrona, Obraćanja svetog Pavla, taj dar uvećan ređenjem triju novih prezbitera. I to nije sve jer Ordinarijat naše biskupije, prema ranijim najavama, nada se čak dvoznamenkastom broju ređenika ove godine! Podatak je to koji ne smije ravnodušnim ostaviti niti jednog katolika jer razobličava mnoge sumnje, dvojbe i predrasude prema našoj biskupijskoj zajednici. Prvo, ona preko novih đakona i prezbitera pokazuje svoju snažnu želju da u valovima brojnih izazova koji zapljuskuju ovu Crkvu u ravnici opstane, da se učvršćuje i raste. Pri tome se ne radi o tome da se naša krajevna Crkva besprigovorno uzda jedino u akademsko znanje, ili velike upraviteljske i druge sposobnosti, ili savršenu višejezičnost svojih mladih ređenika. Mladi ljudi na koje će biskup polagati ruke i koje ćemo upoznavati na stranicama *Zvonika* skoro sigurno će donijeti sva ova osvježenja i ona imaju potencijal našu Crkvu mijenjati na bolje, ali mene zadivljuje milost sakramenta Svetog reda: nju ne prima samo ređenik, nego i zajednica u kojoj djeluje i među kojom živi, kako u stupnju đakona, tako posebno u stupnju prezbitera, predvoditelja zajednice i njezinih javnih bogoštovnih obreda. Upravo su neki od novih ređenika na stranicama našeg lista izjavljivali na pitanja naših novinara gdje planiraju djelovati kao svećenici, da ih je glavni „cilj“ – dijeliti sakramente, donijeti Krista svakome putem sredstava i načina koje je on ustanovio. Pa kako onda ne biti ponosan na takve klerike u našoj sredini! Teško bi se netko mogao usuditi kazati da Bog ne uslišava molbe ove biskupijske zajednice,

i molbe mnogih osoba, napose redovnika, povezanih u duhu s njom, kada joj šalje takve mlade ljude!

Primimo nove đakone, pastoralne suradnike na svojim đakonskim praktikumima, i nove kapelane radosno i otvoreno. Potrebna im je pomoć da se snađu u novim župama, u kojima možda nikada u životu nisu ni bili te posebno pomoć da savladaju jezik župe u kojoj borave. Naime, zbog izražene dvojezičnosti Subotičke biskupije, najčešći je slučaj da đakone i prezbitere koji su fakultet završili na hrvatskome jeziku biskup šalje na službe u dvojezične župe ili one u kojima je pretežiti jezik mađarski, i obratno. Time ordinarij želi dobiti suradnike koji će moći odgovoriti izazovu dvojezičnosti, što nije ni malo lako. Možda je još teže savladati barijere mnoštva mentaliteta s kojima oni dolaze u kontakt u novim sredinama. Tu su i brojne razlike između gradskih i seoskih župa. Oni, pak, koji bivaju upućeni na daljnje školovanje, itekako trebaju nastavak naših molitva za sretni završetak i povratak u našu Subotičku biskupiju nakon toga.

Nije obvezno da bilo tko od poštovanih mladih klerika uzme u obzir i ove moje posebne molbe, no ipak ih se usuđujem iznijeti. Novi ređenici, budite društveno aktivni i izvan liturgijskih zajednica. Pastoralne potrebe postoje svugdje gdje žive Isusovi ljudi (a oni se nekada dobro sakriju). Vaše riječi i djela trebaju čuti i vidjeti i oni koji nisu katolici. Ne sramite se tražiti pomoć i savjet od svojih župljana – slobodno ih tjerajte da izlaze iz okvira svoje komotnosti i onog načina života koji se samo njima sviđa te da budu ponosni članovi Crkve uvijek i svugdje. Znamo da imate puno obveza. Znamo da neki od vas, sa svojim župnicima, obilazite po nekoliko misnih mjesta, znamo da nemate uvijek sredstava, možda ni sposobnosti za sve što želite... No, zato smo tu mi, vaši župljani! I trudite se ne biti medijski sakriveni. Od medijskog društva u kojem živimo pobjeći se ne da te ga svi moramo naći načina rabiti za Kraljevstvo Božje. Dobrodošli u svoje nove zajednice!

Mladi ljudi na koje će biskup polagati ruke i koje ćemo upoznavati na stranicama *Zvonika* skoro sigurno će donijeti sva ova osvježenja i ona imaju potencijal našu Crkvu mijenjati na bolje, ali mene zadivljuje milost sakramenta Svetog reda: nju ne prima samo ređenik, nego i zajednica u kojoj djeluje i među kojom živi, kako u stupnju đakona, tako posebno u stupnju prezbitera, predvoditelja zajednice i njezinih javnih bogoštovnih obreda.

Novo sjemenište

Godine 1962. je u Rimu započeo Drugi vatikanski sabor. Apostolski administrator Bačke apostolske administrature, biskup Matija Zvekanović, u dogovoru s biskupijskim savjetnicima odlučio je da se otvori novo sjemenište u prostorijama župe sv. Terezije u Subotici. Odmah je donesena odluka o gradnji novoga sjemeništa. Tako se na spomen Drugog vatikanskog sabora počela graditi zgrada današnjeg sjemeništa Paulinum. U jesen 1962. godine otvoren je I. i II. razred klasične gimnazije. Prostorije župe sv. Terezije su na brzu ruku preuređene za 42 sjemeništara. U potkrovlju, 1933. godine dograđenoga krila današnjeg doma biskupije, izgrađene su 1962. godine montažne spavaonice, a pred zimu i umivaonici. Dok u potkrovlju nisu bili izgrađeni umivaonici sjemeništarcima su se umivali na dvorištu doma biskupije. Biskupska kapela poslužila je sjemeništarcima za molitveni prostor. U podrumu toga dograđenog dijela je bila uređena blagovaonica i soba gdje su sestre glačale i odlagale rublje. Na mjestu današnjeg pastoralnog centra Augustinianum bile su dvije dvorane za knjižnicu. U većoj dvorani je uređen muzej tj. prostor za učenje. Između dvije dvorane knjižnice bila je kupaonica, koja je poslužila sjemeništarcima za kupanje. Pokraj knjižnice je bilo dvije prostrane prostorije u kojima su časne sestre prale rublje. Za zbornicu i učionice preuređene su tri sobe u Katoličkom krugu. Budući da nije bilo dvorane za tjelovježbu, sjemeništarcima su radili vježbe svaki dan u dvorištu današnjeg doma biskupije pred knjižnicom. Tu je bilo uređeno igralište za odbojku, a bilo je i nekoliko sprava za gimnastiku. Iste te, 1962. godine, poduzeti su prvi koraci za gradnju novoga sjemeništa. Trebalo je prikupiti odgovarajuće dozvole. Uz molbu za određivanje lokacije počeo se dovoziti građevinski materijal.

Na početku školske 1963./1964. godine, na dan 1. rujna blagoslovljen je temeljni kamen za novo sjemenište. U kamen je položena povelja sa svim podacima o gradnji sjemeništa. U povelji je posebno istaknuto da se sjemenište gradi kao spomen naše biskupije za II. vatikanski sabor. Najprije se počeo graditi dvorišni dio sjemeništa, gdje se i danas u prizemlju nalazi blagovaonica, a u podrumu kuhinja s ostavama i ostalim nusprostorijama. Osim velike blagovaonice za sjemeništare, podignuta je i manja za svećenike. Na katu toga dijela zgrade podignuta je kapela i sakristija. Čim je taj dio zgrade dovršen u dijelu današnje blagovaonice je uređena dvorana za učenje, a u drugom blagovaonica. Iste te godine počela je izgradnja uličnoga dijela sjemeništa. Taj dio sjemeništa je u proljeće 1965. godine bio pod krovom. Građevinski radovi brzo su napredovali, pa je 30. lipnja 1965. godine na tadašnji spomen-dan sv. Pavla svečano blagoslovljeno novo sjemenište. Na

svečanom blagoslovu su uz apostolskog administratora Matiju Zvekanovića prisustvovali i beogradski nadbiskup Gabrijel Bukatko, koji je obnašao i dužnost apostolskog administratora Banatske administrature (danas Zrenjaninske biskupije), skopski biskup Smiljan Čekada, đakovački biskup Stjepan Bauerlein, kotorski apostolski administrator Gracija Ivanović, generalni provikar Banatske biskupije dr. Tibor Géczy. Na svečanosti su bili skoro svi svećenici Bačke apostolske administrature, predstavnici dječaćkih sjemeništa iz Jugoslavije i mnogi drugi gosti. Za tu je zgodu Sveti otac Pavao VI. poslao svoju fotografiju s vlastoručnim potpisom i apostolskim blagoslovom.

Sjemenište se gradilo i dovršilo usporedo s radom II. vatikanskog sabora. Biskup Matija Zvekanović uvijek je isticao da je sjemenište podignuto u prvom redu dragovoljnim darovima vjernika današnje Subotičke biskupije. Sjemenište je trajni spomen na II. vatikanski sabor.

Prvi sjemenišni maturanti

U lipnju 1965. godine prva skupina sjemeništara polagala je maturu u novom sjemeništu. Sjemenište nosi naziv *Paulinum* po zaštitniku administrature, svetom Pavlu apostolu. Ispit zrelosti položilo je 15 maturanata od kojih su 14 bili s područja administrature, a

1 iz Banata (današnja Zrenjaninska biskupija). Godine 1968. u sjemeništu je bilo 103 sjemeništara. Tada je iz Bačke apostolske administrature bilo 73 pitomca, dok su ostali bili iz drugih biskupija.

Odmah nakon osnutka Bačke apostolske administrature bogoslovi su studirali u Bogoslovskom sjemeništu u Đakovu, a nakon nekoliko godina počelo se studirati u Zagrebu i u Splitu. Poslije 1930. godine bogoslovi su studirali i u Sarajevu. U vrijeme kad je Bačka apostolska administratura prerasla u Subotičku biskupiju bogoslovi su studirali u Zagrebu, Đakovu, Rijeci, Innsbrucku i u Rimu.

Freske na stropu crkve Presvetog Trojstva u Somboru (nastavak)

Freska Preobraženja Gospodinova

Srednja i ujedno najveća freska u lađi crkve Presvetoga Trojstva predstavlja Preobraženje Gospodinovo. Freska je oslikana u kupoli lađe koja je tri metra viša od drugih kupola, nalazi se u sredini crkve. Dobro nam poznat događaj iz Kristova javnoga života, o kojem nas izvješćuju sva tri sinoptička Evanđelja: Matej, Marko i Luka te sv. Petar u svojoj drugoj poslanici. On je s Ivanom i Jakovom bio povlašteni očevidac toga događaja, koji cijeloga života nije zaboravio, pa o njemu u spomenutoj poslanici piše: *Uistinu, nismo vam navijestili moć i dolazak našega Gospodina Isusa Krista držeći se lukavo izmišljene bajke, nego jer smo bili očevici njegova (božanskog) veličanstva. On je, naime, primio čast i slavu od Boga Oca kad mu je od tako uzvišene Slave došao glas: „Ovo je Sin moj, Ljubljeni moj, koga sam odabrao.“ I taj glas koji je došao s neba mi smo čuli kad smo bili s njim na svetoj gori. Tim držimo vrlo sigurnim sve proroštvo. Vi dobro činite što upirete u nj pogled kao u svjetiljku koja svijetli u tamnome mjestu dok ne osvane dan i dok se ne pomoli Danica u vašim srcima (2 Pt 1,16-19).*

U drugoj polovini svoga apostolskoga života Isus se jedne večeri s trojicom odabranih apostola popeo na Tabor, što se jedinstveno iz plodne Ezdrelonske doline diže nebu pod oblake. Bila je noć, Gospodin je po običaju molio, a učenici su od umora zadrijemali. I dok je Isus molio, *lice mu zasja kao sunce (Mt 17,2), a njegove haljine postadoše tako sjajno bijele kako ih ne može objeliliti nijedan bjelilac na zemlji (Mk 9,3).*

Nastavak događaja nam opisuje evanđelist Luka. *I gle, dva čovjeka, Mojsije i Ilija, počnu s njim razgovarati. Pojaviše se u sjaju, a govorili su o njegovoj smrti koju mu je trebalo podnijeti u Jeruzalemu. Petra i njegove drugove bijaše svladao san. Kad se probudiše, vidješe ga u sjaju, i obojicu što su stajali s njim. Dok su se ovi rastajali od njega, Petar mu, ne znajući što govori, reče: „Učitelju, dobro je da ostanemo ovdje! Napraviti ćemo tri sjenice: jednu tebi, jednu Mojsiju, jednu Iliji.“ Dok je on to još govorio, naiđe oblak te ih prekrije. Kad zamakoše u oblak, učenici se prestrašišu, a iz oblaka doprije glas: „Ovo je Sin moj, Izabranik moj! Njega slušajte!“ U isti čas kad glas zaori,*

Isus se nađe sam. Oni su šutjeli i nikom ništa nisu kazivali u to vrijeme što su vidjeli (Lk 9, 30-36).

Promatrajući fresku majstora Holznera zapažamo Isusa koji stoji visoko na stijeni, oko njega oblaci. Isus je oslikan kao posrednik između Boga i ljudi, apostolima je pokazao svoju slavu, a prema svom Ocu apsolutnu poslušnost. Slikar je Isusa pokušao pokazati točno tako kako u Evanđelju stoji, sa svijetlim licem i svijetlom haljinom. Pored Isusa s lijeve strane je Mojsije koji u ruci drži ploče sa zapovijedima, a s desne strane je Ilija. Mojsije i Ilija su svjedoci upotpunjenja starozavjetnih proročanstava. Sve što se prorokovalo postalo je istinom, Bog nije napustio čovjeka, nego je preko svog sina pokazao svoju bezuvjetnu ljubav prema njemu. U donjem dijelu slike smještena su tri apostola: Petar, Ivan i Jakov. Oni su povjerenici novozavjetnog novog početka. Njihov zadatak je bio da božji narod vode iz prvog saveza u novi savez, da ih prevode iz vjere

zakona u vjeru ljubavi. Njihovo novo poslanje je započelo baš tu na gori preobraženja, gdje je Isus pokazao da je Sin Božji.

Na slici imamo šest osoba koje su dio jedne kompozicije i tako čine jednu cjelinu. Kompoziciju možemo podijeliti na tri prostora, na zemlju, na oblake i na taj specifični međuprostor u kojemu se Isus nalazi. Likovi prave velike pokrete ne samo rukama nego im i tijelo pokazuje njihovu uzrujanost, težinu situacije u kojoj su se našli. Svako lice izražava nešto, sa svakog lika zapravo možemo očitati poruku evanđelja. Riječ Božja usađena u umjetnost, uči nas i uvodi u teološke dubine. Dinamizam likova, igra svjetla i tame, šarenilo odjeće, sve su to karakteristike baroka, koje je umjetnik Holzner vješto iskoristio i na ovoj fresci. Anđeli nisu mogli izostati sa slike, možemo ih vidjeti pojedinačno i u roju. Naslikani su na dijelovima gdje su oblaci, razbijajući monotoniju sivkasto bijelih oblaka, koji pokrivaju veliki dio slike. U pozadini oblaka u gornjem dijelu slike pojavljuje se žuta i oker boja, koja podsjeća na zlatnu boju, ta boja je simbol Boga Stvoritelja i Spasitelja. Žuta boja izvire od gore i prodire u Isusovu pozadinu, boja kao simbol i pokazatelj božanstva, pokazatelj onoga što je Božje, Isus je Sin Božji.

TAKSATORIJ SUBOTIČKE BISKUPIJE - 2019

I. Mise			Ukupno
Tiha misa			800.00
Pjevana misa			1200.00
Misa gregoriana			27300.00
II. Vjenčanja			Ukupno
Vjenčanje			4000.00
Vjenčanje pod misom			5000.00
III. Sprovodi	Taksa	Putni trošak	Ukupno
Sprovod	4000.00	750.00	4750.00
Sprovod ukoliko nema groblja u mjestu prebivanja župnika	4000.00	1500.00	5500.00
IV. Župne takse	Taksa	Markica	Ukupno
Izvod iz Matične knjige	300.00	60.00	360.00
Postupak za vjenčanje (Indices nuptiales)			
Otpust zaručnika	2940.00	60.00	3000.00
IV. Takse Kancelarije Biskupskog ordinarijata	Taksa	Markica	Ukupno
Oprost od navještaja	250.00	750.00	1000.00
Dozvola/oprost u slučaju mješovite ženidbe odn. razlike vjere			
Oprost od srodstva 2.koljena			
Oprost od krsnog lista			
Oprost od župnikovog otpusta			
Kraći postupak sukladno kan. 1686			
Ukrepljenje u korijenu			
Imprimatur, celebret			
Ovjera dokumenata i razna dokumenta			
V. Takse Biskupijskog zbornog sudišta	Taksa	Markica	Ukupno
Proces ništetnosti ženidbe 1. i 2 stupnja	10900.00	4100.00	15000.00

Ovaj taksatorij stupa na snagu dana

01.01.2019.

+Ivan Pénzes, biskup, v. r.

Preminuo redoviti suradnik ZKVH-a

FRANJO EMANUEL HOŠKO

25. ožujka 1940. – 1. siječnja 2019.

Utorak, 1. siječnja 2019., u Rijeci, u 15 sati i 15 minuta, preminuo je Franjo Emanuel Hoško, franjevački redovnik, svećenik, član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, glasoviti crkveni povjesničar, od osnutka stalni suradnik Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata te, također od početka realizacije, redoviti suradnik na projektu *Leksikon podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca*, što ga realizira Hrvatsko akademsko društvo iz Subotice na čelu s glavnim urednikom dr. sc. Slavenom Bačićem. Njegovom smrću bački Hrvati izgubili su ne samo, zacijelo, najvećeg znalca povijesti Franjevačkoga reda u ugarskom Podunavlju, nego i svog velikog prijatelja, poticatelja, privrženika i promotora naših pionirskih nastojanja na znanstvenim istraživanjima i leksikografskom tematiziranju povijesti i sadašnjosti Hrvata na lijevoj obali Dunava.

Prema odrednici iz *Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca*, koju sam kao autor potpisao, stoji da se Franjo Hoško rodio 25. ožujka 1940. u Pakračkom Antunovcu, gdje je završio osnovnu školu, a 1956. je stupio u Hrvatsku franjevačku provinciju sv. Ćirila i Metoda. U Zagrebu je završio Franjevačku srednju školu 1958. te na Katoličkom bogoslovnom fakultetu (KBF) filozofsko-teološki studij 1966. i studij crkvene povijesti. Doktorirao je 1968. tezom *Škole hrvatske franjevačke provincije sv. Ladislava (1613. – 1783.)*, a habilitirao 1976. radom *Dvije osječke visoke škole u XVIII. stoljeću*. Za svećenika je zaređen 1965. Svećeničke dužnosti (vjeroučitelj, župnik, upravitelj marijanskoga svetišta na Trsatu) obavljao je u Rijeci i Zagrebu. Sudjelovao je u radu ustanova Biskupske konferencije Jugoslavije, bio član prezbiterijskih vijeća Riječko-senjske i Zagrebačke nadbiskupije, upravnoga vijeća svoje provincije te generalni vizitator u franjevačkim provincijama u Bosni, Hercegovini i Sloveniji te u Hrvatskoj kustodiji u SAD-u.

Predavao je opću i hrvatsku crkvenu povijest na Filozofskom učilištu na Trsatu 1967.-77., u Visokoj bogoslovnoj školi u Rijeci 1967.-77. i 1987.-91. te u Institutu za

teološku kulturu laika 1970.-77. i 1989.-91., a u Zagrebu u Povijesnom institutu 1976.-78. i Katehetskom institutu 1978.-87. i 1998. – 2000., u Institutu za teološku kulturu laika 1998. – 2000. i na poslijediplomskom studiju crkvene povijesti KBF-a 1977.-97. Od 2000. predaje crkvenu povijest na područnom studiju KBF-a u Rijeci. Radi arhivskoga istraživanja boravio je 1977.-78. u Rimu, a nastavio ga je kada je ondje 1991.-97. bio član Vrhovnoga upravnoga vijeća Franjevačkoga reda kao predstavnik svih slavenskih zemalja i Albanije. Godine 2005. priređen mu je u povodu 65. obljetnice rođenja zbornik *Tkivo kulture (Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2006.)*. Umrovljen je 2006. u zvanju redovitoga sveučilišnoga profesora.

Područje njegova istraživanja prošlost je franjevaca u kontinentalnoj Hrvatskoj i ugarskom Podunavlju te crkveno pastoralno i katehetsko djelovanje. Njegovi radovi o franjevačkoj povijesti, visokoškolskim učilištima, franjevačkim redovnicima te njihovu bogatom filozofijskom i teologijskom naslijeđu među Hrvatima u ugarskom Podunavlju tijekom XVII. i XVIII. stoljeća, koji se temelje na istraživanju samostanskih pismohrana, a koje je počeo objelodanivati od polovice 1970-ih u katoličkoj periodici, bili su prvi znanstveno utemeljeni radovi iz tih područja i imali su nemjerljiv utjecaj na proširivanje znanja ne samo iz crkvene povijesti nego i ukupne kulturne povijesti podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca toga razdoblja, što potvrđuju mnogobrojna pozivanja u radovima drugih autora. Objavljivao je u brojnim časopisima i zbornicima u Hrvatskoj, inozemstvu te u Bačkoj, od kojih je jedan broj i uredio. Sudjelovao je u organizaciji i radu više znanstvenih skupova, među ostalim i na onima koji se odnose na tematiku povijesti Hrvata u ugarskom Podunavlju. Urednik je *Riječkoga teološkoga časopisa* (2000.-06.), *Hrvatskog franjevačkog biografskog leksikona* (2010.), suradnik *Hrvatskoga biografskoga leksikona* te redoviti suradnik *Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca*, za čijih je prvih 13 svezaka napisao većinu natuknica koje se odnose na povijest Franjevačkoga reda u ugarskom Podunavlju te životopise najznačajnijih hrvatskih franjevaca s ovoga područja (vidi više u: *Leksikon podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca*, sv. 9, str. 65-67).

Na temelju te i takve suradnje s bačkim Hrvatima, osnutkom Zavoda ona je s Franjom Emanuelom Hoškom proširena: gotovo je redovito, bez ikakvih uvjeta i od prvoga broja, objavljivao svoje radove, to jest rezultate svojih znanstvenih istraživanja u *Godišnjaku za znanstvena istraživanja*, rezultate koji su od velike važnosti za mjesnu povijest ovdašnjih Hrvata, čime je uvelike pridonio relevantnosti i, uopće, vrijednosti naše znanstvene periodične publikacije. Franjo Emanuel Hoško darovao je Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata 10-ak vlastitih kapitalnih djela.

Smrću Franje Emanuela Hoška Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, i Hrvati u Bačkoj uopće, izgubili su jednog od svojih najizvrsnijih suradnika u području znanosti. /**Tomislav Žigmanov, ravnatelj Zavoda i glavni i odgovorni urednik Godišnjaka za znanstvena istraživanja**/

Dužijanca među pukom

UBH „Dužijanca“ priredila je 18. siječnja u naselju Verušić, nadomak Subotice, izložbu fotografija i projekciju filmova o *Dužijanci*. Večer je nazvana *Dužijanca među pukom*.

Fotografije su tematizirale ris i tradicijsko odijevanje u kontekstu nekada žetvenih običaja, a danas velike manifestacije bunjevačkih Hrvata u Bačkoj. Filmski dio večeri činila je kompilacija iz više filmova koji se bave temom *Dužijance*, autora **Zvonimira Sudarevića** i **Branka Ištvančića**.

Ovaj događaj bio je prilika i da se okupe prijašnji bandaši i bandašice iz toga naselja, a tiskana je i prigodna brošura o nositeljima tih titula s područja Verušića. Okupilo ih se ovom prigodom više, od onih starijih poput **Jage Ivanković Radaković** i **Lojzije Kujundžića** do mlađih, kao što je **Đurđa Sudarević**, udana **Mecanov**.

Na Verušiću se rijetko organiziraju kulturna događanja, te je ovo „gostovanje“ *Dužijance* među publikom pozitivno ocijenjeno. Potvrđuje to i nazočnost velikog broja mještana. U sklopu ovog „gostovanja“ *Dužijance*, 20. siječnja služena je svečana sveta misa u mjesnoj kapeli sv. Leopolda Mandića. /N. S./

32.000 eura za Hrvate u Srbiji

Objavljeni su rezultati 2. Javnog poziva za dodjelu financijske potpore posebnim potrebama i projektima od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2018. godinu.

Poziv je raspisao Središnji državni ured za Hrvate izvan Hrvatske, a njime je raspodijeljeno nešto više od 1,8 milijuna kuna (oko 245.000 eura). Sredstva je dobilo 105 od ukupno čak 761 prijavitelja, o čemu je odluku donio državni tajnik **Zvonko Milas**. Kada su pitanju Hrvati u Srbiji, sredstva je dobilo 11 prijavitelja – devet organizacija i dvoje u kategoriji socijalno i materijalno ugroženih pojedinaca. Promatrano zbirno, za ovdašnje Hrvate izdvojeno je ukupno 237.000 kuna, odnosno oko 32.000 eura.

s djecom koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku – u Subotici, Đurđinu, Tavankutu i Sonti. Lektor hrvatskog

Prvih sedmero polaznika lektorata hrvatskog jezika

Nakon višemjesečnih priprema koje su uslijedile po lipanjskom potpisivanju Memoranduma o osnutku Lektorata hrvatskoga jezika i književnosti u Novom Sadu, 11. siječnja otpočela je i nastava.

Lektorat je otvoren na novosadskom Filozofskom fakultetu, a u prvu „generaciju“ upisano je sedmero polaznika, prosvjetnih djelatnika iz Vojvodine koji rade

jezika i književnosti je **prof. dr. sc. Tomislav Ćužić** koji vodi ovaj program. Ustrojen je dvosemestralno, uključuje četiri kolegija (predmeta) i traje godinu dana.

Kalendar manifestacija kulture Hrvata u Srbiji za 2019. godinu

Na internetskom portalu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata polovinom siječnja objavljen je Kalendar manifestacija kulture u Srbiji za 2019. godinu.

ZAVOD ZA KULTURU
VOJVOĐANSKIH HRVATA

Kalendar manifestacija za 2019. godinu

Na svom redovitom radnom susretu, održanom 1. prosinca 2018. godine u Subotici, u organizaciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatskoga nacionalnog vijeća, predstavnici hrvatskih udruga kulture u Srbiji uskladili su radnu verziju kalendara stalnih manifestacija u 2019. godini. Ovaj kalendar sadrži stalne godišnje manifestacije i one koje se priređuju u okviru planiranih programskih aktivnosti mjesnih udruga kulture. Kalendar će poslužiti za bolje planiranje i koordinaciju postojećih kulturnih događaja te izbjegavanje nepotrebnih preklapanja. Konačna verzija kalendara za 2019. godinu se može preuzeti na internetskoj adresi: <http://zkvh.org.rs>

„Subotička Danica“ za 2019. bogata sadržajem

Popularni narodno-crkveni kalendar *Subotička Danica* za 2019. godinu na 280 stranica čitateljima nudi bogat i raznolik sadržaj. Nakladnik kalendara je Katoličko društvo *Ivan Antunović*, a novi glavni i odgovorni urednik je *Josip Štefković* koji je imenovao i novo uredništvo: *Stjepan Beretić*, *Katarina Čeliković*, *Larisa Skenderović*, *Vesna Huska* i *Marko Tucakov*.

U više cjelina nakon redovitog kalendara, astronomskih podataka i informacija o Katoličkoj crkvi, kalendar nudi bogat sadržaj u kojem će čitatelji naći za sebe zanimljivo štivo. U uvodnoj riječi glavni urednik s ponosom ističe: „S jednakim uzbuđenjem listamo novu *Danicu*, ali i stara izdanja koja se mogu naći u našim kućama, a odnedavno i na internetu digitalizirana (<http://www.zkvh.org.rs/index.php/digi-periodika/3385-danica>). Mijenjali su se urednici i suradnici, a *Danica* nastavlja istim stilom. Nije ona neovisna tiskovina. Vjera u Boga, vjernost Crkvi katoličkoj, obiteljske vrijednosti i nacionalna osviještenost ono su što ona propagira.“

I ova *Danica* otvara duhovni sadržaj riječima pape Franje u rubrici *Papa govori Crkvi i svijetu* koju je priredio **mons. Andrija Anišić**. U cjelini *Duhovnost* veći je broj autora koji pišu o više tema od kojih izdvajamo: *Blažena Djevica Marija – zdravlje bolesnih (Zlatko Žuvela)*, dva omiljena nam marijanska svetišta – Bunarić (**dr. Marinko Stantić**) i Marija Bistrica (**Željko Šipek**), sv. Elizabeta od Presvetog Trojstva (**o. Mato Miloš**), oživljavanje čašćenja sv. Eugena u Futogu (**Antun Kopilović**), vjerski život Nenadićana (**Alojzije Firanj**), nova slovačka blaženica Anna Kolesárova (**Kristina Ralbovski**), papa Pavao VI. (**Daniel Katačić**) i druge.

Na savršenost nas potiče sluga Božji otac Gerard Tomo Stantić. *Danica* je i čuvarica tradicije, narodnoga blaga o kojem piše đakon **Luka Poljak**.

Malu Danicu uredila je Katarina Čeliković, a stranice za mlade Larisa Skenderović. Na obiteljskim stranicama, pod uredništvom Vesne Huska, svoje životno svjedočanstvo iznosi brojna i vjerski angažirana obitelj **Katice i Pavla Ivankovića**.

Kultura sada već tradicionalno bibliografski i analitički prikazuje knjišku produkciju, a sadržaj *Danice* protkan je i pjesničkim ostvarajima zavičajnih autora, kao i štivom za trenutke odmora.

Subotička Danica podsjeća čitatelje na značajne povijesne događaje, među kojima valja izdvojiti tekstove o subotičkom župniku **Pavlu Matiji Sučiću** Pačirskom i području Subotičke biskupije od Mohačkog poraza do 1923 godine iz pera Stjepana Beretića, a đakon **Dražen Skenderović** piše tekstove o Katoličkoj crkvi u Bačkoj od Drugoga svjetskog rata do danas te o isusovcima u Novom Sadu.

U cjelini *Da ih ne zaboravimo* Marko Tucakov podsjeća na **p. Adama Periškića** o stotoj obljetnici njegova rođenja i na legendarnog grkokatoličkog teologa **dr. Romana Myza**. Jednako tako *Danica* daje pozornost i onima koji radosno svjedoče obljetnice svojega služenja u duhovnom zvanju – redovničke i svećeničke obljetnice, a njih nije mali broj! Subotička biskupija može zahvalno predstaviti svoje novozaređene mladomisnike i đakone. No, ove je godine u *Danici* zabilježeno i osam pokojnika – svećenika, redovnika i redovnica.

Kronikom značajnijih događaja u životu mjesne Crkve završava *Danica* koja je prvi puta tiskana za 1884. godinu, prije 135 godina, i koja i dalje ima svoje mjesto u narodu. Nova je *Danica*, novi urednik i uredništvo, a u njemu su i novi autori, među njima i mladi autori. Stoga, *Danica* i dalje budi nadu!

Kalendar se može kupiti po cijeni od 400 dinara u svim crkvama Subotičke biskupije. /**Katarina Čeliković**/

LVII. Znanstveni kolokvij „Božićni običaji srijemskih Hrvata“

LVII. Znanstveni kolokvij ZKVH-a na temu Božićnih običaja srijemskih Hrvata održan je 10. siječnja u prostorijama Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva Matija Gubec u Rumi na temu božićnih običaja Hrvata u Srijemu.

Na temelju istraživanja provedenog u travnju 2018. godine, studentice **Eva Balković** i **Jelena Batur**, studentice iz Zagreba, predstavile su terenska istraživanja o božićnim običajima Hrvata u Srijemu. Istraživanje je provedeno intervjuiranjem kazivača iz Golubinaca, Hrtkovaca, Rume i Srijemske Mitrovice. Običaji o kojima je riječ obuhvaćaju razdoblje Došašća koje prethodi Božiću, Badnji dan, Božić i blagdan Sveta tri kralja.

Otvoren natječaj „HosanaFest 2019.“

Organizacijski odbor HosanaFesta raspisuje natječaj za prijem novih skladbi za – HosanaFest. Festival će se održati u nedjelju 22. rujna u Subotici. U tu svrhu Organizacijski odbor HosanaFest-a raspisuje natječaj za prijem novih skladbi koji će biti otvoren od 1. veljače do 1. travnja.

Slogan ovogodišnjega 14. po redu Festival hrvatskih duhovnih pjesama HosanaFest je *Na tragu Vječnosti*. Skladbe poslane na natječaj tematski moraju imati kršćanski karakter; ne smiju biti dulje od 4 minute, ne smiju biti već objavljene niti javno izvedene. U prijavi treba potpisani autori glazbe, teksta i obrade.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obvezno mora sadržavati oglednu demo snimku pjesme, tekst pjesme, kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje i potvrdu svećenika. Još jedna važna napomena: autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina a vokalne instrumentalni sastav ili zbor ne smije imati više od 15 osoba.

Radove slati ili dostaviti na adresu: „HosanaFest 2019.“, Starine Novaka 58, 24000 Subotica Vojvodina – Srbija, tel. +381(0)64/4616-394 ili na e-mail: hosanafest@yahoo.com

Rezultati natječaja bit će autorima javljeni do 20. 04. 2019. Izvođači čije se skladbe uvrste u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe te njenu matricu dostaviti u roku do 60 dana po javljanju rezultata.

Više informacija potražite na mrežnoj stranici Festivala: <http://www.hosanafest.suboticka-biskupija.info/>

Poziv hrvatskim pjesnicima u Vojvodini za „Liru naivu 2019.“

Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica *Ivan Kujundžić* pri Katoličkom društvu *Ivan Antunović* Subotica upućuju poziv za sedamnaesti susret hrvatskih pučkih pjesnika Vojvodine pod nazivom *Lira naiva 2019*.

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3-5 svojih (neobjavljenih) pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom

ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci. Pokrajinski susret pjesnika *Lira naiva 2019*. bit će održan 25. svibnja 2019. godine u Surčinu.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret), u wordu, treba poslati do 7. travnja 2019. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili putem elektroničke pošte na adresu: katarina.celikovic@gmail.com

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona broj +381/64-211-3186.

HODOČAŠĆE U LURD

Autobusom

25. 04. – 02. 05. 2019.

cijena: 385 eura

Informacije i prijave:

vlač. Dominik Ralbovsky 063/75-40-776

HODOČAŠĆE U FATIMU

Avionom

15. – 19. 05. 2019.

cijena: 725 eura

Bandaši i bandašice s Verušića

Dani biskupa Ivana Antunovića u Pastoralnom centru „Augustinianum” u Subotici

„Betlemari” u župi sv. Roka u Subotici

Zimski oratorij u župi Sv. Roku u Subotici

Božić u Sonti

Polnočka u Đurđinu

SVEČENIČKO REDENJE U KATEDRALI SV. TEREZIJE AVILSKJE U SUBOTICI

Božićni igrokaz u župi Isusovo Uskrsnuće

Božićni koncert u katedrali sv. Terezije Avilske

Božićni koncert Udruge *Antun Sorgg* u Vajskoj

Zbor „Theotokos” iz Ukrajine na božićnom koncertu u franjevačkoj crkvi u Subotici